

069 95

๔๒๔๓๐๗

๗.๓

ศึกษารูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี

ปริญญานิพนธ์

ของ

นรินทร์ กิจวิสาละ

F-9 ก.ช. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

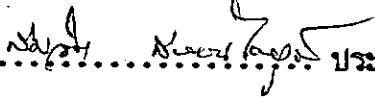
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกวิทยาศาสตร์ศึกษา

กุมภาพันธ์ 2534

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

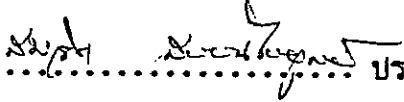
คณะกรรมการควบคุม และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
วิทยาศาสตร์ศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

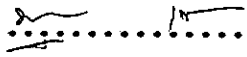
คณะกรรมการควบคุม

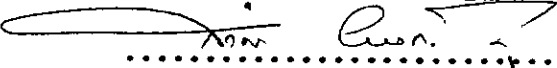
..... ประธาน
(ผศ. สมจิต สวณไพบูลย์)

..... กรรมการ
(ผศ. ปุษกร เพชรวิวรรณ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผศ. สมจิต สวณไพบูลย์)

..... กรรมการ
(ผศ. ปุษกร เพชรวิวรรณ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์สาคร ผลกล้วย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกวิทยาศาสตร์ศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ. ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่ ... ๕๗ ... เดือน ... กุมภาพันธ์ ... พ.ศ. 2534

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สมจิต สวชนไพญลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษกร เพชรวิวรรธน์ และอาจารย์สาคร ผลกล้วย ที่ได้กรุณาช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา บอคิด คำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีมาโดยตลอด จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณณรงค์ นพคุณ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพชรบุรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันท์ อุดมเวช ประจำศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี และคุณศักดิ์ชัย พงษ์นันท์ว่าณิชย์ หัวหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี ที่ได้กรุณาตรวจสอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี และขอกราบขอบพระคุณคุณพ้านิภา จันทรช้วนนท์ ที่ได้ให้ความเมตตาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา และผู้นำท้องถิ่น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ที่ได้ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถาม และให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี

ขอขอบคุณอาจารย์สุริษา ชาญใช้จักร อาจารย์ชิน บำเพชร อาจารย์สุทัศน์ อ่อนละมัย อาจารย์วินัย บุญทอง อาจารย์สุนทร คำเวญ อาจารย์ศรินทร์ เศรษฐการณย์ และครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอบขอบคุณ คุณสุวัฒนา กิจวิสาละ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และคอยเป็นกำลังใจ จนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

คุณค่าอันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นรินทร์ กิจวิสาละ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความหมายของพิพิธภัณฑ์และพิพิธภัณฑ์การศึกษา	7
ประวัติและพัฒนาการของพิพิธภัณฑ์สถาน	10
การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สำหรับประชาชน	12
สภาการพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ (ICOM)	14
กำเนิดพิพิธภัณฑ์สถานในประเทศไทย	15
ชนิดของพิพิธภัณฑ์สถาน	19
หน้าที่ของพิพิธภัณฑ์สถาน	21
สายการบังคับบัญชาและการบริหารงานพิพิธภัณฑ์สถาน	24
ลักษณะพิพิธภัณฑ์สถานในประเทศไทย	28
แนวคิดการขยายโอกาสการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสู่ท้องถิ่น	30
ปรัชญาและหลักการพื้นฐานในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	31
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	34
ประชากร	34

กลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	43
วิธีการสร้างเครื่องมือ	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	127
สรุปผลการวิจัย	128
อภิปรายผลการวิจัย	138
ข้อเสนอแนะ	142
บรรณานุกรม	145
ภาคผนวก	150
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เงินการเก็บรวบรวมข้อมูลและพิจารณา แบบสอบถาม	151
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบสอบถาม	163
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเรื่อง ศึกษารูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี	165
ประวัติย่อของผู้วิจัย	204

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารการศึกษา จำแนกตามอำเภอ ...	36
2	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำแนกตาม อำเภอ และโรงเรียน	38
3	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ จำแนกตาม อำเภอ และโรงเรียน	40
4	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้นำท้องถิ่น จำแนกตามอำเภอ	42
5	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	45
6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น จำแนกตามเพศ	48
7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ และผู้นำท้องถิ่น จำแนกตามอายุ	49
8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ และผู้นำท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา	50
9	แสดงค่าเฉลี่ยของจำนวนพิพัตภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรมที่กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น เคยเข้าชม/คน	52
10	จำนวนและร้อยละของกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นที่เคยและ ไม่เคยศึกษาอบรมวิชาการที่เกี่ยวกับพิพัตภัณฑ์และที่เคยมีและไม่เคยมีส่วนร่วม ในการจัดงานร่วมกับพิพัตภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรม	53
11	จำนวนและร้อยละของประโยชน์ของพิพัตภัณฑ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	55

12	จำนวนและร้อยละของพิพิธภัณฑสถานและศูนย์วัฒนธรรมที่ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นเห็นว่าน่าสนใจ	57
13	จำนวนและร้อยละของสิ่งที่ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นชอบในศูนย์วัฒนธรรมหรือพิพิธภัณฑสถาน ...	63
14	จำนวนและร้อยละของวิธีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาเข้าชมพิพิธภัณฑสถานตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	65
15	จำนวนและร้อยละของสาเหตุจูงใจให้ประชาชนมาชมพิพิธภัณฑสถานตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	66
16	จำนวนและร้อยละของความเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นต่อการจัดกิจกรรมในพิพิธภัณฑสถานหรือศูนย์วัฒนธรรมที่เข้าชม	68
17	จำนวนและร้อยละของความเข้าใจเรื่องการจัดนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑสถานหรือศูนย์วัฒนธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	69
18	จำนวนและร้อยละของความเห็นของกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นในด้านเนื้อหาและลักษณะการจัดนิทรรศการภายในศูนย์วัฒนธรรมหรือพิพิธภัณฑสถาน	70
19	จำนวนและร้อยละของรูปแบบนิทรรศการที่ควรจัดในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์	72
20	จำนวนและร้อยละของชนิดของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์	73

21	จำนวนและร้อยละของเนื้อหาที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	74
22	จำนวนและร้อยละของเนื้อหาด้านวิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่องอาหาร ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	76
23	จำนวนและร้อยละของเนื้อหาด้านวิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่องเครื่องนุ่งห่ม ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	78
24	จำนวนและร้อยละของเนื้อหาด้านวิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่องที่อยู่อาศัย ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	80
25	จำนวนและร้อยละของเนื้อหาด้านวิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่องยารักษาโรค ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	83
26	จำนวนและร้อยละของเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นซึ่ง เกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่องอาหาร ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	85

27	จำนวนและร้อยละของเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่องเครื่องนุ่งห่ม ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	87
28	จำนวนและร้อยละของเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่องที่อยู่อาศัย ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	89
29	จำนวนและร้อยละของเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่องยารักษาโรค ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	91
30	จำนวนและร้อยละของกิจกรรมหลักในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำ จังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ .	93
31	จำนวนและร้อยละของเทคนิคในการจัดแสดงนิทรรศการ ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา และผู้นำท้องถิ่น	94
32	จำนวนและร้อยละของกิจกรรมที่ให้ชุมชนมีส่วนร่วม ที่ควรมีในศูนย์วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	97
33	จำนวนและร้อยละของกิจกรรมการบริการที่ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประจำจังหวัดควรจัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชา วิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	99

34	จำนวนและร้อยละของสิ่งที่น่าสนใจในการฉันทนาการ ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา และผู้นำท้องถิ่น	102
35	จำนวนและร้อยละที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นให้ความสำคัญต่อ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ	104
36	จำนวนและร้อยละที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้ความสำคัญต่อสิ่งอำนวยความสะดวก ต่าง ๆ	106
37	จำนวนและร้อยละที่ผู้นำท้องถิ่นให้ความสำคัญต่อสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ...	107
38	จำนวนและร้อยละของสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	108
39	จำนวนและร้อยละแสดงการก่อสร้างอาคารศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประจำจังหวัด ตามความเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชา วิทยาศาสตร์	110
40	จำนวนและร้อยละของงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประจำจังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชา วิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น	111
41	จำนวนและร้อยละของความเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น ในการบริจาคเงินช่วยในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประจำจังหวัด	113
42	จำนวนและร้อยละของความเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น ต่อปัญหาการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด	115

43	จำนวนและร้อยละของลักษณะการบริหารงานของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ตามความเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์	116
44	จำนวนและร้อยละของความเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ในด้านคณะกรรมการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด	118
45	จำนวนและร้อยละของหน่วยงานที่ควรจะเป็นแกนในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ตามความเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์	119
46	จำนวนและร้อยละของความเห็นของกลุ่มผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ที่มีต่อคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด หลังจากที่ยุทธศาสตร์ ได้จัดตั้งเรียบร้อยแล้ว	121
47	จำนวนและร้อยละของรายได้หลักของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด เมื่อจัดตั้งศูนย์ฯ พร้อมทั้งสิ่งแสดงต่าง ๆ แล้ว ตามความเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์	123
48	จำนวนและร้อยละของวิธีที่เหมาะสมในการจัดทำนิตรศการหรือสื่อแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ตามความเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์	125

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แผนภูมิโครงสร้างสายการบังคับบัญชาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติของรัฐบาลกลาง	24
2	แผนภูมิโครงสร้างสายการบังคับบัญชาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติของรัฐบาล	25
3	แผนภูมิโครงสร้างสายการบังคับบัญชาของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	25

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศจะเกิดขึ้นได้ย่อมต้องอาศัยประชาชนที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ ที่จะปรับปรุงชีวิตของตนและสภาพแวดล้อม มีคุณธรรมในจิตใจ มีความรู้สึกผูกพัน และพร้อมที่จะนุ บำรุงรักษาประเทศและแผ่นดินที่อยู่อาศัย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2525 : 83)

ปัจจุบันประชากรของประเทศไทยได้เพิ่มทวีขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยมีอัตราการเพิ่มประชากร ถึงร้อยละ 2.22 ต่อปี (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2524 : 7) แต่ในขณะที่เดียวกันประชาชนกลับ ยากจนลง ขาดความรู้หลักวิชาที่จะนำไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ ไม่สามารถปรับตนเองให้เข้า กับสิ่งแวดล้อมในสังคม สาเหตุหนึ่งก็คือ ขาดแหล่งที่จะให้ข่าวสารข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่นได้ ขาดความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่นของตน ประชาชนชาวชนบทจำนวน มากจึงได้ย้ายถิ่นฐานเข้ามาประกอบอาชีพในเมืองใหญ่ ๆ เช่น กรุงเทพฯ เป็นต้น อันก่อให้เกิดการ แย่งงานกันทำ เกิดปัญหาภาวะการขาดแคลนที่อยู่อาศัย เกิดชุมชนแออัดหรือที่เราเรียกว่า สลัม ขึ้นถึง 524 แห่ง (กรุงเทพมหานครและการเคหะแห่งชาติ. 2528 : ไม่มีเลขหน้า)

การแก้ปัญหาดังกล่าว รัฐบาลจะต้องให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนนับตั้งแต่เรื่อง ถิ่นฐานที่อยู่อาศัยของตนเอง จนกระทั่งถึงวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น รวมไปถึง การให้ความรู้ ความเข้าใจในด้านวิทยาศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม ซึ่งก็คือการให้การศึกษา ดัง พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน พระราชทานแก่ครูใหญ่และ นักเรียนที่เข้าเฝ้า ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ตอนหนึ่งว่า

... การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อ บ้านเมืองประกอบด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมทำได้ สะดวก รวดเร็ว และรวดเร็ว ...

(พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช. 2520 : 3)

ปฐม นิคมานนท์ (2530 : 15) ได้กล่าวถึงบทบาทและความรับผิดชอบของการศึกษาว่า เป็นการเตรียมประชาชนทุกระดับทั้งที่อยู่ในระบบและนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้มีคุณภาพ นั่นคือ มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนความรู้สึกรู้จักคิดที่เหมาะสมเพื่อการสร้างสรรคความเจริญก้าวหน้าทั้ง แก่ตนเอง ชุมชน และประเทศชาติโดยส่วนรวม การศึกษาที่ดีจะต้องมีความยืดหยุ่น อ่อนตัว พร้อมทั้งจะ ปรับให้สัมพันธ์กับสภาพและความจำเป็นของสังคม

เนื่องจากการให้การศึกษาในระบบโรงเรียนมีข้อจำกัดที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและการพึ่งพาตนเองได้ เช่น เป็นการส่งเสริมเฉพาะผู้ที่มีโอกาสดีกว่าได้ ศึกษาในชั้นที่สูงกว่า เนื้อหาวิชาไม่ได้คำนึงถึงผู้เรียนที่จะสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ได้ เป็นต้น ดังนั้น การศึกษานอกโรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาคนในชนบทให้ สามารถนำความรู้ไปปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น (ศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ. 2528 : 4) เพราะการศึกษานอกโรงเรียนเป็นการศึกษาที่เป็นธรรมชาติ เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและทุกหนทุกแห่ง เกิดขึ้นได้กับทุกคนที่มีความสนใจปรารถนาจะแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน มุ่งให้ เพิ่มคุณภาพชีวิต เพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้ ตลอดจนเพิ่มความสามารถด้านอาชีพ เพื่อความอยู่รอดใน สังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สวัสต์ แกลัฟทิงค์. 2527 : 43) ลักษณะเด่นของการศึกษา นอกโรงเรียนก็คือ เป็นการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่น ใช้ระยะเวลาสั้น ๆ สัมผัสกับประชาชนโดยตรง ส่งผลให้เห็นได้ภายในระยะเวลาสั้น ๆ เป็นการลดช่องว่างทางการศึกษาระหว่างคนในเมืองกับคนใน ชนบท (สุนทร สุนันทชัย. 2528 : 5) การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับประชาชนที่อยู่ใน ชนบทสามารถทำได้หลายรูปแบบและที่สำคัญรูปแบบหนึ่ง ได้แก่ การจัดพิพิธภัณฑ์การศึกษา

ปัจจุบัน มีหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ได้จัดพิธีภัณฑ์การศึกษาให้ความรู้แก่ประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ กัน กรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา เป็นหน่วยงานหนึ่งจัดพิธีภัณฑ์การศึกษารับการแก่ประชาชนหลายรูปแบบ เช่น ห้องฟ้าจำลองกรุงเทพ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ พิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมไทย เป็นต้น กิจกรรมที่จัดขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อการดำรงชีวิตประจำวัน การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการนำวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีไปพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป (ยุคล พิริยะกุล. ม.ป.ป. :

2) แต่ปรากฏว่าพิธีภัณฑ์การศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีอยู่เฉพาะในกรุงเทพมหานคร เท่านั้น กลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับประโยชน์จากกิจกรรมดังกล่าว จึงเป็นประชาชนในเมืองหลวงเป็นส่วนใหญ่ ประชาชนในท้องถิ่นชนบทซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีโอกาสน้อยมากที่จะได้รับบริการทางการศึกษาดังกล่าว

ดังนั้นในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงมีนโยบายที่จะกระจายพิธีภัณฑ์การศึกษานอกกลุ่มภูมิภาคโดยมุ่งเน้นการเผยแพร่ความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งจำเป็นแก่การพัฒนาคุณภาพชีวิต และเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาอาชีพหลักของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น และได้ตั้งชื่อ พิพิธภัณฑ์การศึกษานี้ว่า "ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี" โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด กับ ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำภาค (บุญเรือง แก้วสะอาด. 2532 :

ก - 01) สำหรับการจัดศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด นั้น ได้เริ่มโครงการในปี 2531 โดยดำเนินการจัดตั้งไปแล้วใน 6 จังหวัด คือ พิษณุโลก เชียงราย อุทัยธานี สิงห์บุรี นครราชสีมา และปราจีนบุรี และเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดเป้าหมายที่จะจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดให้ครบ 18 จังหวัด โดยจังหวัดที่จะจัดตั้งเพิ่มได้แก่ สุโขทัย ลำพูน เพชรบุรี กาญจนบุรี ขอนแก่น อุบลราชธานี สกลนคร ระยอง ฉะเชิงเทรา ภูเก็ต ตรัง และยะลา ส่วนการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำภาคนั้นขณะนี้ยังไม่ได้เริ่มโครงการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 5)

ในการดำเนินงานจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะให้การสนับสนุนด้านงบประมาณบางส่วน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจะต้องจัดเตรียมไว้สมทบอีกจำนวนหนึ่ง และเนื่องจากงบประมาณที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้รับแต่ละปีค่อนข้างจำกัด เมื่อนำไปใช้ในโครงการปกติก็เกือบไม่เพียงพอ จึงนับว่างบประมาณเป็นอุปสรรคขัดขวางที่สำคัญ ไม่เพียงแต่งบประมาณเท่านั้นที่เป็นอุปสรรค รูปแบบของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดที่จะจัดขึ้นมาก็ยังเป็นปัญหา เพราะอยู่ระหว่างการดำเนินการทดลองหารูปแบบที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางในการขยายผล ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จะต้องรับศึกษาค้นคว้าหารูปแบบโดยเร็วที่สุด เพื่อจะได้ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดที่สมบูรณ์ด้วยเนื้อหาสาระ ลักษณะการจัดกิจกรรม และวิธีการที่เป็นไปได้จริง สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และเป็นแหล่งการศึกษาของประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ตลอดไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษารูปแบบของการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาค้นคว้า ทำให้ได้รูปแบบของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยกิจกรรมที่จัดสอดคล้องและกลมกลืนกับสภาพเศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณีของจังหวัดเพชรบุรี
2. ผลของการศึกษาค้นคว้า ทำให้ได้ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการพัฒนาอาชีพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่
3. เป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์เพื่อจัดทำศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดอื่น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การหารูปแบบศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี สรุปรจากการศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชากรกลุ่มตัวอย่างในด้านความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมและกระบวนการดำเนินงาน สำหรับการจัดกิจกรรมนั้นจะต้องเสริมและสอดคล้องกับกิจกรรมวัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่นเป็นสำคัญ มุ่งเน้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะนำไปพัฒนาอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตตามสภาพที่เป็นปัจจุบัน โดยอาศัยปัจจัยสี่เป็นกรอบนำ
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่
 - 2.1 ผู้บริหารการศึกษา ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในเขตจังหวัดเพชรบุรี
 - 2.2 ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตจังหวัดเพชรบุรี
 - 2.3 นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตจังหวัดเพชรบุรี
 - 2.4 ผู้นำท้องถิ่น ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในตำบลและอำเภอต่าง ๆ ในเขตจังหวัดเพชรบุรี

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด หมายถึง หน่วยงานที่ให้การศึกษารูปแบบเปิดที่เป็นศูนย์ข่าวสารข้อมูลทางวิชาการ ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวม ค้นคว้าวิจัย และเผยแพร่การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาอาชีพหลักของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการสะท้อนเอกลักษณ์ที่แสดงความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่เกี่ยวพันกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นเป็นสำคัญ เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้สึกภูมิใจ รักและหวงแหนท้องถิ่นของตน
2. รูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด หมายถึง ลักษณะการจัดกิจกรรมและกระบวนการดำเนินงานของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การจัดกิจกรรม ประกอบด้วย

- การกำหนดเนื้อหา
- วิธีการจัดแสดง
- เทคนิคการจัดแสดง
- วิธีการประชาสัมพันธ์
- การจัดกิจกรรมการบริการ
- สิ่งอำนวยความสะดวก

2.2 กระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

- การตั้งคณะกรรมการ
- การประสานงาน
- อาคาร
- สถานที่
- งบประมาณ

3. ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่รับผิดชอบและบริหารงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในเขตจังหวัดเพชรบุรี

4. ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ หมายถึง ครู อาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดเพชรบุรี

5. นักเรียนระดับมัธยมศึกษา หมายถึง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดเพชรบุรี

6. ผู้นำท้องถิ่น หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกสภาจังหวัด ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในตำบล และอำเภอต่าง ๆ ในเขตจังหวัดเพชรบุรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์

- 1.1 ความหมายของพิพิธภัณฑ์และพิพิธภัณฑ์การศึกษา
- 1.2 ประวัติและพัฒนาการของพิพิธภัณฑ์สถาน
- 1.3 การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สำหรับประชาชน
- 1.4 สภาการพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ
- 1.5 กำเนิดพิพิธภัณฑ์สถานในประเทศไทย
- 1.6 ชนิดของพิพิธภัณฑ์สถาน
- 1.7 หน้าที่ของพิพิธภัณฑ์สถาน
- 1.8 สายการบังคับบัญชาและการบริหารงานพิพิธภัณฑ์สถาน
- 1.9 ลักษณะพิพิธภัณฑ์สถานในประเทศไทย

2. เอกสารเกี่ยวกับศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- 2.1 แนวคิดการขยายโอกาสการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสู่ท้องถิ่น
- 2.2 ปรัชญาและหลักการพื้นฐานในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. เอกสารเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์

ความหมายของพิพิธภัณฑ์และพิพิธภัณฑ์การศึกษา

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า มนุษย์จำเป็นต้องได้รับการศึกษากันอยู่ตลอดเวลาแทบเท่าที่ยังมีชีวิตอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเรียกการศึกษานั้นในชื่อใด หรือในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากโลกและสังคมเปลี่ยนแปลง เกิดวิทยาการก้าวหน้าต่าง ๆ มากมาย มนุษย์จึงจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ เพื่อ

ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข กระบวนการศึกษาจึงต้องเป็นการศึกษาตลอดชีพ แหล่ง การศึกษาตลอดชีพของมนุษย์รูปแบบหนึ่งก็คือ พิพิธภัณฑ์ .

พิพิธภัณฑ์ จะเป็นแหล่งที่ให้ความรู้ ข่าวสารข้อมูลด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน ซึ่งจะช่วยให้ ประชาชนสามารถหาความรู้ได้ตามความสนใจ ได้มีผู้ให้ความหมาย "พิพิธภัณฑ์" ไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 586) ได้ให้ความหมายของพิพิธภัณฑ์ว่า หมายถึง สิ่งของ ต่าง ๆ ที่รวบรวมไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษา เช่น โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ส่วนคำว่า พิพิธภัณฑ์สถาน หมายถึง สถานที่เก็บรวบรวมและแสดงสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสำคัญด้าน วัฒนธรรม หรือ ด้านวิทยาศาสตร์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียน และก่อให้เกิดความเพลิดเพลินใจ

เอนไซโคลพีเดีย อเมริกานา (The Encyclopedia Americana. 1986 : 636) ให้คำจำกัดความไว้ว่า หมายถึง สถานที่ที่มีหน้าที่ 3 ประการ คือ เก็บรวบรวม สงวนรักษาและ แสดงถึงสิ่งต่าง ๆ บรรดาสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น อาจจะเป็นวัตถุธรรมชาติที่เกี่ยวกับภูมิวิทยา ดาราศาสตร์ หรือชีววิทยา หรือแสดงเกี่ยวกับการกำเนิดของมนุษย์ในประวัติศาสตร์ ในศิลปะ หรือ ในวิทยาศาสตร์ วัตถุประสงค์ของพิพิธภัณฑ์อาจมุ่งเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งทั้ง 3 ประการ ดังกล่าว ข้างต้น หรือแสดงออกซึ่งปรัชญาชีวิต และวิถีทางดำเนินชีวิต นอกจากนั้นเช่นเดียวกับสถานอื่น ๆ ย่อมจะแสดงออกซึ่งความนิยมชมชอบ ความมุ่งหวัง ตลอดจนหน้าที่ของชุมชนนั้น ๆ ก็ได้

นิคม มูลิกะคามะ, กุสพันธาดา จันทรโพธิ์ศรี และ มณิรัตน์ ท้วมเจริญ (2521 : 3) ได้สรุปความหมายของพิพิธภัณฑ์สถานว่าพิพิธภัณฑ์สถาน คือ สถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อการรวบรวม สงวนรักษา และจัดแสดงวัตถุ อันมีความสำคัญทางวัฒนธรรมและวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้า การศึกษา และความเพลิดเพลิน

นิเชต สุนทรพิทักษ์ (2522 : 16) กล่าวว่า พิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ นั้น เป็นที่ยอมรับกันเป็น สากกล่าว เป็นเสมือนสถานศึกษาเปิดเฉพาะวิชาที่จัดกิจกรรมและเรื่องราวที่น่าสนใจ น่ารู้ น่าศึกษา ไว้ให้ผู้สนใจทั้งหลายได้เข้าไปศึกษาหาความรู้ตามใจปรารถนา ธรรมชาติของพิพิธภัณฑ์นั้นต้องจัดว่า เป็นสถานการศึกษาที่เปิดโอกาสอันเท่าเทียมกันอย่างยิ่งให้แก่คนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ได้มีโอกาส ที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิตโดยอิสระ

สภาการพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ ICOM (International Council of Museum) ได้ให้คำจำกัดความของพิพิธภัณฑ์สถานไว้ว่า เป็นสถาบันถาวรที่สร้างขึ้นเพื่อบริการพัฒนาสังคม และเปิดบริการแก่สาธารณชนทั่วไปโดยไม่หวังผลกำไร ทำหน้าที่รวบรวม สงวนรักษา วิจัย สื่อความหมาย และจัดแสดงเพื่อประโยชน์ในการศึกษา และความเพลิดเพลินในเรื่องของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมรายละเอียดในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (Kenneth. 1977 : 1)

1. เป็นสถาบันที่รวบรวม สงวนรักษา จัดแสดงนิทรรศการ เปิดบริการห้องสมุดและศูนย์เก็บเอกสารสำคัญอย่างถาวร
2. จัดกิจกรรม การสื่อความหมาย และการอนุรักษ์ถาวรวัตถุ โบราณสถานทางธรรมชาติวิทยา โบราณคดี ชาติพันธุ์วิทยา และประวัติศาสตร์ ตลอดจนแหล่งหรือสถานที่ที่มีลักษณะเป็นพิพิธภัณฑ์ในตัวเองโดยธรรมชาติ
3. เป็นสถาบันที่จัดแสดงตัวอย่างสิ่งมีชีวิต เช่น สวนพฤกษศาสตร์ สัตวศาสตร์ สถานสงวนรักษาสัตว์น้ำ ฯลฯ
4. สถานสงวนรักษาธรรมชาติ
5. ศูนย์วิทยาศาสตร์และท้องฟ้าจำลอง

จากเอกสารดังกล่าว แม้จะมีผู้ให้คำจำกัดความ พิพิธภัณฑ์ไว้อย่างมากมาย แต่ก็สามารถสรุปได้ว่า พิพิธภัณฑ์เป็นสถานการศึกษาเปิดที่ให้บริการการศึกษา ความรู้ความเพลิดเพลิน ตลอดจนการอนุรักษ์ รักษาวัตถุสิ่งของให้ประชาชนทั่วไปได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง

ปัจจุบันได้มีการนำคำว่า การศึกษา มาใช้คู่กับคำว่า พิพิธภัณฑ์ และเรียกว่า "พิพิธภัณฑ์การศึกษา" ทั้งนี้เพื่อเป็นการเน้นบทบาทหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ในด้านการให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชน ดังเช่นที่ บุญเรือง แก้วสะอาด (2532 : ก - 01) ได้กล่าวว่า พิพิธภัณฑ์การศึกษา เป็นรูปแบบหนึ่งของพิพิธภัณฑ์ที่เน้นการเผยแพร่ความรู้และหลักการต่าง ๆ โดยอาศัยของจริงเป็นหลักสำคัญ ความรู้และหลักการต่าง ๆ จะเจาะจงตรงส่วนที่เป็นความต้องการของประชาชนตามสภาพปัจจุบัน เช่นเดียวกับ อมรา ปริญญญธน์ (2532 : ค - 01 ถึง ค-02) ให้ความหมายไว้ว่าพิพิธภัณฑ์การศึกษา เป็นนอกรวมทางการศึกษารูปแบบหนึ่ง ซึ่งเดิมใช้เฉพาะคำว่า พิพิธภัณฑ์ นิยมจัดกัน 3 ลักษณะ ได้แก่

1. พิพิธภัณฑ์ด้านศิลปะ (Museum of Art)
2. พิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์ (Museum of History)
3. พิพิธภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ (Museum of Science)

ดังนั้น คำว่า พิพิธภัณฑ์การศึกษา (Educational Museum) จึงเป็นคำรวมที่กำหนดรูปแบบของภารกิจสำหรับพิพิธภัณฑ์ ซึ่งแบ่งภารกิจหลักของพิพิธภัณฑ์ไว้ 3 ประการ คือ

1. การเก็บรวบรวมและอนุรักษ์วัตถุพิพิธภัณฑ์ (ทั้งที่เกิดเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น)
2. การวิเคราะห์ ค้นคว้า และจัดทำรายละเอียดของวัตถุพิพิธภัณฑ์
3. การเผยแพร่และให้ความรู้ ซึ่งเป็นบทบาททางการศึกษานั้นเอง

ประวัติและพัฒนาการของพิพิธภัณฑ์สถาน

มนุษย์มีวิวัฒนาการในด้านต่าง ๆ มาช้านาน นับตั้งแต่การดำรงชีวิต การเมือง การสังคม วัฒนธรรมต่าง ๆ สิ่งซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงการสร้างสรรค์อารยธรรม ร่องรอยความเป็นมาในอดีต เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสังคมต่อไปก็คือ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ซึ่งสถานที่ที่จะรวบรวมสิ่งนี้ก็คือ พิพิธภัณฑ์สถาน ซึ่งนอกจากจะรวบรวมหลักฐานโบราณวัตถุต่าง ๆ แล้ว พิพิธภัณฑ์ยังเป็นแหล่งในการศึกษาทั้งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้วย ได้มีผู้กล่าวถึงประวัติและความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ในยุคต่าง ๆ ไว้ดังนี้

จิรา จงกล (ม.ป.ป. : 4 - 5) กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ว่า พิพิธภัณฑ์สถานในภาษาอังกฤษ หมายถึง "Museum" มาจากคำกรีก หมายความว่า "Temple of the Muses" คือเทวาลัยของเทพธิดาทั้ง 9 ซึ่งล้วนแต่ทรงคุณวุฒิในสรรพวิทยาการต่าง ๆ กัน เทพธิดาทั้ง 9 เป็นลูกของเทพเจ้า Zeus และเทพี Mnemosyne ซึ่งเป็นเทพีแห่งความทรงจำ (Goddess of Memory) เทพธิดาทั้ง 9 มีนามดังนี้

Clio	เทพธิดาแห่งประวัติศาสตร์
Urania	เทพธิดาแห่งดาราศาสตร์
Melpomene	เทพธิดาแห่งโศกนาฏกรรม

Thalia	เทพธิดาแห่งร้อยกรองทำนองเรีงมย์และเรื่องชนบท
Euterpe	เทพธิดากวีนิพนธ์ทำนองเสนาะ หรือดนตรี
Erato	เทพธิดาแห่งกวีนิพนธ์เรื่องรัก
Polyhymnia	เทพธิดาแห่งเพลงศักดิ์สิทธิ์
Terpsichor	เทพธิดาแห่งการฟ้อนรำ
Galliope	เทพธิดาแห่งกาพย์

ความหมายของเทวาลัยของเทพธิดาทั้งเก้า แปลได้ 2 ประการ คือ ประการแรก หมายถึง สถานที่ซึ่งเป็นที่รวมของสรรพวิทยาการอันก่อให้เกิดแรงบันดาลใจที่คนจะศึกษาและค้นหาความรู้ ประการที่สอง เทพธิดาทั้ง 9 มีอำนาจดลบันดาลให้เกิดความคิดคำนึง ความเพริศเพล็น ช่วยให้ผู้ สัมผัส สัมความกระวนกระวายด้วยเสียงเพลงและฟ้อนรำ ดังนั้นคำกรีกตามความหมายดั้งเดิมจึงยังคงตรงตามวัตถุประสงค์ของพิพิธภัณฑ์สถานในปัจจุบัน ซึ่งหมายถึง เป็นสถานที่ซึ่งให้ความรู้และความ เพริศเพล็นนั่นเอง

คาส (Cass. 1981 : 8) กล่าวถึงพิพิธภัณฑ์ในสมัยกรีกว่าพระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราช ทรงมีความคิดด้านพิพิธภัณฑ์ พระองค์พระราชทานตัวอย่าง หิน ต้นไม้ และสัตว์ จากแผ่นดินที่พระองค์ ยึดครองให้แก่อริสโตเติลซึ่งเป็นพระอาจารย์ของพระองค์ หลังจากพระเจ้าอเล็กซานเดอร์สิ้นพระชนม์ พระเจ้าปโตเลมี I โซเตอร์ (Ptolemy I Soter) ได้ทรงตั้งพิพิธภัณฑ์แห่งแรกขึ้นที่เมือง อเล็กซานเดรีย เรียกว่า Museion โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นสถานที่บูชาเทพธิดาทางศิลปะ และวิทยาศาสตร์ของกรีก และถือว่าเป็นพิพิธภัณฑ์สถานในมหาวิทยาลัยแห่งแรกของโลกด้วย

ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์ (2530 : 10) กล่าวถึงพิพิธภัณฑ์ในสมัยโรมันว่า พระเจ้าฮาเดรน (Hadrian) ได้สร้างพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งแห่งแรกขึ้นที่เมืองไทรเบอร์ (Tibur) พระองค์โปรดให้ สร้างวิลลา แอดเดรียนา (Villa Adrianna) โดยจำลองโบราณสถานที่สำคัญและมีชื่อเสียงของ กรีกมาตั้งแสดง เพื่อทอดพระเนตรความสวยงามและความเจริญรุ่งเรืองของกรีก และเพื่อการศึกษา หาความรู้

กุสตันธาดา แสตนคัลด์ และนิคม มุลิกะคามะ (2510 : 3) ได้กล่าวถึงพิพิธภัณฑ์ในสมัยกลางของทวีปยุโรป พอสรุปได้ว่า ในสมัยนี้บ้านเมืองวุ่นวายด้วยเรื่องศาสนา ไม่ค่อยมีคนสนใจนึกถึงอารยธรรมในอดีต วัด และวัง กลายเป็นสถานที่เก็บรวบรวมโบราณวัตถุที่มีคุณค่า แต่ก็ยังไม่เปิดโอกาสให้คนภายนอกเข้าชม ความคิดของคนในเรื่องการเก็บรวบรวมทรัพย์สินสมบัติเริ่มเปลี่ยนจากความคิดในเรื่องมูลค่าที่เป็นเงินตรา เป็นความคิดถึงคุณค่าของวัตถุในด้านจิตใจ

ในพุทธศตวรรษที่ 20 ซึ่งเป็นสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา ประมุข ชุ่มเหิงทันธุ์ (2530 : 12) กล่าวว่า ในสมัยนี้ คำว่า Museum ปรากฏขึ้นที่เมือง Florence เมื่อคลังสมบัติของ Cosimo Medicis ถูกเรียกว่า Museum เพราะมีการทำบัญชีวัตถุและเปิดให้คนเข้าชม ภายใน Museum มีศิลปวัตถุมากมายที่ตระกูล Medicis สะสมไว้ จึงถือได้ว่าเป็นต้นกำเนิดของพิพิธภัณฑ์สถานศิลป์ในปัจจุบัน ในระหว่างพุทธศตวรรษที่ 21 - 22 บรรดาเจ้านายและขุนนางได้รวบรวมโบราณศิลปวัตถุกันอย่างกว้างขวาง เพราะมีความเชื่อว่าโบราณศิลปวัตถุเป็นของมีคุณค่า เป็นเครื่องแสดงฐานะทางสังคม จึงเกิดการแข่งขันกันสะสมรวบรวมโบราณวัตถุ นอกจากฟื้นฟูทางด้านศิลปวัฒนธรรมแล้ว ในสมัยนี้ยังเป็นสมัยของการค้นพบและการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์แขนงต่าง ๆ อีกด้วย วิชาโบราณคดีได้เกิดขึ้น และเป็นกุญแจสำคัญนำไปสู่การค้นพบอารยธรรมโบราณสมัยกรีกและโรมัน

การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สำหรับประชาชน

ประมุข ชุ่มเหิงทันธุ์ (2530 : 13) ได้กล่าวถึงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สำหรับประชาชนว่า นับตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 23 เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ประชาชนตื่นตัวปกครองตนเองแบบประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น อำนาจของกษัตริย์ก็ลดน้อยลงในขณะที่ประชาชนก็มีบทบาทอำนาจมากขึ้น อิทธิพลสำคัญของความคิดเรื่องประชาธิปไตยที่มีต่อพิพิธภัณฑ์สถาน ก็คือ ความต้องการทางการศึกษาสำหรับประชาชนทั่วไป ทั้งอเมริกาและฝรั่งเศส ได้แสดงให้เห็นความสามารถในทางสติปัญญาของสามัญชนว่า ทุกคนสามารถเรียนได้เท่ากัน ฉะนั้น ความรู้สูง วัฒนธรรมสูง การชื่นชมในศิลปความงามและอื่น ๆ ไม่ควรมีไว้สำหรับคนชั้นสูงเพียงชั้นเดียว แต่ต้องเป็นของคนทุกคน ความคิดความรู้สึกลึกซึ้งที่ทำให้ความต้องการทางการศึกษาสำหรับประชาชนเพิ่มขึ้นทุกที และความต้องการนี้ก็เป็นที่อิทธิพลในความก้าวหน้าของพิพิธภัณฑ์สำหรับประชาชน และงานเผยแพร่ความรู้ของพิพิธภัณฑ์

จอห์น เทรเดสแคนท์ (John Tradescant) ได้เปิดคอลเลกชันให้ประชาชนเข้าชมและต่อมานุตรชาวยุโรปของเขา ได้ยกให้เป็นสมบัติของมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด ซึ่งทางมหาวิทยาลัยได้สร้างอาคารเป็นการเฉพาะ เปิดเป็นพิพิธภัณฑ์สถานขึ้น พ.ศ. 2226 เพื่อเปิดให้คนทั่วไปได้ชม จึงอาจถือได้ว่าพิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัยออกฟอร์ด เป็นสถาบันแรกที่จัดตั้งพิพิธภัณฑ์เปิดให้สาธารณชนเข้าชมเป็นพิพิธภัณฑ์สำหรับประชาชน

จิรา จงกล (ม.ป.ป. : 11 - 12) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ในพุทธศตวรรษที่ 24 หลายประเทศได้จัดตั้งพิพิธภัณฑ์สำหรับประชาชนขึ้น และส่วนใหญ่จัดเป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เป็นสถานที่รวบรวมสงวนรักษาวัตถุที่เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติ แต่ในระยะเริ่มแรกที่มีการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สำหรับประชาชนนั้น พิพิธภัณฑ์ต้องรวบรวมวัตถุจึงได้เปิดรับของบริจาคจากประชาชนทั่วไป และด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้พิพิธภัณฑ์ต้องรับสิ่งของนานาชนิดที่ประชาชนมอบให้ และเป็นเหตุให้คนทั่วไปรู้จักพิพิธภัณฑ์ในแง่หนึ่งว่า เป็นสถานที่ที่ประชาชนสามารถส่งสมบัติเข้าไปเก็บไว้เป็นการถาวรชั่วกาลนานไม่สูญสลาย เลยทำให้พิพิธภัณฑ์สถานถูกเข้าใจไปจนแ่งที่ว่า เป็นคลังวัตถุเก็บของเก่าโบราณ แต่อย่างไรก็ตามอาจกล่าวได้ว่า ยุคปัจจุบันของพิพิธภัณฑ์ เริ่มขึ้นเมื่อพิพิธภัณฑ์เริ่มมีบทบาทส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนในพุทธศตวรรษที่ 24 แต่ยังไม่มีการเรียนเข้าชมเลยจนสิ้นศตวรรษ หน้าที่ส่งเสริมการศึกษาของพิพิธภัณฑ์เพิ่งเริ่มพัฒนาขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 25 นี้เอง

ในพุทธศตวรรษที่ 24 เป็นสมัยปฏิวัติอุตสาหกรรม ประถม ชุ่มเพ็งพันธุ์ (2530 : 14) กล่าวว่า การปฏิวัติอุตสาหกรรมทำให้เกิดเครื่องจักรกลประเภทต่าง ๆ จำนวนมาก ได้มีการจัดงานแสดงผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนานาชาติขึ้นที่ Crystal Palace ในกรุงลอนดอน เมื่อปี พ.ศ. 2394 แต่งานจากเครื่องจักรประณีตละเอียดอ่อนชิ้นงานฝีมือไม่ได้ ชาวอังกฤษเกรงว่างานช่างฝีมืออันเป็นศิลปะหัตถกรรมจะสูญไป จึงได้เก็บรวบรวมงานฝีมือจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ศิลปะตกแต่งขึ้น ในปี พ.ศ. 2395 นับเป็นครั้งแรกที่มีการเก็บรวบรวมงานศิลปะประยุกต์และงานประณีตศิลป์ของเก่าไว้เป็นตัวอย่าง หลังพุทธศตวรรษที่ 24 ความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้แพร่เข้าไปถึงชนบทของยุโรป ทำให้ผลิตภัณฑ์สิ่งของเครื่องใช้แบบดั้งเดิมเริ่มสูญหายไป จึงได้ตระหนักกันว่า มรดกทางวัฒนธรรมที่หมู่บ้านเหล่านี้ จะไม่เหลือไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ดู จึงได้เร่งเก็บรวบรวมสิ่งของเครื่องใช้ที่บ้านตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยา และพิพิธภัณฑ์หมู่บ้านขึ้น เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ และเมื่อความ

เจริญทางเทคโนโลยีซึ่งเป็นผลจากอัจฉริยะของมนุษย์เป็นที่ยกย่องเชิดชู จึงมีการเก็บรักษาสืบประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ และจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขึ้น

สภาการพิพิธภัณฑระหว่างชาติ (ICOM)

จิรา จงกล (ม.ป.ป. : 16 - 22) ได้กล่าวถึงสภาการพิพิธภัณฑระหว่างชาติว่า เกิดขึ้นจากความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญการพิพิธภัณฑสถานกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีความต้องการร่วมกันที่จะจัดให้มีการร่วมมือกันในระดับระหว่างชาติในอันที่จะส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนากิจการพิพิธภัณฑสถานทั่วโลก เพื่อที่จะให้เป็นตัวแทนของพิพิธภัณฑสถานนานาชาติ และตัวแทนของผู้มีอาชีพในงานด้านพิพิธภัณฑสถาน การจัดตั้งสภาการพิพิธภัณฑระหว่างชาติตรงกับวัตถุประสงค์ของ UNESCO ในการวางรากฐานสันติภาพถาวรของโลกด้วยการส่งเสริมการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม สภาการพิพิธภัณฑระหว่างชาติได้ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2489 มีการประชุมสมัชชาครั้งแรกที่กรุงเม็กซิโก ในเดือนพฤศจิกายน 2490 ออกธรรมนูญของสภาการระหว่างชาติขึ้นและได้มีการประชุมสมัชชาครั้งแรกที่กรุงปารีส ในเดือน มิถุนายน 2491

ในธรรมนูญของ ICOM ได้กล่าวไว้ว่า ICOM เป็นองค์การระหว่างชาติที่นำเช่ของรัฐบาล เป็นองค์การระหว่างชาติที่เป็นตัวแทนของวงอาชีพพิพิธภัณฑสถาน ปฏิบัติงานร่วมมือใกล้ชิดกับ UNESCO วัตถุประสงค์สำคัญ คือ

1. ให้คำจำกัดความของพิพิธภัณฑสถาน ร่วมมือสนับสนุนสถาบันพิพิธภัณฑสถานและผู้ประกอบอาชีพพิพิธภัณฑสถาน
2. ประสานงานและช่วยเหลือกันระหว่างพิพิธภัณฑสถานทั้งหลาย และระหว่างผู้ประกอบอาชีพพิพิธภัณฑสถานในระดับระหว่างประเทศ
3. เน้นความสำคัญของหน้าที่ของพิพิธภัณฑสถานและอาชีพพิพิธภัณฑสถานที่มีต่อชุมชน และส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจกันของมวลชนในโลก

ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกของสภาการพิพิธภัณฑระหว่างชาติมาตั้งแต่ พ.ศ. 2490

กำเนิดพิพิธภัณฑสถานในประเทศไทย

ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์ (2530 : 23 - 28) ได้กล่าวถึงประวัติการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานในประเทศไทยว่า พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสนพระทัยวิชาประวัติศาสตร์และโบราณคดี และสนพระทัยศึกษาเล่าเรียนวิทยาการจากยุโรปตะวันตกมาแต่ครั้งยังไม่ได้เสวยราชสมบัติ ขณะเมื่อทรงผนวชเป็นสมณเพศได้เสด็จธุดงค์ไปตามหัวเมืองต่าง ๆ เป็นเหตุให้ทอดพระเนตรโบราณวัตถุโบราณสถานแบบสมัยต่าง ๆ ทำให้พระองค์ทรงสนพระทัยศึกษาหาความรู้มากขึ้น ทรงห่วงใยมรดกทางศิลปวัฒนธรรมอันล้ำค่าของชาติจะสูญหายทั้งหลาย จึงทรงเก็บรวบรวมโบราณศิลปวัตถุต่าง ๆ เข้ามาไว้กรุงเทพฯ เป็นสมบัติส่วนพระองค์ คือ เป็นสถานที่เก็บรวบรวมวัตถุโบราณส่วนบุคคล (Private Collection)

ครั้นเมื่อพระองค์เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ พระองค์จึงทรงจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานส่วนพระองค์ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2394 ณ "พระที่นั่งราชฤดี" พระที่นั่งองค์นี้เป็นตึกแบบฝรั่ง ทรงโปรดให้สร้างขึ้นบ้างพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยด้านตะวันออก สำหรับเป็นที่ประทับว่าราชการ และเป็นที่ตั้งแสดงโบราณศิลปวัตถุต่าง ๆ ที่พระองค์ทรงเก็บรวบรวมไว้ ตลอดจนสิ่งของที่นานาประเทศส่งเข้ามาทูลเกล้าถวายเป็นพระราชไมตรีและอีกประการหนึ่งสำหรับให้บรรดาทูตานุทูตชาวต่างประเทศที่เข้ามาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทตลอดจนข้าราชการขุนนางทั้งหลายได้มีโอกาสเข้าชม

ปี พ.ศ. 2402 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าให้สร้างพระที่นั่งองค์หนึ่งสำหรับจัดแสดงสิ่งของต่าง ๆ โดยเฉพาะ พระราชทานนามว่า "พระที่นั่งประพาสพิพิธภัณฑสถาน" พระที่นั่งองค์นี้ตั้งอยู่ตรงที่ตึกพระที่นั่งสุทไธสวรรยปราสาทในปัจจุบัน มีขนาดใหญ่กว่าพระที่นั่งราชฤดี และโปรดเกล้าให้ย้ายสิ่งของทั้งหมดจากพระที่นั่งราชฤดีมาไว้ที่พระที่นั่งประพาสพิพิธภัณฑสถานทั้งหมด จึงถือได้ว่าพระองค์เป็นผู้ให้กำเนิดพิพิธภัณฑสถานในประเทศไทย แต่เป็นพิพิธภัณฑสถานส่วนพระองค์ ยังไม่ได้เปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชม และศัพท์คำว่า "พิพิธภัณฑสถาน" ได้เกิดขึ้นจากนามของพระที่นั่งนี้

ต่อมาในรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้จัดตั้งพิพิธภัณฑสถานขึ้นที่หอทองคอกเตี้ย (ศาลาสหทัยสมาคม) ในพระบรมมหาราชวัง ในสมัยนั้นยังเรียกทับศัพท์ว่า "หมิวเซียม" และเปิดให้ประชาชนเข้าชมเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2417 ซึ่งนับว่าเป็นพิพิธภัณฑสถานสำหรับประชาชนแห่งแรกของประเทศไทย ผู้อำนวยการของ "หมิวเซียม"

แห่งแรกคือ นายเฮนรี อาลาบาสเตอร์ (Henry Alabaster) ชาวอังกฤษ ผู้เป็นต้นสกุล "เศวตศิลา" และผู้ที่ทำงานเป็นภัณฑารักษ์คนแรก คือ ลิบเอกทิด ซึ่งต่อมาเป็นพลโทพระยาสมิสรพรการ (ทัด ศิริสัมพันธ์)

ในปีพุทธศักราช 2430 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้ย้ายพิพิธภัณฑ์สถานจาก หอคองคอเดีย ไปจัดแสดงในพระที่นั่ง 3 องค์ ตอนหน้าของพระราชวังบวรสถานมงคล (พระที่นั่งศิวโมกขพิมาน) พระที่นั่งพุทธโสธร และพระที่นั่งอิศราวินิจฉัย และเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2432 โปรดให้ตั้งเป็นกรมพิพิธภัณฑ์ขึ้นอยู่ในสังกัดกรมศึกษาธิการ และเมื่อตั้งกระทรวงธรรมการ เมื่อ พ.ศ. 2435 ก็โปรดให้กรมพิพิธภัณฑ์มาอยู่ในสังกัดของกระทรวงธรรมการ ในครั้งนั้นได้เปิดพิพิธภัณฑ์สถานให้ประชาชนชมสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ของที่จัดแสดงมีทั้งโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และธรรมชาติวิทยา เจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ได้จัดทำแคตตาล็อกทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษขึ้นเป็นครั้งแรก

ถึง พ.ศ. 2450 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดตั้ง "โบราณคดีสโมสร" ขึ้นสำหรับสมาชิกผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่องประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปะ และวัฒนธรรมขึ้น โดยพระองค์ทรงดำรงตำแหน่งสภานายก พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (ครั้งยังเป็นพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร) ทรงเป็นอุปนายกและพระยาโบราณราชธานินทร์ (พร เดชะคุปต์) เป็นเลขาธิการ ที่มีเหตุมาจากการก่อตั้งพิพิธภัณฑ์สถาน และมีผู้สนใจวิชาโบราณคดีมากขึ้น

ในสมัยรัชกาลที่ 6 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระทัยกิจการด้านพิพิธภัณฑ์สถานอย่างมาก พระองค์มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้กรรมการหอสมุดสำหรับพระนคร มีหน้าที่รับผิดชอบโบราณวัตถุสถานอีกอย่างหนึ่ง เพราะงานหอพระสมุดที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนเรื่องทางโบราณคดีอยู่แล้ว จึงได้มี "ประกาศจัดการตรวจรักษาของโบราณ" เมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2466 นับเป็นประกาศฉบับแรกที่กล่าวถึงงานสงวนรักษาโบราณวัตถุโบราณสถานในพระราชอาณาจักร อันเป็นต้นแบบแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยโบราณวัตถุสถาน และพิพิธภัณฑ์สถานในสมัยต่อมา นอกจากนี้พระองค์ยังได้ดำริจะจัดงานสยามรัฐพิพิธภัณฑ์ขึ้นที่สวนลุมพินี เมื่อ พ.ศ. 2469

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงกิจการพิพิธภัณฑ์สถานครั้งสำคัญยิ่ง เพราะในระบอบนั้น นอกจากกิจการด้านพิพิธภัณฑ์สถานแล้ว การค้นคว้า

ทางโบราณคดีกำลังเป็นที่สนใจของประชาชน ประกอบกับมีการฟื้นฟู และสงวนรักษาสมบัติทางวัฒนธรรม พระองค์โปรดให้ตั้งราชบัณฑิตยสถานเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2469 มีหน้าที่บำรุงกิจการทางวรรณคดี โบราณคดีและศิลปากร หอสมุดสำหรับพระนคร และพิพิธภัณฑสถานสำหรับพระนคร จึงอยู่ในความรับผิดชอบของราชบัณฑิตยสภาด้วย และเมื่อจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานสำหรับพระนครขึ้นในพระราชวังวร-สถานมงคล พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำพิธีเปิดพิพิธภัณฑสถานสำหรับพระนคร เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2469

วันที่ 25 ตุลาคม 2469 ได้ตราพระราชบัญญัติเกี่ยวกับโบราณวัตถุและศิลปวัตถุประกาศออกมาใช้ฉบับหนึ่ง คือ "พระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งโบราณวัตถุและศิลปวัตถุออกนอกประเทศ" ผู้ที่จะนำโบราณวัตถุและศิลปวัตถุออกนอกประเทศจะต้องได้รับอนุมัติจากราชบัณฑิตยสภาก่อน

วันที่ 3 พฤษภาคม 2476 มีพระราชบัญญัติจัดตั้งกรมศิลปากรขึ้นใหม่ โปรดเกล้าฯ ให้โอนงานธุรการทั้งหมดจากราชบัณฑิตยสภาย้ายมาอยู่ในสังกัดพิพิธภัณฑสถาน และหอสมุดสำหรับพระนคร จึงย้ายมาอยู่ในสังกัดกรมศิลปากร และคงตั้งอยู่ที่เดิมเพียงแต่เปลี่ยนชื่อ พิพิธภัณฑสถานสำหรับพระนคร เป็น "พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร" ในเวลาต่อมา

ในรัชกาลที่ 8 ได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยโบราณสถาน ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2477 คราวนี้ ณ วันที่ 7 พฤษภาคม 2478 ยกหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับโบราณวัตถุสถาน และพิพิธภัณฑสถานให้แก่กรมศิลปากร กระทรวงธรรมการ งานส่งเสริมความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และโบราณคดี จึงตกอยู่ในอำนาจของกรมศิลปากรมาจนทุกวันนี้

ในรัชกาลที่ 9 มีพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการของกรมศิลปากร ตั้งกองพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อบริหารงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติทั่วประเทศ เมื่อ พ.ศ. 2518

จากที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่ากำเนิดพิพิธภัณฑสถานในประเทศไทยเริ่มมาเมื่อประมาณ 139 ปีที่ผ่านมา โดยในระยะแรกมีลักษณะเป็นพิพิธภัณฑสถานส่วนตัว ต่อมาจึงเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าชม และหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดพิพิธภัณฑสถาน ได้แก่ กรมศิลปากร

ปัจจุบันมีหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชนอีกหลายหน่วยงานที่จัดพิพิธภัณฑสถานสำหรับประชาชน ที่สำคัญหน่วยงานหนึ่ง ได้แก่ ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีประวัติการจัดตั้งพอสังเขปดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. : 39 -

ในปี พ.ศ. 2501 คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติได้มอบอาคาร "ศาลาวันเด็ก" ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2498 จากการจัดงานวันเด็กแห่งชาติเป็นครั้งแรก ให้แก่กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงฯ ได้มอบให้กองอุปการณการศึกษา กรมวิชาการเป็นผู้ดำเนินงาน โดยจัดเป็นพิพิธภัณฑ์สำหรับเด็ก เปิดเป็นสาธารณบริการแก่เด็กไทยทั่วไป เพื่อเด็กจะได้มาพักผ่อน และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการหาความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลิน ศาลาวันเด็กเป็นเสมือนพิพิธภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ ประวัติธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และสโมสรสำหรับเด็กแห่งแรกในประเทศไทย

ปี พ.ศ. 2505 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการสร้างท้องฟ้าจำลองกรุงเทพ และหอดูดาวเป็นครั้งแรกในแถบเอเชียอาคเนย์ และได้เปิดบริการเป็นทางการ เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2507

ปี พ.ศ. 2515 รัฐบาลคณะปฏิวัติได้ปรับปรุงระเบียบราชการบริหารของประเทศ ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 270 ได้แบ่งส่วนราชการในกรมวิชาการใหม่ เป็นผลให้กองอุปการณการศึกษา เปลี่ยนชื่อเป็นกองพิพิธภัณฑ์การศึกษา มีหน้าที่จัดและควบคุมพิพิธภัณฑ์การศึกษา เพื่อให้บริการแก่นักเรียนและประชาชน จัดศาลาวันเด็ก เพื่อส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน จัดและดำเนินการท้องฟ้าจำลองเพื่อการศึกษาด้านดาราศาสตร์ ต่อมา มีพระบรมราชโองการประกาศพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการกรมวิชาการ พ.ศ. 2519 กองพิพิธภัณฑ์การศึกษาได้เปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งดำเนินการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์เป็นแห่งแรกขึ้นในประเทศไทย โดยเปิดเป็นทางการ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2522

วันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2522 ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2522 แบ่งส่วนราชการกระทรวงศึกษาธิการ และจัดตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียนขึ้นในลำดับที่ 5 สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และได้ออกพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2522 ให้โอนศูนย์วิจัยเพื่อศึกษามาสังกัดอยู่ในกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตั้งแต่วันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา

พ.ศ. 2524 ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษาได้จัดตั้งหน่วยงานคือ "งานนิทรรศการเคลื่อนที่" เพื่อนำการศึกษานอกระบบเข้าสู่ประชาชนในชนบทอย่างแท้จริง โดยได้วางเป้าหมายของการให้บริการแก่บุคคลในกลุ่มที่พลาดโอกาสจากการศึกษาในโรงเรียน และกลุ่มบุคคลที่ยากจน และขาดทุนทรัพย์เพื่อการศึกษาหาความรู้ งานนี้ได้เริ่มออกบริการในเดือน กรกฎาคม 2525 โดยบริษัท เอสโซ่ประเทศไทยฯ ได้ให้การสนับสนุนโครงการในการจัดทำรถลากจูงของนิทรรศการเคลื่อนที่ วงเงินประมาณ 1.1 ล้านบาท

ในปีเดียวกันนี้ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา ได้ดำเนินงานพิพิธภัณฑสถานศึกษาที่สำคัญอีก 2 โครงการ คือ

โครงการแรก ร่วมกับกระทรวงคมนาคมดำเนินการจัดทำพิพิธภัณฑสถานด้านการสื่อสารและการขนส่ง โดยกระทรวงคมนาคมให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ วิชาการ บุคลากร งบประมาณสมทบ และกำหนดแผนให้สำเร็จตามโครงการในปี พ.ศ. 2529

โครงการที่สอง ดำเนินการศึกษาย้อนมูลและแนวทางในการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานชาติวิทยา และพิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์วัฒนธรรมไทย โดยติดต่อขอใช้ที่ดินของการเคหะแห่งชาติ ซึ่งได้รับอนุมัติให้ใช้ที่ดิน 70 ไร่ บริเวณลาดกระบัง

ชนิดของพิพิธภัณฑสถาน

สภาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ได้จำแนกชนิดของพิพิธภัณฑสถานออกเป็นสาขาต่าง ๆ ตามหัวข้อการอธิบายของนักการพิพิธภัณฑสถานต่าง ๆ ทั่วโลก ดังนี้ (นิคม มุสิกคามะ, กุสพันธุ์ธาดา จันทร์โพธิ์ศรี และ มณีรัตน์ ท้วมเจริญ. 2521 : 22 - 34 ; อ้างอิงมาจาก Unesco. 1963)

1. พิพิธภัณฑสถานทางศิลปะ (Museum of Arts) เป็นสถานที่เก็บรวบรวมงานทางศิลปะ ซึ่งมีค่าควรแก่การจดจำไว้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้ชื่นชมกับสุนทรียะของศิลปะหรือประวัติศาสตร์ศิลปะ นิยมเก็บรวบรวมวัตถุในทางประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์

2. พิพิธภัณฑสถานศิลปะร่วมสมัย (Gallery of Contemporary Arts) เป็นสถานที่เชื่อมความเข้าใจระหว่างสังคมปัจจุบันกับงานต่าง ๆ ที่พวกศิลปินเริ่มต้นกระทำพิพิธภัณฑสถานจะนำศิลปะร่วมสมัยให้เข้าไปสู่ความเข้าใจจิตของสังคมแทนการยอมรับว่าเป็นแต่เพียงปัญหาของคนธรรมดา

สามัญเท่านั้น และยังช่วยให้เข้ากันได้กับความเจริญทางอุตสาหกรรมในเมืองอุตสาหกรรมด้วย พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยใหม่ครอบคลุมงานในวิชาการแขนงต่าง ๆ คือ

2.1 ศิลปะประยุกต์ ซึ่งนำเข้ามาสู่ความเจริญทางอุตสาหกรรมการใช้รูปภาพ พลิ้มโทรทัศน์ และการโฆษณา ทั้งทางที่เป็นคำอธิบายและภาพประกอบ

2.2 สถาปัตยกรรมระดับเดียวกันและแบบของเมือง ซึ่งใช้โดยเทคนิคและสังคม พร้อมกับต้องมีความหมายทางศิลปะและความคิดต่าง ๆ เข้าประกอบ

2.3 ศิลปะประยุกต์เกี่ยวกับสมัยแห่งการใช้เครื่องจักรกล

2.4 สมัยก่อนคลาสสิก เช่นเดียวกับศิลปะเริ่มแรก และศิลปะนั้นเพียงแสดงถึงความเกี่ยวพันกับความก้าวหน้าของศิลปะระยะเดียวกัน

3. พิพิธภัณฑ์สถานทางธรรมชาติวิทยา (Natural History Museum) ได้พัฒนามาจากการรวบรวมวัตถุในแบบต่าง ๆ เช่น ธรรมชาติวิทยา พฤกษศาสตร์ สัตวศาสตร์ มนุษยวิทยา ฯลฯ มาจัดแสดงกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นสถานที่ที่รักษาตัวอย่างวัตถุทางธรรมชาติ ที่สามารถเก็บรักษาไว้ตามสภาพของมัน

4. พิพิธภัณฑ์สถานทางวิทยาศาสตร์และเครื่องจักรกล (Museum of Science and Technology) เป็นสถานที่แสดงให้เห็นเรื่องราวการคิดค้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์เครื่องมือใช้ในการผ่อนแรงของมนุษย์ พิพิธภัณฑ์สถานทางวิทยาศาสตร์เป็นศูนย์รวมที่แสดงให้เห็นวิทยาการความก้าวหน้าของโลก และยังเป็นสถานที่ช่วยประชาชนทั่วไป ไม่เฉพาะแต่การค้นหาคำพิสดารและความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักรกลและการกลไกกรรมเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่พิพิธภัณฑ์สถานชนิดนี้ยังช่วยเหลือการทำมาหากินและประกอบอาชีพของคนธรรมดา อันเป็นผลสะท้อนถึงเศรษฐกิจของประเทศอีกอย่างหนึ่งด้วย

วัตถุและการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ชนิดนี้ ไม่ใช่ว่าการรวบรวมวัตถุที่เหลือใช้หรือเลิกใช้เพียงอย่างเดียวแบบเดียวกับพิพิธภัณฑ์สถานทางศิลปะและโบราณคดี แต่ยังรวบรวมสิ่งของวัตถุเครื่องจักรกลที่ทันสมัยด้วย ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ประชาชนเห็นวิวัฒนาการของการคิดค้นทางเครื่องจักรตั้งแต่สมัยก่อนตรรกจนกระทั่งปัจจุบันนี้

5. พิพิธภัณฑ์สถานทางมนุษยวิทยาและชาติพันธุ์วิทยา (Museum of Anthropology and Ethnology) พิพิธภัณฑ์ชนิดนี้มักจะแสดงวัตถุเครื่องมือเครื่องใช้รูปเคารพทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมให้มนุษย์แต่ละเผ่าพันธุ์ได้เข้าใจในวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน อันเป็นผลนำไปสู่ความเข้าใจที่ดีของสังคมมนุษย์

6. พิพิธภัณฑ์สถานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี (Museum of History and Archaeology) เป็นพิพิธภัณฑ์ที่แสดงเรื่องราวตามความเป็นมาของมนุษย์ในอดีต

7. พิพิธภัณฑ์สถานประจำท้องถิ่น (Regional Museum) เป็นพิพิธภัณฑ์ที่แสดงเรื่องราวของท้องถิ่นต่าง ๆ มีแผนงานเกี่ยวกับท้องถิ่น มีการจัดแสดงวัตถุหรือตัวอย่างต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นสภาพทางธรรมชาติ พิพิธภัณฑ์ประเภทนี้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว เพราะสามารถให้ความรู้ได้อย่างกว้างขวาง เกี่ยวกับท้องถิ่นที่พวกเขาได้เข้ามาชม และเป็นที่พอใจต่อชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย โดยเหตุที่ได้รับผลประโยชน์มากขึ้น จากการเข้าชมของนักท่องเที่ยว

8. พิพิธภัณฑ์สถานแบบพิเศษ (Specialized Museum) เป็นพิพิธภัณฑ์ที่จำกัดเฉพาะลงไปเป็นสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น ศิลปะประยุกต์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ชาติพันธุ์วิทยา ธรรมชาติวิทยา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการศึกษาด้านสังคมต่าง ๆ ซึ่งมีสถานที่ตั้งอยู่ในสถานที่พิเศษ หรือในบริเวณทางประวัติศาสตร์

9. พิพิธภัณฑ์สถานของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา (University Museum) พิพิธภัณฑ์ประเภทนี้ไม่จำกัดถึงการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะ จึงน่าจะเป็พิพิธภัณฑ์ในการใช้เก็บรวบรวมวัตถุทางการศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการสอนในวิชาใดวิชาหนึ่ง แต่จะมีหัวข้อต่าง ๆ ที่กว้างขวางมากที่สุด เพื่อประกอบในการศึกษา ค้นคว้าของนิสิตนักศึกษาและประชาชนทั่วไป

หน้าที่ของพิพิธภัณฑ์สถาน

ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์ (2530 : 32 - 37) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์สถานว่าเป็นสถาบันของประชาชน ที่ให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน พิพิธภัณฑ์สถานจึงต้องมีหน้าที่เพื่อประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

1. การวางนโยบาย กำหนดขอบเขต การวางแผน การวางแผนภาพและปรัชญา
การวางนโยบาย การวางแผนต่าง ๆ ตลอดจนการกำหนดบทบาทและปรัชญาของพิพิธภัณฑ์ที่มีการ
เปลี่ยนแปลงพัฒนาการมาเรื่อย ๆ พิพิธภัณฑ์ทุกแห่งจึงต้องมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบในการ
กำหนดบทบาทของตนเอง ในขณะเดียวกันก็ต้องดำเนินกิจกรรมร่วมกับสังคมโลกด้วย ส่วนการจะ
กำหนดทิศทางหรือแนวทางอย่างไรขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างทั้งภายในและภายนอก ประมวลของพิพิธภัณฑ์
ความต้องการของสังคม งบประมาณ ตลอดจนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางปัญญา
2. การรวบรวมวัตถุ เป็นหน้าที่ที่สำคัญงานหนึ่ง เพราะถ้าปราศจากงานชิ้นนี้แล้ว
พิพิธภัณฑ์สถานจะเกิดขึ้นไม่ได้โดยเด็ดขาด การรวบรวมวัตถุสิ่งของต่าง ๆ เกิดจากสาเหตุหลาย
ประการ เช่น ความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็น ความเพลิดเพลิน ความจำเป็น ความเสียสละ
เห็นคุณค่า เป็นต้น วิธีการเก็บรวบรวมก็มีการผสมหลายวิธี ได้แก่ การรับบริจาค การแสวงหา
เก็บมาเอง จัดซื้อ การขุดค้นทางโบราณคดี การแลกเปลี่ยน การประดิษฐ์ การจำลองขึ้นมาใหม่
 เป็นต้น
3. การจำแนกประเภทวัตถุ เมื่อพิพิธภัณฑ์สถานเก็บรวบรวมวัตถุใดเข้ามาจะต้องตรวจ
สอบ จำแนก แยกประเภทวัตถุชิ้นนั้น ซึ่งจะทำให้รู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตัวอย่างของวัตถุอื่น ๆ ได้
มาก และทราบคุณค่าของวัตถุชิ้นนั้น
4. การทำบันทึกหลักฐาน เป็นการจัดทำทะเบียนวัตถุทุกชิ้นที่จะรวบรวมเก็บรักษาไว้ใน
พิพิธภัณฑ์สถาน มีความสำคัญคือ เป็นหลักฐานไม่ให้เกิดสูญหายหรือทุจริตจากเจ้าหน้าที่ ทั้งยังเป็น
หลักฐานทางวิชาการ เพราะเป็นทะเบียนประวัติหลักฐานแน่นอนในเรื่องที่มาของวัตถุ การตรวจสอบ
จำแนกแยกประเภท กำหนดอายุสมัย ซึ่งมีความสำคัญสำหรับการศึกษา ค้นคว้า มีคุณค่าทางวิชาการ
สามารถใช้อ้างอิงเป็นหลักฐานได้
5. การจัดนิทรรศการ เป็นการให้ความรู้ความสนใจ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา และ
เพื่อสร้างความบันเทิงใจสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ชม ซึ่ง จิรา จงกล (ม.ป.ป. : 41) ได้ให้ความ
เห็นเพิ่มเติมว่า การจัดแสดงถาวรนั้น ไม่ถาวรตลอดไปแต่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงอยู่เสมอ
ไม่ให้ผู้เข้าชมเบื่อหน่าย และนอกจากการจัดแสดงถาวรแล้ว พิพิธภัณฑ์สถานจะต้องมีการจัดแสดงพิเศษ
หรือจัดแสดงชั่วคราว (temporary exhibition) หรือมีห้องซึ่งจัดแสดงเปลี่ยนอยู่เป็นประจำ

(Changing exhibition) เพื่อเรียกร้องให้ประชาชนเข้ามามีบริการของพิพิธภัณฑ์สถานอยู่ตลอดเวลา

6. การศึกษา พิพิธภัณฑ์เป็นสถาบันการศึกษารูปแบบหนึ่ง ที่ให้การศึกษานอกระบบ ซึ่งประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ สามารถเข้าบริการหรือมาศึกษาหาความรู้ได้โดยเท่าเทียมกัน และเป็นอุปกรณ์เครื่องมือช่วยในการส่งเสริมความรู้ต่อการศึกษาระบบด้วย

พิพิธภัณฑ์เป็นสถานที่สาธารณะที่คนทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ และทุกชั้นวรรณะสามารถเข้าบริการหรือมาศึกษาหาความรู้ได้โดยเท่าเทียมกัน แม้แต่คนหูหนวก ตาบอด เป็นใบ้ ก็สามารถพิพิธภัณฑ์ได้

พิพิธภัณฑ์มีกิจกรรมและผลิตสิ่งพิมพ์ อุปกรณ์นานาชนิด สำหรับนักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพราะพิพิธภัณฑ์ทำหน้าที่เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานศิลปะวิทยาการด้านต่าง ๆ ด้วย และมีเจ้าหน้าที่ชำนาญการทางด้านจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้บริการและจัดดำเนินงานโดยเฉพาะเป็นพิเศษ รวมทั้งอาสาสมัคร

7. การสงวนรักษา เป็นการป้องกันวัตถุต่าง ๆ มิให้ถูกทำลายทางฟิสิกส์ หรือการเสื่อมทางเคมี หรือการคุกคามโดยพวกอินทรีย์สาร เช่น เห็ด รา หรือการรบกวนจากพวกแมลง การทำลายเหล่านี้ย่อมแตกต่างกันไปตามธรรมชาติ และองค์ประกอบของวัตถุต่าง ๆ และสภาพของภูมิอากาศของท้องถิ่นนั้น ๆ

8. การรักษาความปลอดภัย พิพิธภัณฑ์ทุกแห่งจะต้องมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง และมีระบบการรักษาความปลอดภัยที่ทันสมัย ที่จะปกป้องคุ้มครองวัตถุที่รวบรวมไว้ให้ปลอดภัย

9. ความสัมพันธ์กับชุมชน พิพิธภัณฑ์ไม่อาจตั้งอยู่ได้ถ้าขาดความสัมพันธ์กับชุมชนในสังคมหรือต่อสาธารณชนโดยทั่วไป เพราะพิพิธภัณฑ์เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน พิพิธภัณฑ์จะเจริญก้าวหน้าได้ต้องได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบ คือ เมือง หรือท้องถิ่นที่พิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่นั้น

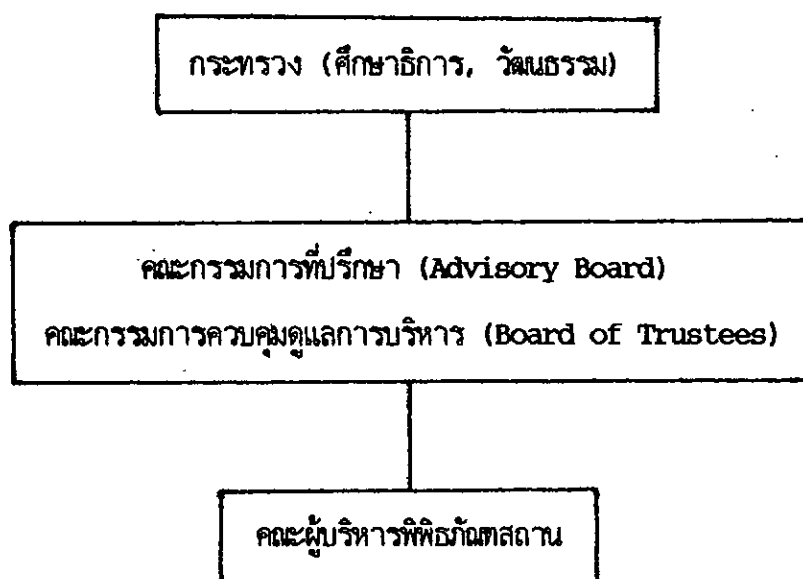
การเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ ย่อมจะต้องสอดคล้องกับความประสงค์ของสังคมไม่ว่าจะเป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา ผู้ใหญ่ นักท่องเที่ยว นักวิชาการ ย่อมจะต้องเอื้ออำนวยต่อกัน บางครั้งจะเห็นว่า ประชาชนมาขอใช้สถานที่ในพิพิธภัณฑ์เป็นที่แต่งงาน เลี้ยงน้ำชา จัดแสดงดนตรี ประชุม

สัมมนา เป็นที่ต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง เป็นที่จัดอภิปรายทางวิชาการ เป็นที่แสดงผลงานเอกชน เช่น ฉายภาพยนตร์ ถ่ายภาพยนตร์ จัดนิทรรศการ งานแสดงสินค้า ฯลฯ ตามโอกาสขึ้นอยู่กับความพร้อม และความเหมาะสมของพิพิธภัณฑ์

สายการบังคับบัญชาและการบริหารงานพิพิธภัณฑ์สถาน

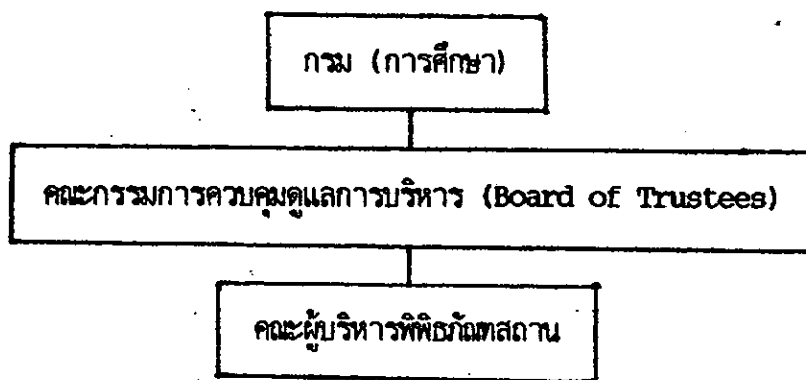
ประมุข ชุมเพ็งพันธุ์ (2530 : 38 - 40) ได้แบ่งลักษณะโครงสร้างและสายการบังคับบัญชาของพิพิธภัณฑ์ออกเป็น 5 ลักษณะ ได้แก่

1. พิพิธภัณฑ์ของรัฐบาลกลาง รัฐบาลมีกฎหมายสำหรับดำเนินงานเรื่องพิพิธภัณฑ์โดยเฉพาะ ดังนั้นจึงมีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ควบคุมดูแลบังคับบัญชา หรืออาจตั้งเป็นคณะกรรมการขึ้นมาควบคุม โดยเฉพาะก็ได้ พิพิธภัณฑ์ที่เป็นของรัฐบาลกลางโดยมาก ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์จังหวัด พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น มีรูปแบบสายงาน ดังนี้

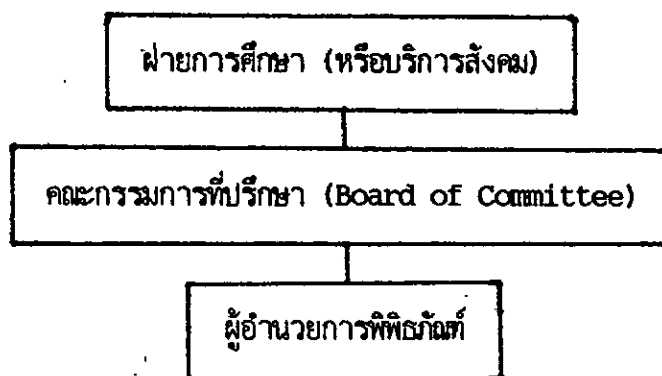
ภาพประกอบ 1 แผนภูมิโครงสร้างสายการบังคับบัญชาพิพิธภัณฑ์ของรัฐบาลกลาง

2. พิพิธภัณฑ์ของรัฐ ประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลียและยุโรปบางประเทศนิยมใช้ คือ การปกครองแบบกระจายอำนาจ (Decentralization) แต่ละรัฐมีกฎหมายของตนเอง สามารถจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ได้เองเหมือนรัฐบาลกลาง สายการบังคับบัญชามีลักษณะคล้ายกัน

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิโครงสร้างสายการบังคับบัญชาพิพิธภัณฑ์ของรัฐ

3. พิพิธภัณฑ์เทศบาล พิพิธภัณฑ์ในรูปแบบนี้คล้ายกับพิพิธภัณฑ์จังหวัด แต่ว่าเป็นพิพิธภัณฑ์ที่ ฝ่ายเทศบาลท้องถิ่นเป็นผู้ก่อตั้งขึ้นและบริหารดูแลรับผิดชอบเองโดยตรง เช่น เกาหลี ญี่ปุ่น เป็นต้น

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิโครงสร้างสายการบังคับบัญชาของพิพิธภัณฑ์เทศบาล

4. พหิพนธ์ที่องค์การหรือมูลนิธิ เป็นพหิพนธ์ที่มีลักษณะพิเศษเล็กน้อยคือทั้งรัฐทั้งเอกชน พหิพนธ์ลักษณะนี้ รัฐบาลไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวมาก แต่รัฐบาลก็สนับสนุนทางการเงินให้ความช่วยเหลือทางเทคนิควิชาการที่ฝ่ายผู้บริหารพหิพนธ์จะขอร้องมาเป็นครั้งคราว

5. พหิพนธ์เอกชน รัฐบาลไม่ยุ่งเกี่ยวเลย ปล่อยให้ดำเนินกิจการโดยอิสระภายใต้กฎหมายของรัฐบาล ในสหรัฐอเมริกา พหิพนธ์เอกชนเจริญมากและทุกแห่งจะต้องมีคณะกรรมการควบคุมการบริหาร

สำหรับการบริหารงานในพหิพนธ์สถานนั้น นิคม มูลิกะคามะ, กุลพันธาดา จันทรโพธิ์ศรี และ มณีรัตน์ ท้วมเจริญ (2521 : 260 - 274) กล่าวว่า พหิพนธ์แต่ละแห่งจะมีแนวนโยบาย วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานต่างกันไปตามหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ แต่จุดมุ่งหมายหลักของพหิพนธ์ทุกแห่งที่สำคัญคือให้การศึกษแก่ชุมชนและเมืองค้ประกอบในการบริหารงาน ได้แก่

1. บุคลากร แบ่งเป็น 2 ฝ่าย

1.1 เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่ด้านการติดต่อประสานงาน ดูแลอาคารสถานที่ รักษาความปลอดภัย การจัดการรายได้ การประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

1.2 เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ ทำหน้าที่ด้านการจัดหาข้อมูล การจัดแสดง การอนุรักษ์ วิชาการจัดแสดงต่าง ๆ

2. งบประมาณ พหิพนธ์จะสามารถขยายงาน ก่อตั้งขึ้นมาได้ต้องอาศัยเงินทุนมาดำเนินงาน ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

2.1 งบประมาณจากรัฐบาล รัฐบาลจะให้การสนับสนุนทั้งที่เป็นพหิพนธ์ของรัฐและเอกชน ตามที่หน่วยงานนั้นทำเรื่องขอประมาณไป เนื่องจากรัฐบาลได้เห็นความสำคัญของพหิพนธ์ซึ่งงบประมาณนี้พหิพนธ์จะได้จากหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่หรือจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2 มูลนิธิ เป็นกองทุนที่เอกชนจัดตั้งขึ้น เพื่อช่วยเหลือสาธารณประโยชน์ ซึ่งพหิพนธ์สามารถขอความช่วยเหลือได้

2.3 ทุนช่วยเหลือพิเศษ เป็นเงินทุนที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้น สำหรับช่วยเหลือกิจกรรมการศึกษาซึ่งจัดตั้งไว้ในงบบกลางของประเทศ หรือเงินทุนจากต่างประเทศที่ให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าแก่ประเทศไทย

2.4 เงินบริจาคของเอกชน มีเอกชนจำนวนมากที่เห็นความสำคัญของพิพิธภัณฑ์ และได้อุทิศเงินช่วยเหลือในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การพิมพ์เอกสาร การจัดทำห้องแสดง เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าพิพิธภัณฑ์ดำเนินงานประสบความสำเร็จ และเป็นที่น่าเชื่อถือของประชาชน

2.5 ค่าธรรมเนียมการเข้าชม

2.6 ผลประโยชน์จากร้านค้า เช่น ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก

2.7 รายได้จากการให้เช่าสถานที่ชั่วคราว เช่น ห้องประชุม ห้องแสดงชั่วคราว

3. อุปกรณ์ในการดำเนินงาน ได้แก่

3.1 อาคารสถานที่ องค์การพิพิธภัณฑสถานจะขาดซึ่งอาคารสถานที่สำหรับการดำเนินงานไม่ได้ เพราะพิพิธภัณฑสถานเป็นหน่วยงานที่จัดแสดงวัตถุและบริการการศึกษาในรูปของการดูและการฟัง ปกติอาคารพิพิธภัณฑสถานจะมีส่วนประกอบที่สำคัญ 2 ส่วนคือ ส่วนสำหรับเจ้าหน้าที่ กับส่วนสำหรับประชาชน

ประชุม ชุมเพ็งพันธุ์ (2530 : 57) ได้แบ่งอาคารพิพิธภัณฑสถานออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ อาคารเก่า และอาคารใหม่

อาคารเก่า คือ การก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานยุคแรก มักใช้อาคารเก่าซึ่งมีอยู่เดิม เช่น พระราชวัง ตำหนัก ปราสาทป้อมปราการ บ้าน โรงงาน จวน โบสถ์ ดึกแถว เรือ ฯลฯ ซึ่งเดิมมีวัตถุประสงค์ในการก่อสร้างเพื่อใช้ประโยชน์ในทางนั้น ๆ ต่อมาเมื่อเลิกร้างก็ซ่อมแซมบูรณะดัดแปลงจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์

อาคารใหม่ เป็นการสร้างขึ้นใหม่เพื่อใช้ประโยชน์ในกิจการของพิพิธภัณฑ์โดยตรง จึงมักเป็นอาคารซึ่งสร้างขึ้นภายหลัง เป็นอาคารสมัยใหม่ ถูกต้องตามหลักการจัดแสดง และสะดวกในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2528 : 35) ที่กล่าวว่า อาคารที่ก่อสร้างใหม่เพื่อใช้เป็นพิพิธภัณฑ์โดยตรงจะได้รูปแบบโครงสร้าง ประโยชน์ใช้สอย เป็นไปตามความต้องการ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของความเป็นพิพิธภัณฑ์ ไม่ใช่อาคารดัดแปลงซึ่งจะไม่มีเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่สมบูรณ์ เรื่องเหล่านี้ต้องใช้หลักวิชาการที่ถูกต้อง เพราะพิพิธภัณฑ์มีค่าใช้จ่ายที่เก็บของเก่าหรือโกดัง

3.2 วัสดุอุปกรณ์ในการจัดแสดง การจัดแสดงจะต้องใช้หลักวิชาทางศิลปะและจิตวิทยาในการจัดวางตกแต่งให้สวยงามและเหมาะสม จึงจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนี้โดยเฉพาะ

4. การจัดการ พิพิธภัณฑ์ไม่ใช่หน่วยงานที่หยุดนิ่ง จะต้องมีการเคลื่อนไหวให้ทันกับความก้าวหน้าของโลกตลอดเวลา หลักสำคัญของการจัดการ ได้แก่

4.1 การวางแผนและเตรียมงาน จะต้องมีการเตรียมข้อมูล ประชุมสัมมนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการดำเนินงาน และนักวิชาการแต่ละสาขาที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน มาร่วมมือกันวางแผนการจัดทำพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

4.2 การดำเนินงาน เป็นการจัดการให้พิพิธภัณฑ์สามารถปฏิบัติงานลุล่วงไปด้วยดี ประกอบด้วย

- ก. การควบคุมงาน การติดตามผลงาน
- ข. การวินิจฉัยสั่งการ กำหนดเวลาในการดำเนินงาน
- ค. การจัดระบบงาน และการประสานงาน
- ง. การสั่งงาน และการติดต่อสื่อสาร

ลักษณะพิพิธภัณฑ์สถานในประเทศไทย

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ม.ป.ป. : 53 - 55) ได้แบ่งลักษณะพิพิธภัณฑ์สถานในประเทศไทย ออกตามลักษณะของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ ดังนี้

1. พิพิธภัณฑ์ในสังกัดกรมศิลปากร ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (National Museum) มีหน้าที่เก็บสะสมรวบรวมวัตถุโบราณที่ชนเผ่าไทยตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงยุคปัจจุบัน เมื่อค้นพบวัตถุโบราณใด ๆ แล้วจะทำการค้นคว้า วิจัย จัดกลุ่มหมวดหมู่ ประเภท ไว้ตามหลักวิชา โบราณคดีและพิพิธภัณฑ์ แล้วเลือกสรรเฉพาะบางชิ้นไปจัดนิทรรศการให้ประชาชนชม การจัดนิทรรศการมีทั้งแบบถาวรและชั่วคราวตามสถานการณ์หรือตามความเหมาะสม จัดกิจกรรมเสริมอื่น ๆ เช่น การบรรยาย การอภิปราย การฝึกอบรม การจัดทัศนศึกษา การฉายภาพยนตร์ เพื่อให้ประชาชนที่เข้าชมได้รับประโยชน์สูงสุด

2. พิพิธภัณฑ์ในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีหลายประเภท ได้แก่

2.1 ท้องฟ้าจำลองกรุงเทพ (Bangkok planetarium) มีหน้าที่เก็บสะสมวัตถุธรรมชาติ และวัตถุประดิษฐ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาดาราศาสตร์และอวกาศ ทำการค้นคว้าวิจัยติดตามและรวบรวมข้อมูล เหตุการณ์ต่าง ๆ ของประเทศและนานาชาติในด้านนี้ เพื่อเผยแพร่ไปสู่ประชาชน จัดบรรยายและสาธิตในห้องฉายดาวและหอดูดาวเพื่อให้ความรู้ทางด้านดาราศาสตร์แก่ผู้สนใจทั่วไป

2.2 พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ (Science Museum) มีหน้าที่เก็บสะสมวัตถุประดิษฐ์ที่เป็นผลผลิตของมนุษย์ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดำเนินการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับวัตถุที่เก็บสะสมไว้ได้ และเผยแพร่แก่ประชาชน โดยใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

2.3 พิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ (Mobile Museum) มีหน้าที่นำนิทรรศการทั้งถาวรและชั่วคราวที่จัดขึ้น ณ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ไปเผยแพร่แก่ประชาชนในชนบทโดยใช้รถลากจูงขนาดใหญ่ นำนิทรรศการดังกล่าวไป นอกจากนิทรรศการแล้วยังมีหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ภาพยนตร์ สไลด์ นิทรรศการส่วนเสริม ซึ่งมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.4 พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา (Natural History Museum) มีหน้าที่เก็บสะสมตัวอย่างสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ สิ่งไม่มีชีวิต (ดิน - หิน - แร่) และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ดำเนินการจัดกลุ่ม แยกประเภท ค้นคว้า วิจัยหาข้อเท็จจริง แล้วเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบโดยอาศัยสื่อต่าง ๆ

2.5 พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมไทย (Thai History & Cultural Museum) มีหน้าที่จัดการศึกษาวิชาสังคมศึกษาด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของไทยให้ประชาชนได้ศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองโดยตลอดชีวิต

3. พิพิธภัณฑ์อื่น ๆ เป็นสถานบันการศึกษานอกโรงเรียนอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาในรูปแบบพิพิธภัณฑ์เฉพาะเรื่อง ดำเนินการโดยเอกชนหรือส่วนราชการ เช่น

พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำบางแสน จัดโดยภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน จัดการศึกษาสาขาธรรมชาติวิทยาเฉพาะเรื่องสัตว์น้ำ (ทะเล)

เมืองโบราณ จังหวัดสมุทรปราการ จัดโดยเอกชน เป็นพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เน้นศิลปวัฒนธรรมด้านสถาปัตยกรรมของชาวไทยในยุคต่าง ๆ

วังสวนผักกาด ถนนศรีอยุธยา กรุงเทพมหานคร จัดโดยเอกชน รวบรวมวัตถุโบราณที่มีคุณค่าของชาติไทยไว้เป็นจำนวนมาก

ฯลฯ

2. เอกสารเกี่ยวกับศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

แนวคิดการขยายโอกาสการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสู่ท้องถิ่น

วิรัช กฤษฎา (2532 : 2 - 2 ถึง 2 - 3) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการขยายโอกาสการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสู่ท้องถิ่น แก่ผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดในการประชุมผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเพื่อการดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ระหว่างวันที่ 1 - 3 กรกฎาคม 2532 ณ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดนครราชสีมา พอสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนั้นถือว่าเป็นปัจจัยกำลังอำนาจที่สำคัญอย่างหนึ่งของชาติ ที่จะ เป็นพื้นฐานของการพัฒนาทุกสาขา ไม่ว่าจะเป็นด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม สาธารณสุข รวมทั้งการ ป้องกันประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ดังนั้น รัฐบาลที่ผ่าน มาจึงได้ให้ความสำคัญและถือเป็นนโยบายสำคัญของประเทศ ซึ่งรัฐธรรมนูญทุกฉบับรวมทั้งฉบับปัจจุบันก็ได้ กำหนดไว้ในมาตรา 61 ว่า "รัฐพึงสนับสนุนการวิจัยในศิลปะและวิทยาการต่าง ๆ และพึงส่งเสริมการ ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการพัฒนาประเทศ"

2. การถ่ายทอดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่พื้นที่ชนบท

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการพัฒนา เหตุผลที่สังคมชนบทยัง ไม่ก้าวหน้านั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดเทคโนโลยีที่จะช่วยให้ผลผลิตเพิ่มสูงขึ้น

3. เรื่องวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับหลักเสี่ยงไม่พ้น

จากสภาพที่เป็นจริง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เข้าถึงชนบทแล้ว ชาวชนบทต้องเผชิญกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา เช่น เรื่องยาฆ่าแมลง แต่ชาวชนบทยังขาดความรู้ที่ถูกต้อง คือ รู้จักวิธีใช้แต่ไม่รู้จักวิธีป้องกัน ซึ่งจะต้องให้ความรู้และข่าวสารข้อมูลในด้านนี้ให้มากขึ้น เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จะต้องเน้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น

ปรัชญาและหลักการพื้นฐานในการจัดศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด เป็นแกนสำคัญในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในส่วนภูมิภาค เป็นแผนงานและโครงการที่สอดคล้องตามนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้กำหนดแนวทาง เป้าหมายในการพัฒนาด้านนี้ไว้อย่างชัดเจน โดยมีปรัชญาการดำเนินการว่า "ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นของประชาชนในท้องถิ่น สร้างโดยประชาชนในท้องถิ่น และเพื่อประชาชนในท้องถิ่น"

บุญเรือง แก้วสะอาด (2532 : 32 - 35) ได้กล่าวถึงหลักการที่สำคัญในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในภูมิภาค พอสรุปได้ว่า

1. หลักการของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อชีวิต

การเผยแพร่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสู่ประชาชนในภูมิภาค จะต้องจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตปกติของประชาชนในภูมิภาคนั้น โดยการผสมผสานระหว่างวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของประชาชนในแต่ละพื้นที่ของการจัดกิจกรรม โดยสามารถจัดได้ในรูปแบบต่าง ๆ กันคือ

1.1 จัดพิพิธภัณฑ์และกิจกรรมให้สอดคล้องกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของท้องถิ่น

1.2 จัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เสริมและสอดคล้องกับกิจกรรม

วัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเผยแพร่วิธีการ ผลงาน และผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตนเอง และท้องถิ่นต่อสาธารณชน

1.3 จัดให้มีองค์ประกอบของหน่วยบริการและหน่วยกิจกรรมต่าง ๆ ในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หลาย ๆ ลักษณะ เช่น

(1) ให้มี "ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร"

(2) ให้มี "ศูนย์ประชาคม"

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารประกอบด้วยห้องสมุด ซึ่งมีหนังสือ นานาประเภท รวมทั้งสื่อของจริงและนิทรรศการ สำหรับศูนย์ประชาคมจะเป็นหน่วยจัดกิจกรรมโดยประชาชนเป็นผู้จัดเอง เช่น การประชุมงานแต่งงาน งานแสดงผลภัณฑ์ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้จะสามารถผสมผสานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้าไปให้กลมกลืนกับประเพณีต่าง ๆ ได้

2. หลักการพึ่งพาตนเอง

การดำเนินกิจกรรมศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับท้องถิ่น ควรให้เกิดขึ้นจากความต้องการของท้องถิ่น เพราะถ้าเป็นความต้องการของท้องถิ่นตั้งแต่เริ่มต้นแล้ว การพิจารณาเนื้อหาสาระและการจัดกระบวนการดำเนินงานก็จะนำไปตามความจำเป็นอย่างแท้จริง และสามารถสร้างขึ้นจากความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่นนั่นเอง กระบวนการหลักที่เป็นหนทางเบื้องต้น มีดังนี้

2.1 จัดเป็นพิพิธภัณฑ์ที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจหลักของท้องถิ่น เพื่อให้สามารถรวบรวมความร่วมมือร่วมใจ ทั้งการสนับสนุนและการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ จากประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างกว้างขวาง

2.2 จัดพิพิธภัณฑ์ในวัด ซึ่งเป็นศูนย์กลางของชุมชน วัดเป็นแหล่งของความร่วมมือร่วมใจของชุมชนในภูมิภาค

2.3 จัดทำในลักษณะของกรรมการจากหลาย ๆ หน่วยงาน เพื่อจัดกิจกรรมหลากหลาย ตามวาระหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน โดยใช้วิธีการและมีเป้าหมายที่กลุ่มประชาชนร่วมกัน

นอกจากนี้ ยุคล พริยะกุล (2532 : 5 - 5 ถึง 5 - 6) ยังได้กล่าวถึงปรัชญาพื้นฐานของการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไว้ในการประชุมผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด เพื่อการดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ระหว่างวันที่ 1 - 3 กรกฎาคม 2532 ณ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา พอสรุปได้ดังนี้

1. ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะต้องสะท้อนเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เพื่อให้คนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจ รักและหวงแหนท้องถิ่นของตนเอง
2. ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะต้องเป็นสมบัติของประชาชนในท้องถิ่น โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนหรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นผู้สนับสนุน ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ จะได้ความร่วมมือนับตั้งแต่ต้น พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน การบริการ และการขยายผล
3. ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด จะต้องให้ประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นทั้งด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและอาชีพ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งศึกษาถึงรูปแบบของการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น ในเขตจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 6 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ 88 ตำบล 607 หมู่บ้าน มีโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 21 โรงเรียน และโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 249 โรงเรียน โดยจำแนกประชากรออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในเขตจังหวัดเพชรบุรี จำนวนทั้งสิ้น 288 คน
2. นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดเพชรบุรี จำนวนทั้งสิ้น 15,651 คน แบ่งเป็น
 - 2.1 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 10,478 คน
 - 2.2 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 5,173 คน
3. ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ครู อาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดเพชรบุรี จำนวนทั้งสิ้น 118 คน

4. ผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิกสภาจังหวัด ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในตำบลและอำเภอต่าง ๆ ในเขตจังหวัดเพชรบุรี รวมทั้งสิ้น 661 คน แบ่งเป็น

4.1 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 607 คน

4.2 สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 30 คน ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำนวน 18 คน และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลชะอำ จำนวน 12 คน

4.3 สมาชิกสภาจังหวัด จำนวน 24 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้มาจากการสุ่มดังนี้

1. ผู้บริหารการศึกษา สุ่มทั้งสิ้น จำนวน 190 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1.1 ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นกลุ่มประชากรที่มีจำนวนจำกัด ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 39 คน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ทั้ง 6 อำเภอ กับ 2 กิ่งอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 151 คน ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมานี้เทียบอัตราการสุ่มจากตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608)

สำหรับรายละเอียดแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารการศึกษา แสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารการศึกษา จำนวนตามอำเภอ

อำเภอ	ศึกษาธิการจังหวัด*		ผู้อำนวยการจังหวัด		ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา		รวม
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
เมืองเพชรบุรี	2	2	2	2	6	6	43	26	53
เขาย้อย	1	1	1	1	2	2	23	14	27
ชะอำ	1	1	1	1	3	3	27	16	32
ท่ายาง	1	1	1	1	3	3	49	30	54
บ้านลาด	1	1	1	1	1	1	34	21	37
บ้านแหลม	1	1	1	1	3	3	32	19	37
กิ่ง อ.หนองหญ้าปล้อง	1	1	1	1	1	1	17	10	20
กิ่ง อ.แก่งกระจาน	1	1	1	1	2	2	24	15	28
รวม	9	9	9	9	21	21	249	151	288
									190

* ศึกษาธิการจังหวัด และผู้อำนวยการการศึกษาจังหวัด ผู้วิจัยนำปรวมไว้ในกลุ่ม อำเภอเมืองเพชรบุรี

2. นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 287 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 161 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 126 คน ดังรายละเอียดขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

2.1 สํารวจรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตจังหวัดเพชรบุรี ที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายครบทุกชั้นเรียน ปรากฏว่ามีทั้งสิ้น 8 โรงเรียน

2.2 สํารวจจำนวนห้องเรียนจากโรงเรียนในข้อ 2.1 ปรากฏว่าในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 161 ห้องเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 126 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 287 ห้องเรียน

2.3 กำหนดให้นักเรียนที่เป็นหัวหน้าห้องตามข้อ 2.2 ทุกคน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

สำหรับรายละเอียดแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนระดับมัธยมศึกษา แสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามอำเภอ และโรงเรียน

อำเภอ	โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง								รวม กลุ่ม ตัวอย่าง
		ม.ต้น	ม.ปลาย	รวม	ม.ต้น			ม.ปลาย					
					ม.1	ม.2	ม.3	รวม	ม.4	ม.5	ม.6	รวม	
เมืองเพชรบุรี	พรหมานุสรณ์	1,176	1,567	2,743	8	8	8	24	12	12	12	36	60
	เบญจมาภพพิทยุต	1,372	1,261	2,633	10	10	10	30	10	10	10	30	60
	วัดจันทราวาส	1,056	211	1,267	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	คงคาราม	1,124	519	1,643	8	8	8	24	4	4	4	12	36
บ้านแหลม	บางจานวิทยา	240	-	240	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ดอนยางวิทยา	163	-	163	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	บ้านแหลมวิทยา	373	100	473	4	4	3	11	1	1	1	3	14
	วชิรธรรมโสภิต	208	-	208	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เขาย้อย	บางตะบูนวิทยา	147	-	147	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	เขาย้อยพิทยาคม	506	223	729	5	4	4	13	2	2	2	6	19
	เขาย้อยวิทยา	399	-	399	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	หนองหญ้าปล้องวิทยา	197	-	197	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กิ่ง อ.หนองหญ้าปล้อง	บ้านลาดวิทยา	854	547	1,401	8	7	6	21	6	5	5	16	37

ตาราง 2 (ต่อ)

อำเภอ	โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง								
		ม.ต้น	ม.ปลาย	รวม	ม.ต้น			ม.ปลาย			รวม กลุ่ม ตัวอย่าง		
					ม.1	ม.2	ม.3	รวม	ม.4	ม.5		ม.6	
ท่าทาง กิ่ง อ.แก่งกระจาน ชะอำ	ท่าทางวิทยา	711	398	1,109	7	6	6	19	4	4	5	13	32
	หนองชุมแสงวิทยา	443	-	443	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	หนองจอกวิทยา	117	-	117	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	แก่งกระจานวิทยา	198	-	198	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	สาขาแก่งกระจาน	40	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี	798	347	1,145	7	6	6	19	3	3	4	10	29
	โตนดหลวงวิทยา	197	-	197	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ห้วยทรายประชาสรรค์	159	-	159	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	รวม	10,487	5,173	15,651	57	53	51	161	42	41	43	126	287

3. ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ทุกคน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในข้อ 2.1 จำนวนทั้งสิ้น 91 คน

สำหรับรายละเอียดแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ แสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ จำแนกตามอำเภอ และโรงเรียน

อำเภอ	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมืองเพชรบุรี	พรหมานุสรณ์	23	23
	เบญจมาภพฤกษ	18	18
	วัดจันทราวาส	7	-
	คงคาราม	11	11
	บางจานวิทยา	2	-
	ดอนยางวิทยา	1	-
บ้านแหลม	บ้านแหลมวิทยา	4	4
	วชิรธรรมโศภิต	2	-
	บางตะบูนวิทยา	1	-
เขาย้อย	เขาย้อยพิทยาคม	5	5
	เขาย้อยวิทยา	4	-
กิ่ง อ.หนองหญ้าปล้อง	หนองหญ้าปล้องวิทยา	1	-

ตาราง 3 (ต่อ)

อำเภอ	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
บ้านลาด	บ้านลาดวิทยา	10	10
ท่ายาง	ท่ายางวิทยา	11	11
	หนองชุมแสงวิทยา	2	-
	หนองจอกวิทยา	2	-
กิ่ง อ.แก่งกระจาน	แก่งกระจานวิทยา	2	-
	สาขาแก่งกระจาน	-	-
ชะอำ	ชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี	9	9
	โตนดหลวงวิทยา	2	-
	ห้วยทรายประชาสรรค์	1	-
	รวม	118	91

4. ผู้นำท้องถิ่น ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 285 คน ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 234 คน สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 28 คน และสมาชิกสภาจังหวัด จำนวน 23 คน ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มที่สุ่มมานี้เทียบอัตราการสุ่มจากตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608)

สำหรับรายละเอียดแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้นำท้องถิ่น แสดงไว้ใน

ตาราง 4

ตาราง 4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้นำท้องถิ่น จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน		สมาชิกสภา เทศบาล		สมาชิกสภา จังหวัด		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
เมืองเพชรบุรี	173	67	18	17	6	6	197	90
เขาย้อย	55	21	-	-	3	3	58	24
ชะอำ	56	22	12	11	3	3	71	36
ท่ายาง	95	37	-	-	6	5	101	42
บ้านแหลม	66	25	-	-	3	3	69	28
บ้านลาด	107	41	-	-	3	3	110	44
กิ่ง อ.หนองหญ้าปล้อง (อ. เขาย้อย)	21	8	-	-	-	-	21	8
กิ่ง อ. แก่งกระจาน (อ. ท่ายาง)	34	13	-	-	-	-	34	13
รวม	607	234	30	28	24	23	661	285

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 สำหรับกลุ่มผู้บริหารการศึกษา และครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ (ดูภาคผนวก)

ชุดที่ 2 สำหรับกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (ดูภาคผนวก)

ชุดที่ 3 สำหรับกลุ่มผู้นำท้องถิ่น (ดูภาคผนวก)

แบบสอบถามแต่ละชุดมี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านตำแหน่ง เพศ อายุ ภูมิ และประสบการณ์ทางด้านพิพิธภัณฑหรือศูนย์วัฒนธรรม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมในพิพิธภัณฑ หรือ ศูนย์วัฒนธรรม และการนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำ จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อกระบวนการดำเนินงานในการจัดตั้ง ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี อันประกอบด้วย การตั้งคณะกรรมการ การประสานงาน อาคารสถานที่ งบประมาณ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปในการจัดตั้งศูนย์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี

ลักษณะของแบบสอบถามในตอนที่ 1 - 3 เป็นแบบสอบถามปลายปิด (closed - form) มีทั้งแบบสำรวจรายการ, เลือกตอบ, เติมข้อความสั้น ๆ และการให้จัดอันดับ ส่วนในตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open - form)

วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดพิพิธภัณฑ์ นโยบาย และแนวทางในการดำเนินงานศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด จากตำรา หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ รายงานการประชุมทั้งในและต่างประเทศ สรุปเป็นเนื้อหาและโครงสร้างที่จะนำมาสร้างแบบสอบถาม
2. ดูงานการจัดพิพิธภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ ภายในประเทศ และการจัดศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดในจังหวัดที่ได้ดำเนินการไปแล้ว
3. สัมภาษณ์และขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพิพิธภัณฑ์และศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดที่ได้ดำเนินการจัดตั้งไปแล้ว
4. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นตามเนื้อหาและโครงสร้างที่ได้ศึกษาไว้
5. ส่งแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑ์ตรวจสอบและแก้ไขแบบสอบถาม
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้
 - 6.1 กลุ่มผู้บริหารการศึกษา นำไปทดลองใช้กับผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ จำนวน 8 คน และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตอำเภอเมืองเพชรบุรี จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 14 คน
 - 6.2 กลุ่มครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นำไปทดลองใช้กับครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์โรงเรียนวัดจันทราวาส จำนวน 5 คน
 - 6.3 กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา นำไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนอรัญประเทศ ดังนี้
 - 6.3.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ระดับชั้นละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน
 - 6.3.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ระดับชั้นละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

6.4 กลุ่มผู้นำท้องถิ่น นำไปทดลองใช้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเมือง
เพชรบุรี จำนวน 5 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงศึกษาธิการจังหวัดเพชรบุรี ผู้อำนวยการการประถมศึกษา
จังหวัดเพชรบุรี นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ประธานสภาจังหวัดเพชรบุรี ประธานสภา
เทศบาลเมืองเพชรบุรี ประธานสภาเทศบาลตำบลชะอำ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 853 ฉบับ ได้รับคืน 803 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.14
จึงรายละเอียดปรากฏตามตาราง 5

ตาราง 5 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน	ร้อยละของแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน
ผู้บริหารการศึกษา	190	172	90.53
ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์	91	86	94.51
นักเรียนระดับมัธยมศึกษา	287	275	95.82
ผู้นำท้องถิ่น	285	270	94.74
รวม	853	803	94.14

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 - 3 ด้วยวิธีหาค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS - X) ของภาควิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยทวาวรดี วิทยาลัยครูเพชรบุรี ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรีในแบบสอบถามตอนที่ 4 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมและเสนอแนะในรูปแบบของความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประจำจังหวัดเพชรบุรี โดยการสำรวจความคิดเห็นจากบุคคล 4 กลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหารการศึกษา กลุ่มครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มผู้นำท้องถิ่น

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยรวบรวมจัดหมวดหมู่และวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบบรรยาย

รายละเอียดของข้อมูล มีดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมในพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรมและการนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อกระบวนการดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประจำจังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ อายุ คุณวุฒิ ประสบการณ์ทางด้าน
พิพิธภัณฑหรือศูนย์วัฒนธรรม ดังตาราง 6 - 11

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

เพศ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	160	93.0	40	46.5	153	55.6	266	98.5	619	77.1
หญิง	12	7.0	46	53.5	122	44.4	4	1.5	184	22.9

จากตาราง 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงประมาณสามเท่า
โดยเป็นเพศชาย ร้อยละ 77.1 และเพศหญิง ร้อยละ 22.9

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏผลดังนี้

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา เป็นเพศชาย ร้อยละ 93.0 เพศหญิง ร้อยละ 7.0

กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เป็นเพศชาย ร้อยละ 55.6 เพศหญิง ร้อยละ 44.4

กลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น เป็นเพศชาย ร้อยละ 98.5 เพศหญิง ร้อยละ 1.5

สำหรับกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ปรากฏว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดย
เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.5 และเพศชาย ร้อยละ 46.5

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และผู้นำท้องถิ่น
จำแนกตามอายุ

อายุ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	3	1.8	10	11.6	15	5.6	28	5.3
30 - 40 ปี	71	41.5	49	57.0	87	32.2	207	39.3
41 - 50 ปี	51	29.8	24	27.9	100	37.0	175	33.2
51 - 60 ปี	46	26.9	3	3.5	68	25.2	117	22.2

จากตาราง 7 กลุ่มอายุของกลุ่มตัวอย่าง มากที่สุดคือช่วงอายุ 30 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงมาเป็นช่วงอายุ 41 - 50 ปี ร้อยละ 33.2 และอายุ 51 - 60 ปี ร้อยละ 22.2

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ต่างมีอายุอยู่ในช่วง 30 - 40 ปีมากที่สุดเหมือนกัน คิดเป็นร้อยละ 41.5 และ 57.0 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีอายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.0

อนึ่ง สำหรับข้อมูลด้านอายุของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยไม่ได้นำมาวิเคราะห์ เนื่องจากส่วนใหญ่มีอายุใกล้เคียงกัน

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และผู้นำท้องถิ่น
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	—	—	—	—	187	69.3	187	35.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	—	—	1	1.2	35	13.0	36	6.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2	1.2	—	—	28	10.4	30	5.7
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น	6	3.5	1	1.2	4	1.5	11	2.1
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	5	2.9	3	3.5	2	0.7	10	1.9
ปริญญาตรี	150	87.2	75	87.2	14	5.2	239	45.3
ปริญญาโท	7	4.1	6	7.0	—	—	13	2.5
ปริญญาเอก	—	—	—	—	—	—	—	—
อื่น ๆ	2	1.2	—	—	—	—	2	0.4
ไม่ตอบ	—	—	—	—	—	—	—	—

จากตาราง 8 จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด
ประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมา สำเร็จการศึกษาในระดับ
ประถมศึกษา ร้อยละ 35.4

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีระดับการศึกษาล้ำกัน คือส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 87.2 เท่ากัน

ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.3

อนึ่ง สำหรับข้อมูลด้านระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยไม่ได้นำมาวิเคราะห์ เนื่องจากอยู่ระหว่างกำลังศึกษา

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยของจำนวนพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรมที่กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชา วิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น เคยเข้าชม/คน

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา	ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์	นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา	ผู้นำท้องถิ่น
จำนวนที่เข้าชมทั้งหมด	4.08	3.53	2.16	1.88
ภายในประเทศไทย	3.85	3.37	2.16	1.88
ต่างประเทศ	0.23	0.16	—	—

จากตาราง 9 แสดงว่า กลุ่มผู้บริหารการศึกษาเคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรม คนละประมาณ 4 แห่ง รองลงมาได้แก่กลุ่มครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ประมาณ 3 - 4 แห่ง และน้อยที่สุดได้แก่ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น ประมาณ 1 - 2 แห่ง

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นที่เคยและไม่เคย
ศึกษาอบรมวิชาการที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติและไม่เคยมีส่วนร่วมในการจัดงานร่วมกับพิพิธภัณฑสถาน
ศูนย์วัฒนธรรม

รายการ	นักเรียนมัธยมศึกษา				ผู้นำท้องถิ่น				รวม			
	เคย		ไม่เคย		เคย		ไม่เคย		เคย		ไม่เคย	
	จำ นวน	ร้อย ละ	จำ นวน	ร้อย ละ	จำ นวน	ร้อย ละ	จำ นวน	ร้อย ละ	จำ นวน	ร้อย ละ	จำ นวน	ร้อย ละ
ศึกษาอบรมวิชา การพิพิธภัณฑ สถานที่มีส่วนร่วม ในการจัดงาน ร่วมกับพิพิธภัณฑ	28	10.2	247	89.8	5	1.9	265	98.1	33	6.1	512	93.9
	11	4.0	264	96.0	48	17.8	222	82.2	59	10.8	486	89.2

จากตาราง 10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่เคยศึกษาวิชาการพิพิธภัณฑสถาน ร้อยละ 93.9 และไม่เคยมีส่วนร่วมในการจัดงานกับพิพิธภัณฑสถานหรือศูนย์วัฒนธรรม ร้อยละ 89.2 และมีเพียงร้อยละ 6.1 ที่เคยศึกษาวิชาการพิพิธภัณฑสถานและร้อยละ 10.8 ที่เคยมีส่วนร่วมในการจัดงานร่วมกับพิพิธภัณฑสถานหรือศูนย์วัฒนธรรมเท่านั้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ไม่เคยศึกษาวิชาการพิพิธภัณฑ์ ร้อยละ 89.8 และไม่เคยมีส่วนร่วมในการจัดงานกับพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรม ร้อยละ 96.0 มีเพียงร้อยละ 10.2 ที่เคยศึกษาวิชาการพิพิธภัณฑ์ และร้อยละ 4.0 ที่เคยมีส่วนร่วมในการจัดงานร่วมกับพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรม เท่านั้น

ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น ไม่เคยศึกษาวิชาการพิพิธภัณฑ์ ร้อยละ 98.1 และไม่เคยมีส่วนร่วมในการจัดงานกับพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรม ร้อยละ 82.2 มีเพียงร้อยละ 1.9 ที่เคยศึกษาวิชาการพิพิธภัณฑ์ และร้อยละ 17.8 ที่เคยมีส่วนร่วมในการจัดงานร่วมกับพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรม เท่านั้น

จากตาราง 11 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า พิพิธภัณฑ์มีประโยชน์ในฐานะเป็น แหล่งความรู้ทั่วไปมากที่สุด ร้อยละ 50.3 รองลงมาได้แก่ ช่วยอนุรักษ์ผลงานทางด้านวิทยาศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม ร้อยละ 23.4

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นสอดคล้องกันว่า พิพิธภัณฑ์มีประโยชน์ในฐานะเป็นแหล่งความรู้ทั่วไปมากที่สุด โดยคิดเป็น ร้อยละ 62.8, 62.8, 32.7 และ 56.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมในพิพิธภัณฑ์ ดังตาราง 12 - 37

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของพิพิธภัณฑ์และศูนย์วัฒนธรรมที่ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชา
วิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นเห็นว่าน่าสนใจ

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พิพิธภัณฑ์สถานแห่ง ชาติ พระนคร กรุงเทพฯ	99	57.6	16	18.6	35	12.7	52	19.3	202	25.2
พิพิธภัณฑ์วิทยา- ศาสตร์ กรุงเทพฯ	7	4.1	23	26.7	16	5.8	2	0.7	48	6.0
ท้องฟ้าจำลอง กรุงเทพฯ	1	0.6	8	9.3	41	14.9	14	5.2	64	8.0
ศูนย์วัฒนธรรมแห่ง ประเทศไทย										
กรุงเทพฯ	1	0.6	-	-	-	-	-	-	1	0.1
สวนสัตว์ดุสิต กรุงเทพฯ	-	-	-	-	1	0.4	-	-	1	0.1
พิพิธภัณฑ์สถานแห่ง ชาติ พระนครศรี จ. เพชรบุรี	5	2.9	1	1.2	80	29.1	151	55.9	237	29.5

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศูนย์วัฒนธรรม วิทยาลัยครู เพชรบุรี										
จ. เพชรบุรี	4	2.3	1	1.2	4	1.5	5	1.9	14	1.7
พิพิธภัณฑวัดเพชร- พลี จ. เพชรบุรี	2	1.2	-	-	1	0.4	-	-	3	0.4
พิพิธภัณฑวัดมหา- ธาตุ จ. เพชรบุรี	1	0.6	-	-	-	-	2	0.7	3	0.4
พิพิธภัณฑวัดเกาะ- แก้วสุทธาราม										
จ. เพชรบุรี	1	0.6	-	-	-	-	-	-	1	0.1
พิพิธภัณฑวัดเกาะ										
จ. เพชรบุรี	-	-	-	-	-	-	3	1.1	3	0.4
ศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียนและวัด คงคาราม										
จ. เพชรบุรี	-	-	1	1.2	-	-	-	-	1	0.1

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ บางแสน จ.ชลบุรี	20	11.6	27	31.4	57	20.7	18	6.7	122	15.2
พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง จ.นครปฐม	9	5.2	5	5.8	29	10.6	18	6.7	61	7.6
พิพิธภัณฑ์ปราสาท เมืองสิงห์ จ.กาญจนบุรี	-	-	1	1.2	-	-	-	-	1	0.1
พิพิธภัณฑ์บ้านเก่า จ.กาญจนบุรี	1	0.6	-	-	-	-	-	-	1	0.1
พิพิธภัณฑ์อุทกของ จ.สุพรรณบุรี	2	1.2	-	-	-	-	-	-	2	0.3
ศูนย์วัฒนธรรม บ้านมะขามล้ม จ.สุพรรณบุรี	-	-	-	-	-	-	1	0.4	1	0.1
พิพิธภัณฑ์สถานแห่ง ชาติเจ้าสามพระ- ยา จ.พระนครศรี อยุธยา	5	2.9	1	1.2	9	3.3	1	0.4	16	2.0

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศูนย์วัฒนธรรม จ.พระนครศรี อยุธยา	1	0.6	-	-	-	-	-	-	1	0.1
ศูนย์ศิลปาชีพ จ.พระนครศรี อยุธยา	1	0.6	-	-	-	-	-	-	1	0.1
พิพิธภัณฑวัดเขา สุกิม จ. จันทบุรี	1	0.6	-	-	-	-	-	-	1	0.1
เมืองโบราณ จ.สมุทรปราการ	-	-	-	-	-	-	1	0.4	1	0.1
สวนนก จ. ชัยนาท	-	-	-	-	-	-	1	0.4	1	0.1
พิพิธภัณฑพื้นบ้าน จ. พิษณุโลก	2	1.2	-	-	-	-	-	-	2	0.3
พิพิธภัณฑสถานแห่ง ชาติ จ. สุโขทัย	1	0.6	-	-	-	-	1	0.4	2	0.3
พิพิธภัณฑสถานแห่ง ชาติ บ้านเชียง	3	1.7	-	-	-	-	-	-	3	0.4

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศูนย์วัฒนธรรม ภาคใต้ จ.สงขลา	-	-	1	1.2	-	-	-	-	1	0.1
พิพิธภัณฑสถาน จ.ภูเก็ต	2	1.2	-	-	1	0.4	-	-	3	0.4
พิพิธภัณฑสถาน มหาธาตุ จ. นครศรีธรรมราช	1	0.6	-	-	1	0.4	-	-	2	0.3
พิพิธภัณฑสถาน สัตว์ป่า ประเทศ มาเลเซีย	1	0.6	-	-	-	-	-	-	1	0.1
ศูนย์วิทยาศาสตร์ ประเทศสหรัฐ อเมริกา	-	-	1	1.2	-	-	-	-	1	0.1
พิพิธภัณฑสถาน มาตามครุไซ ประเทศอังกฤษ	1	0.6	-	-	-	-	-	-	1	0.1

จากตาราง 12 พบว่า พิพิธภัณฑสถานหรือศูนย์วัฒนธรรมที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าน่าสนใจมากที่สุด คือ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรี จ. เพชรบุรี ร้อยละ 29.5 รองลงมา พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร กรุงเทพฯ ร้อยละ 25.2 และพิพิธภัณฑสถานสัตว์น้ำบางแสน จ.ชลบุรี ร้อยละ 15.2

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง จะปรากฏผลดังนี้

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาเห็นว่า พิพิธภัณฑสถานที่น่าสนใจที่สุด คือ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร กรุงเทพฯ ร้อยละ 57.6 รองลงมา พิพิธภัณฑสถานสัตว์น้ำบางแสน จ.ชลบุรี ร้อยละ 11.6

กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่า พิพิธภัณฑสถานที่น่าสนใจที่สุด คือ พิพิธภัณฑสถานสัตว์น้ำบางแสน จ.ชลบุรี ร้อยละ 31.4 รองลงมา พิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์ กรุงเทพฯ ร้อยละ 26.7

กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเห็นว่า พิพิธภัณฑสถานที่น่าสนใจที่สุด คือ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรี จ. เพชรบุรี ร้อยละ 29.1 รองลงมา พิพิธภัณฑสถานสัตว์น้ำบางแสน จ.ชลบุรี ร้อยละ 20.7

สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่นเห็นว่า พิพิธภัณฑสถานที่น่าสนใจที่สุด คือ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรี จ. เพชรบุรี ร้อยละ 55.9 รองลงมา พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร กรุงเทพฯ ร้อยละ 19.3

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของสิ่งๆที่ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นชอบในศูนย์วัฒนธรรมหรือพิพิธภัณฑ์

รายการ	ผู้บริหารการศึกษา		ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับมัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการจัดแสดง	21	12.2	18	20.9	37	13.5	62	23.0	138	17.2
การรับแจกเอกสาร	2	1.2	-	-	5	1.8	3	1.1	10	1.2
เนื้อเรื่องที่แสดง	5	2.9	15	17.4	41	14.9	54	20.0	115	14.3
การบริการต้อนรับ	1	0.6	-	-	2	0.7	3	1.1	6	0.7
สิ่งของที่นำมาแสดง	130	75.6	48	55.8	163	59.3	118	43.7	459	57.2
กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแสดง การประกวด การแข่งขัน การฉายสไลด์ ภาพยนตร์ เป็นต้น	10	5.8	5	5.8	27	9.8	30	11.1	72	9.0
ไม่ชอบอะไรเลย	1	0.6	-	-	-	-	-	-	1	0.1
อื่น ๆ	2	1.2	-	-	-	-	-	-	2	0.2

จากตาราง 13 ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบสิ่งของที่นำมาแสดงในศูนย์วัฒนธรรม หรือพิพิธภัณฑ์มากที่สุด ร้อยละ 57.2 รองลงมาคือ วิธีการจัดแสดง ร้อยละ 17.2 และเนื้อเรื่องที่แสดง ร้อยละ 14.3

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น ต่างชอบสิ่งของที่นำมาแสดงมากที่สุดสอดคล้องกัน โดยคิดเป็นร้อยละ 75.6, 55.6, 59.3 และ 43.7 ตามลำดับ

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของวิธีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาเข้าชมพิพิธภัณฑ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น

รายการ	ผู้บริหารการศึกษา		ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับมัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิทยุ	18	10.5	3	3.5	13	4.7	34	12.6	68	8.5
หนังสือพิมพ์	27	15.7	7	8.1	14	5.1	41	15.2	89	11.1
บุคคล	4	2.3	4	4.7	15	5.5	17	6.3	40	5.0
หนังสือเชิญ	13	7.6	8	9.3	8	2.9	10	3.7	39	4.9
โทรทัศน์	87	50.6	50	58.1	134	48.7	74	27.4	345	43.0
วารสารต่าง ๆ	17	9.9	7	8.1	28	10.2	13	4.8	65	8.1
ป้ายประกาศ	3	1.7	4	4.7	36	13.1	48	17.8	91	11.3
เสียงตามสาย	3	1.7	3	3.5	26	9.5	33	12.2	65	8.1
อื่น ๆ	-	-	-	-	1	0.4	-	-	1	0.1

จากตาราง 14 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า วิธีการประชาสัมพันธ์ ควรใช้โทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ 43.0 รองลงมาได้แก่ ป้ายประกาศ ร้อยละ 11.3

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่นต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การประชาสัมพันธ์ ควรใช้โทรทัศน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.6, 58.1, 48.7 และ 27.4 ตามลำดับ

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละของสาเหตุจูงใจให้ประชาชนมาขอพินิจภัณฑ์ ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารการศึกษา ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความสนใจใน กิจกรรมที่จัดแสดง เพื่อใช้ในการ ประกอบอาชีพ เพื่อนำความรู้ที่ได้ ไปประกอบการ เรียนการสอน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ เพื่อการพักผ่อน และความบันเทิง อื่น ๆ	58	33.7	33	38.4	74	26.9	102	37.8	267	33.3
	16	9.3	13	15.1	63	22.9	22	8.1	114	14.2
	35	20.3	8	9.3	58	21.1	54	20.0	155	19.3
	4	2.3	3	3.5	4	1.5	12	4.4	23	2.9
	59	34.3	28	32.6	76	27.6	80	29.6	243	30.3
	-	-	1	1.2	-	-	-	-	1	0.1

จากตาราง 15 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า สาเหตุจูงใจให้ประชาชนมาขอพินิจภัณฑ์มากที่สุด
ได้แก่ ความสนใจในกิจกรรมที่จัดแสดง ร้อยละ 33.3 รองลงมาได้แก่ เพื่อการพักผ่อนและความ
บันเทิง ร้อยละ 30.3

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกันว่า สาเหตุฉุกเฉินให้ประชาชนมาขอพิพินัดต์มากที่สุด ได้แก่ เพื่อการพักผ่อนและความบันเทิง คิดเป็นร้อยละ 34.3 และร้อยละ 27.6 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่นมีความเห็นสอดคล้องกันว่า สาเหตุฉุกเฉิน ได้แก่ ความสนใจในกิจกรรมที่จัดแสดง คิดเป็นร้อยละ 38.4 และร้อยละ 37.8 ตามลำดับ

ตาราง 16 จำนวนและร้อยละของความเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นต่อการจัดกิจกรรมในพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรมที่เข้าชม

รายการ	นักเรียนมัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นิทรรศการ	221	37.5	225	34.6	446	36.0
สัมมนา	21	3.6	57	8.8	78	6.3
อภิปราย บรรยาย	144	24.4	160	24.6	304	24.5
การประกวด การแข่งขัน	90	15.3	70	10.8	160	12.9
การฉายสไลด์ หรือภาพยนตร์	109	18.5	137	21.0	246	19.8
อื่น ๆ	4	0.7	2	0.3	6	0.5

จากตาราง 16 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า พิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรม มีการจัดกิจกรรมนิทรรศการมากที่สุด ร้อยละ 36.0 รองลงมาได้แก่ อภิปราย บรรยาย ร้อยละ 24.5

เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มผู้นำท้องถิ่นปรากฏว่าทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่า พิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรม มีการจัดกิจกรรมนิทรรศการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.5 และร้อยละ 34.6 ตามลำดับ

ตาราง 17 จำนวนและร้อยละของความเข้าใจเรื่องการจัดนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์
วัฒนธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น

รายการ	นักเรียนมัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บางเรื่องเข้าใจ	121	44.0	112	41.5	233	42.8
บางเรื่องไม่เข้าใจ	92	33.5	67	24.8	159	29.2
เข้าใจทุกเรื่อง	59	21.5	85	31.5	144	26.4
ไม่เข้าใจทุกเรื่อง	3	1.1	6	2.2	9	1.7

จากตาราง 17 ความเข้าใจเรื่องการจัดนิทรรศการของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ตอบว่า
บางเรื่องเข้าใจ ร้อยละ 42.8 รองลงมาตอบว่า บางเรื่องไม่เข้าใจ ร้อยละ 29.2

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของความเห็นของกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นใน
ด้านเนื้อหาและลักษณะการจัดนิทรรศการภายในศูนย์วัฒนธรรมหรือพิพิธภัณฑ์

รายการ	นักเรียนมัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ดี	265	96.4	257	95.2	522	95.8
ไม่ดี	10	3.6	13	4.8	23	4.2
ไม่ตอบ	-	-	-	-	-	-

จากตาราง 18 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า เนื้อหาและลักษณะการจัดนิทรรศการภายใน
ศูนย์วัฒนธรรมหรือพิพิธภัณฑ์ ดี ร้อยละ 95.8 ไม่ดี ร้อยละ 4.2

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
และกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นว่า เนื้อหาและลักษณะการจัดนิทรรศการภายในศูนย์
วัฒนธรรมหรือพิพิธภัณฑ์ ดี ร้อยละ 96.4 และร้อยละ 95.2 ตามลำดับ

จากคำถามปลายเปิดพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 95.8 เห็นว่าดี เพราะ

1. ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา
2. เป็นแหล่งค้นคว้า ส่งเสริม เก็บรวบรวมวัตถุโบราณชนิดต่าง ๆ
3. ได้รับความเพลิดเพลิน
4. เนื้อหาและลักษณะการจัดแสดงน่าสนใจ มีอุปกรณ์ทั้งของจริง หุ่นจำลองและการนำ

เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ พร้อมทั้งมีคำอธิบาย

5. การจัดแบ่งเป็นหมวดหมู่ สะดวกต่อการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างบางท่านเห็นว่าไม่ดี ร้อยละ 4.2 เพราะ

1. ค่าบัตรเข้าชมแพงเกินไป
2. สถานที่คับแคบ ผู้เข้าชมไม่ได้รับความสะดวก
3. เนื้อหาและสิ่งแสดง เป็นแบบง่าย ๆ ไม่น่าสนใจ
4. ไม่มีแรงจูงใจในการชม ขาดคนอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ
5. เนื้อหาหรือคำอธิบายน้อยไป ไม่ละเอียด

ตาราง 19 จำนวนและร้อยละของรูปแบบนิเทศการที่ควรจัดในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ประจำจังหวัด ตามความเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นิเทศการถาวรมากกว่านิเทศการชั่วคราว และนิเทศการเคลื่อนที่	51	29.7	33	38.4	84	32.6
นิเทศการชั่วคราวมากกว่านิเทศการถาวร และนิเทศการเคลื่อนที่	13	7.6	7	8.1	20	7.6
นิเทศการเคลื่อนที่มากกว่านิเทศการถาวร และนิเทศการชั่วคราว	31	18.0	6	7.0	37	14.3
แล้วแต่สภาพแวดล้อมและความเปลี่ยนแปลงของ สังคมในขณะนั้น	77	44.8	39	45.3	116	45.0
อื่น ๆ	-	-	1	1.2	1	0.4

จากตาราง 19 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า รูปแบบนิเทศการที่ควรจัดในศูนย์
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี แล้วแต่สภาพแวดล้อมและความเปลี่ยนแปลงของ
สังคมในขณะนั้น ร้อยละ 45.0 รองลงมาเห็นว่า ควรเป็นนิเทศการถาวรมากกว่านิเทศการ
ชั่วคราวและนิเทศการเคลื่อนที่ ร้อยละ 32.6

ตาราง 20 จำนวนและร้อยละของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ตามความเห็น
ของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศิลปะและโบราณคดี	10	5.8	3	3.5	13	5.0
ธรรมชาติวิทยา	5	2.9	5	5.8	10	3.9
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	56	32.6	40	46.5	96	37.2
ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	9	5.2	2	2.3	11	4.3
มนุษยวิทยาและชาติพันธุ์วิทยา	-	-	-	-	-	-
ควรจะเน้นทุก ๆ ด้านให้ผสมกลมกลืนกัน	92	53.5	35	40.7	127	49.2
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-

จากตาราง 20 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ชนิดของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรจะเน้นทุก ๆ ด้านให้ผสมกลมกลืนกัน ร้อยละ 49.2 รองลงมาเห็นว่า ควรเน้นทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร้อยละ 37.2

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษามีความเห็นว่ายูศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดควรจะเน้นทุก ๆ ด้านให้ผสมกลมกลืนกัน ร้อยละ 53.5 รองลงมาเห็นว่า ควรเน้นทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร้อยละ 32.6

ส่วนกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่า ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรเน้นทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร้อยละ 46.5 รองลงมาเห็นว่า ควรจะเน้นทุก ๆ ด้านให้ผสมกลมกลืนกัน ร้อยละ 40.7

ตาราง 21 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 ประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์
 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พัฒนาความเป็นมา ของจังหวัด	48	27.9	8	9.3	42	15.3	126	46.7	224	27.9
ลักษณะทาง ภูมิศาสตร์ของ จังหวัด	17	9.9	4	4.7	21	7.6	34	12.6	76	9.5
สถานที่ท่องเที่ยว ของจังหวัด	10	5.8	4	4.7	38	13.8	40	14.8	92	11.5
วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีใน ท้องถิ่น	45	26.2	48	55.8	65	23.6	25	9.3	183	22.8
วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีใน โลกกว้าง	22	12.8	13	15.1	49	17.8	18	6.7	102	12.7
วิถีทางการดำเนิน ชีวิตและศิลป วัฒนธรรมท้องถิ่น	26	15.1	7	8.1	34	12.4	22	8.1	89	11.1

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพท้องถิ่นและ พัฒนาการดำรงชีพ	3	1.7	2	2.3	21	7.6	4	1.5	30	3.7
สาธารณสุข	1	0.6	-	-	5	1.8	1	0.4	7	0.9
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

จากตาราง 21 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า เนื้อหาที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ พัฒนาความเป็นมาของ จังหวัด ร้อยละ 27.9 รองลงมาได้แก่ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่น ร้อยละ 22.8

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาและกลุ่ม ตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นสอดคล้องกันว่า เนื้อหาที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ พัฒนาความเป็นมาของจังหวัด ร้อยละ 27.9 และร้อยละ 46.7 ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรจัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่น ร้อยละ 55.8 และร้อยละ 23.6 ตามลำดับ

จากตาราง 22 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า เนื้อหาด้านวิถีทางการดำเนินชีวิต และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่องอาหาร ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมาการทำตาลโตนด เพชรบุรี ร้อยละ 41.0 รองลงมาได้แก่ ขนมหันเมืองเพชรบุรี ร้อยละ 28.5

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่นมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เนื้อหาด้านวิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่อง อาหาร ที่ควรจัดแสดงภายใน ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมา การทำตาลโตนดเพชรบุรี ร้อยละ 44.2, ร้อยละ 34.9 และ ร้อยละ 50.7 ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเห็นว่า ควรจัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับ ขนมหันเมืองเพชรบุรี ร้อยละ 37.2

จากตาราง 23 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า เนื้อหาด้านวิถีทางการดำเนินชีวิต และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่องเครื่องนุ่งห่ม ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการแต่งกายของชนพื้นเมือง เผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี ร้อยละ 32.8 รองลงมาได้แก่ ประวัติและวิวัฒนาการเครื่องแต่งกาย ร้อยละ 31.1

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกันว่า เนื้อหาด้านวิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่อง เครื่องนุ่งห่ม ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ การแต่งกายของชนพื้นเมืองเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี ร้อยละ 43.6 ร้อยละ 46.5 และร้อยละ 32.4 ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นว่า ควรจัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติและ วิวัฒนาการเครื่องแต่งกาย ร้อยละ 42.2

ตาราง 24 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาด้านวิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่เรื่องที่อยู่อาศัย ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น

รายการ	ผู้บริหารการศึกษา		ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับมัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เรือนไทย	55	32.0	16	18.6	88	32.0	146	54.1	305	38.0
เรือนไทยประยุกต์	2	1.2	1	1.2	13	4.7	39	14.4	55	6.8
คุณค่าที่ควรคำนึงในการปลูกสร้างบ้าน	13	7.6	5	5.8	55	20.0	38	14.1	111	13.8
การเลือกจุดที่ตั้งบ้าน	2	1.2	1	1.2	16	5.8	15	5.6	34	4.2
การจัดเครื่องเรือน	-	-	-	-	2	0.7	1	0.4	2	0.2
การเลือกซื้อเครื่องเรือน	1	0.6	-	-	1	0.4	-	-	3	0.4
ศิลปภูมิทัศน์เพชรบุรี	42	24.4	26	30.2	28	10.2	14	5.2	110	13.7

ตาราง 24 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะบ้านของชน พื้นเมืองเผ่าต่างๆ ในจังหวัดเพชรบุรี ความสัมพันธ์ ระหว่างที่อยู่กับ การดำรงชีวิต ครอบครัว อื่น ๆ	40	23.3	23	26.7	44	16.0	11	4.1	118	14.7
	17	9.9	14	16.3	28	10.2	6	2.2	65	8.1
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

จากตาราง 24 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า เนื้อหาด้านวิถีทางการดำเนินชีวิต และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่อง ที่อยู่อาศัย ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ เรือนไทย ร้อยละ 38.0 รองลงมา ได้แก่ ลักษณะบ้านของชนพื้นเมืองเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี ร้อยละ 14.7

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นสอดคล้องกันว่า เนื้อหาด้านวิถีทาง การดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่อง ที่อยู่อาศัย ที่ควรจัดแสดง

ภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ เรือไทย ร้อยละ 32.0, ร้อยละ 32.0 และร้อยละ 54.1 ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเห็นว่า ควรจัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับ ศิลปะปูนปั้นเพชรบุรี ร้อยละ 30.2

ตาราง 25 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาด้านวิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่เรื่องยารักษาโรค ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น

รายการ	ผู้บริหารการศึกษา		ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับมัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตำรายากลางบ้าน	50	29.1	14	16.3	45	16.4	96	35.6	205	25.5
ยาสมุนไพรประจำบ้านแผนโบราณ	28	16.3	10	11.6	62	22.5	68	25.2	168	20.9
วิธีใช้ยาไทยให้ตามตำรา	12	7.0	6	7.0	36	13.1	23	8.5	77	9.6
สมุนไพรในชีวิตประจำวัน	75	43.6	50	58.1	109	39.6	67	24.8	301	37.5
การปรุงยาสมุนไพร	7	4.1	6	7.0	21	7.6	16	5.9	50	6.2
อื่น ๆ	-	-	-	-	2	0.7	-	-	2	0.2

จากตาราง 25 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า เนื้อหาด้านวิถีทางการดำเนินชีวิต และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่อง ยารักษาโรค ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ สมุนไพรในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 37.5 รองลงมาได้แก่ ตำรายากลางบ้าน ร้อยละ 25.5

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกันว่า เนื้อหาด้านวิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่อง ยารักษาโรค ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ สมุนไพรในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 43.6, ร้อยละ 58.1 และร้อยละ 39.6 ตามลำดับ สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นว่า ควรจัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับ ตำรายากลางบ้าน ร้อยละ 35.6

ตาราง 26 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่เรื่องอาหาร ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น

รายการ	ผู้บริหารการศึกษา		ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับมัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การถนอมอาหาร	45	26.2	19	22.1	36	13.1	77	28.5	177	22.0
การแปรรูปอาหาร	11	6.4	15	17.4	13	4.7	23	8.5	62	7.7
อาหารสำหรับชีวิตประจำวัน	43	25.0	15	17.4	74	26.9	72	26.7	204	25.4
คุณค่าของอาหาร	16	9.3	3	3.5	59	21.5	54	20.0	132	16.4
อาหารบำบัดโรค	5	2.9	1	1.2	9	3.3	10	3.7	25	3.1
สุขวิทยาอาหาร	9	5.2	6	7.0	27	9.8	15	5.6	57	7.1
การเสื่อมคุณภาพและการเน่าเสียของอาหาร	4	2.3	3	3.5	12	4.4	6	2.2	25	3.1
วัตถุเจือปนในอาหาร	5	2.9	8	9.3	26	9.5	9	3.3	48	6.0
คุณและโทษของผงชูรส	3	1.7	-	-	13	4.7	2	0.7	18	2.2

ตาราง 26 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาวะโภชนาการ ที่ดีและไม่ดี	10	5.8	7	8.1	1	0.4	1	0.4	19	2.4
ปัญหาโภชนาการ ในประเทศไทย	11	6.4	5	5.8	1	0.4	-	-	17	2.1
การเป็นผู้นำวิภาค ที่ดี	12	5.8	4	4.7	4	1.5	1	0.4	19	2.4
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

จากตาราง 26 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่อง อาหาร ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ อาหารสำหรับชีวิตประจำวัน ร้อยละ 25.4 รองลงมา ได้แก่ การถนอมอาหาร ร้อยละ 22.0

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นสอดคล้องกันว่า เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่องอาหาร ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ การถนอมอาหาร ร้อยละ 26.2, ร้อยละ 22.1 และร้อยละ 28.5 ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเห็นว่า ควรจัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารสำหรับชีวิตประจำวัน ร้อยละ 26.9

ตาราง 27 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่เรื่องเครื่องนุ่งห่ม ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น

รายการ	ผู้บริหารการศึกษา		ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับมัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้เรื่องผ้า	100	58.1	31	36.0	92	33.5	112	41.5	335	41.7
การทอผ้าด้วยเส้นใยชนิดต่าง ๆ	25	14.5	22	25.6	54	19.6	40	14.8	141	17.6
การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ	13	7.6	6	7.0	17	6.2	24	8.9	60	7.5
การย้อมผ้าด้วยสีวิทยาศาสตร์	2	1.2	7	8.1	12	4.4	11	4.1	32	4.0
การรักษาเสื้อผ้า	19	11.0	11	12.8	56	20.4	55	20.4	141	17.6
การกำจัดรอยเปื้อนบนผ้า	6	3.5	4	4.7	14	5.1	7	2.6	31	3.9
หลักสำคัญในการรีดผ้า	1	0.6	1	1.2	-	-	6	2.2	8	1.0

ตาราง 27 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เทคนิคการตัดเย็บ	2	1.2	2	2.3	12	4.4	11	4.1	27	3.4
การออกแบบ										
ลดลายผ้าด้วย										
การพิมพ์	3	1.7	2	2.3	8	2.9	3	1.1	16	2.0
การทำซิลค์สกรีน	1	0.6	-	-	10	3.6	1	0.4	12	1.5
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

จากตาราง 27 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่เรื่อง เครื่องนุ่งห่ม ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องผ้า ร้อยละ 41.7 รองลงมาได้แก่ การทอผ้าด้วยเส้นใยชนิดต่าง ๆ ร้อยละ 17.6 และการรักษาเสื้อผ้า ร้อยละ 17.6

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นสอดคล้องกันว่า เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่อง เครื่องนุ่งห่ม ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ ความรู้เรื่องผ้า ร้อยละ 58.1, ร้อยละ 36.0, ร้อยละ 33.5 และร้อยละ 41.5 ตามลำดับ

ตาราง 28 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่องที่อยู่อาศัย ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด เพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น

รายการ	ผู้บริหารการศึกษา		ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับมัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้เกี่ยวกับอาคารชุด คอนโดมีเนียม	21	12.3	5	5.8	13	4.7	36	13.3	75	9.4
การผลิตวัสดุสร้างบ้านจากทรัพยากรในท้องถิ่น	58	33.9	31	36.0	77	28.0	81	30.0	247	30.8
เทคนิคการบำรุงรักษาและซ่อมแซมบ้าน	21	12.3	12	14.0	41	14.9	39	14.4	113	14.1
การสุขาภิบาลบ้านเรือน	22	12.9	11	12.8	68	24.7	51	18.9	152	19.0
การประดิษฐ์เครื่องเรือนเครื่องใช้ราคาถูก	21	12.3	14	16.3	32	11.6	15	5.6	82	10.2

ตาราง 28 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การรักษาเครื่อง เรือนเครื่องใช้	2	1.2	2	2.3	13	4.7	10	3.7	27	3.4
การปรับปรุงที่อยู่ อาศัย	26	15.2	11	12.8	31	11.3	38	14.1	106	13.2
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

จากตาราง 28 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่องที่อยู่อาศัย ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการผลิตวัสดุสร้างบ้านจากทรัพยากรในท้องถิ่น ร้อยละ 30.8 รองลงมาได้แก่ การสุขาภิบาลบ้านเรือน ร้อยละ 19.0

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นสอดคล้องกันว่า เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่อง ที่อยู่อาศัย ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ การผลิตวัสดุสร้างบ้านจากทรัพยากรในท้องถิ่น ร้อยละ 33.9, ร้อยละ 36.0, ร้อยละ 28.0 และร้อยละ 30.0 ตามลำดับ

ตาราง 29 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่เรื่องยารักษาโรค ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น

รายการ	ผู้บริหารการศึกษา		ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับมัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หลักการและวิธี ใช้ยา	107	62.2	48	55.8	120	43.6	115	42.8	390	48.6
ประโยชน์และโทษ ของการใช้ยา	16	9.3	8	9.3	47	17.1	21	7.8	92	11.5
อุบัติเหตุทางยา และพฤติกรรมการใช้ยา ที่ผิด	15	8.7	10	11.6	23	8.4	19	7.1	67	8.4
การแพ้ยา	4	2.3	4	4.7	3	1.1	15	5.6	26	3.2
ยาสามัญประจำบ้าน	14	8.1	7	8.1	50	18.2	65	24.1	136	17.0
ยาดำรงหลวง	3	1.7	2	2.3	6	2.2	18	6.7	29	3.6
ยาที่เป็นเครื่อง สำอาง	1	0.6	2	2.3	2	0.7	5	1.9	9	1.1
ยาลดความอ้วน	-	-	1	1.2	5	1.8	2	0.7	9	1.1
หลักการซื้อขาย รับประทานเอง	12	7.0	4	4.7	18	6.5	9	3.3	43	5.4
อื่น ๆ	-	-	-	-	1	0.4	-	-	1	0.1

จากตาราง 29 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่องการรักษาโรค ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ หลักการและวิธีใช้ยา ร้อยละ 48.6 รองลงมาได้แก่ ยาสามัญประจำบ้าน ร้อยละ 17.0

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นสอดคล้องกันว่า เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เรื่อง การรักษาโรค ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ หลักการและวิธีใช้ยา ร้อยละ 62.2, ร้อยละ 55.8, ร้อยละ 43.6 และร้อยละ 42.8 ตามลำดับ

ตาราง 30 จำนวนและร้อยละของกิจกรรมหลักในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิทยาศาสตร์ทั่วไปและวิทยาศาสตร์ประยุกต์	86	50.0	60	69.8	146	56.6
ห้องฟ้ำจำลองขนาดเล็ก	21	12.2	8	9.3	29	11.2
พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาซึ่งรวมชาติพันธุ์วิทยา	11	6.4	11	12.8	22	8.5
สวนพฤกษศาสตร์	8	4.7	2	2.3	10	3.9
ศูนย์ข่าวสารข้อมูล	11	6.4	2	2.3	13	5.0
พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและโบราณคดี	35	20.3	3	3.5	38	14.7
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-

จากตาราง 30 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า กิจกรรมหลักในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นวิทยาศาสตร์ทั่วไปและวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ร้อยละ 56.6 รองลงมาได้แก่ พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและโบราณคดี ร้อยละ 14.7

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมหลักในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นวิทยาศาสตร์ทั่วไปและวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ร้อยละ 50.0, และร้อยละ 69.8 ตามลำดับ

ตาราง 31 จำนวนและร้อยละของเทคนิคในการจัดแสดงนิทรรศการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
การศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดตั้งวัตถุแสดงและมีคำบรรยายประกอบ มีการใช้เครื่องกลไกเข้าช่วยในการจัด เพื่อให้สิ่งแสดงเกิดการเคลื่อนไหว มีบริเวณที่จัดฉายภาพยนตร์หรือสไลด์ ซึ่งเมื่อฉายจบแล้วเครื่องจะหยุดเองโดยอัตโนมัติ ให้ผู้ชมสามารถทดลองกระทำด้วยตนเองได้	73	42.4	21	24.4	127	46.2	135	50.0	356	44.3
	47	27.3	33	38.4	36	13.1	42	15.6	158	19.7
	8	4.7	3	3.5	19	6.9	27	10.0	57	7.1
	32	18.6	20	23.3	64	23.3	37	13.7	153	19.1

จากตาราง 31 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า เทคนิคในการจัดแสดงนิทรรศการ ควรจัดตั้งวัตถุแสดงและมีคำบรรยายประกอบ ร้อยละ 44.3 รองลงมาเห็นว่า ควรมีการใช้เครื่อง กลไกเข้าช่วยในการจัด เพื่อให้สิ่งแสดงเกิดการเคลื่อนไหว ร้อยละ 19.7

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นสอดคล้องกันว่า เทคนิคในการจัด แสดงนิทรรศการ ควรจัดตั้งวัตถุแสดงและมีคำบรรยายประกอบ ร้อยละ 42.4, ร้อยละ 46.2 และ ร้อยละ 50.0 ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเห็นว่า เทคนิคในการจัดแสดง นิทรรศการ ควรมีการใช้เครื่องกลไกเข้าช่วยในการจัด เพื่อให้สิ่งแสดงเกิดการเคลื่อนไหว ร้อยละ 38.4

จากตาราง 32 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า กิจกรรมที่ให้ผู้นิยมมีส่วนร่วม ที่ควรมีในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดมากที่สุด ได้แก่ การสาธิต ร้อยละ 38.2 รองลงมาได้แก่ กิจกรรมการทดลองต่าง ๆ เช่น ชุดการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 30.3

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมที่ให้ผู้นิยมมีส่วนร่วม ที่ควรมีในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมการทดลองต่าง ๆ เช่น ชุดการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 32.6 และร้อยละ 40.7 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมที่ให้ผู้นิยมมีส่วนร่วม ที่ควรมีในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดมากที่สุด ได้แก่ การสาธิต ร้อยละ 37.5 และร้อยละ 50.7 ตามลำดับ

ตาราง 33 จำนวนและร้อยละของกิจกรรมการบริการที่ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด
 ควรถูกจัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา
 และผู้นำท้องถิ่น

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การบริการนำชม แนะนำรายละเอียด ต่าง ๆ ในศูนย์ วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีประจำ จังหวัด	103	59.9	42	48.8	124	45.1	114	42.2	383	47.7
จัดบริการนำเที่ยว โบราณสถานหรือ สถานที่น่าสนใจ	22	12.8	6	7.0	53	19.3	59	21.9	140	17.4
การจัดปาฐกถาใน และนอกศูนย์ ฯ	1	0.6	1	1.2	4	1.5	7	2.6	13	1.6
การจัดประชุม อบรม สัมมนา										
การนิเทศ	9	5.2	5	5.8	19	6.9	19	7.0	52	6.5
การจัดแข่งขัน ประกวด	1	0.6	7	8.1	16	5.8	13	4.8	37	4.6

จากตาราง 33 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า กิจกรรมการบริการที่ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดควรจัดมากที่สุด ได้แก่ การบริการนำชม แนะนำรายละเอียดต่าง ๆ ในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ร้อยละ 47.4 รองลงมาได้แก่ จัดบริการนำเที่ยวโบราณสถานหรือสถานที่ที่น่าสนใจ ร้อยละ 17.4

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมการบริการที่ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดควรจัดมากที่สุด ได้แก่ การบริการนำชม แนะนำรายละเอียดต่าง ๆ ในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ร้อยละ 59.9, ร้อยละ 48.8, ร้อยละ 45.1 และร้อยละ 42.2 ตามลำดับ

จากตาราง 34 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า สิ่งที่น่าสนใจในการชมนิทรรศการมากที่สุด ได้แก่ สิ่งแสดงที่เป็นของจริง ร้อยละ 39.2 รองลงมาได้แก่ เนื้อหาวิชาการ ร้อยละ 38.9

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นสอดคล้องกันว่า สิ่งที่น่าสนใจในการชมนิทรรศการมากที่สุด ได้แก่ สิ่งแสดงที่เป็นของจริง ร้อยละ 52.9, ร้อยละ 41.9 และร้อยละ 41.9 ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเห็นว่า สิ่งที่น่าสนใจในการชมนิทรรศการมากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาวิชาการ ร้อยละ 51.6

ตาราง 35 จำนวนและร้อยละที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นให้ความสำคัญต่อสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

รายการ	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่สำคัญ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แผนผังและป้ายบอกทิศทาง	358	65.7	168	30.8	17	3.1	2	0.4
เอกสารประกอบการชมพิพิธภัณฑ์	326	59.8	203	37.2	16	2.9	-	-
ระบบแสง	169	31.0	275	50.5	84	15.4	17	3.1
ระบบเสียง	203	37.2	288	52.8	49	9.0	5	0.9
การระบายอากาศ	359	65.9	150	27.5	30	5.5	6	1.1
บริเวณที่พักผ่อน	246	45.1	248	45.5	45	8.3	6	1.1
ร้านจำหน่ายของที่ระลึก	98	18.0	288	52.8	125	22.9	34	6.2
ร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม	138	25.3	271	49.7	103	18.9	33	6.1
ระบบการรักษาความปลอดภัย	395	72.5	121	22.2	28	5.1	1	0.2
ป้ายคำบรรยายประกอบสิ่งแสดง	341	62.6	169	31.0	30	5.5	5	0.9

จากตาราง 35 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพิพิธภัณฑ์ มีความสำคัญ ดังนี้

แผนผังและป้ายบอกทิศทาง สำคัญมาก ร้อยละ 65.7 รองลงมา สำคัญปานกลาง ร้อยละ 30.8

เอกสารประกอบการชมพิพิธภัณฑ์ สำคัญมาก ร้อยละ 59.8 รองลงมา สำคัญปานกลาง ร้อยละ 37.2

ระบบแสง สำคัญปานกลาง ร้อยละ 50.5 รองลงมา สำคัญมาก ร้อยละ 31.0

ระบบเสียง สำคัญปานกลาง ร้อยละ 52.8 รองลงมา สำคัญมาก ร้อยละ 37.2

การบรรยายอากาศ สำคัญมาก ร้อยละ 65.9 รองลงมา สำคัญปานกลาง ร้อยละ 27.5

บริเวณที่พักผ่อน สำคัญปานกลาง ร้อยละ 45.5 รองลงมา สำคัญมาก ร้อยละ 45.1

ร้านจำหน่ายของที่ระลึก สำคัญปานกลาง ร้อยละ 52.8 รองลงมา สำคัญน้อย ร้อยละ

22.9

ร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม สำคัญปานกลาง ร้อยละ 49.7 รองลงมา สำคัญมาก ร้อยละ 25.3

ระบบการรักษาความปลอดภัย สำคัญมาก ร้อยละ 72.5 รองลงมา สำคัญปานกลาง ร้อยละ 22.2

ป้ายคำบรรยายประกอบสิ่งแสดง สำคัญมาก ร้อยละ 62.6 รองลงมา สำคัญปานกลาง ร้อยละ 31.0

สำหรับรายละเอียดแสดงจำนวนและร้อยละที่กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น ให้ความสำคัญต่อสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพิพิธภัณฑ์ แสดงไว้ในตาราง 36 และตาราง 37 ตามลำดับ

ตาราง 36 จำนวนและร้อยละที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้ความสำคัญต่อสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

รายการ	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่สำคัญ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แผนผังและป้ายบอกทิศทาง	175	62.5	88	32.0	13	4.7	2	0.7
เอกสารประกอบการรณทิตินักต	164	59.6	103	37.5	8	2.9	-	-
ระบบแสง	65	23.6	152	55.3	49	17.8	9	3.3
ระบบเสียง	103	37.5	145	52.7	23	8.4	4	1.5
การระบายอากาศ	198	72.0	62	22.5	12	4.4	3	1.1
บริเวณที่พักผ่อน	137	49.8	115	41.8	20	7.3	3	1.1
ร้านจำหน่ายของที่ระลึก	52	18.9	141	51.3	64	23.3	18	6.5
ร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม	79	28.7	139	50.5	50	18.2	7	2.5
ระบบการรักษาความปลอดภัย	217	78.9	50	18.2	7	2.5	1	0.4
ป้ายคำบรรยายประกอบสิ่งแสดง	180	65.5	82	29.8	11	4.0	2	0.7

ตาราง 37 จำนวนและร้อยละที่ผู้นำท้องถิ่นให้ความสำคัญต่อสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

รายการ	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่สำคัญ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แผนผังและป้ายบอกทิศทาง	186	68.9	80	29.6	4	1.5	-	-
เอกสารประกอบการมทพพช.ภัณฑ์	162	60.0	100	37.0	8	3.0	-	-
ระบบแสง	104	38.5	123	45.6	35	13.0	8	3.0
ระบบเสียง	100	37.0	143	53.0	26	9.6	1	0.4
การระบายอากาศ	161	59.6	88	32.6	18	6.7	3	1.1
บริเวณที่พักผ่อน	109	40.4	133	49.3	25	9.3	3	1.1
ร้านจำหน่ายของที่ระลึก	46	17.0	147	54.4	61	22.6	16	5.9
ร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม	59	21.9	132	48.9	53	19.6	26	9.6
ระบบการรักษาความปลอดภัย	178	65.9	71	26.3	21	7.8	-	-
ป้ายคำบรรยายประกอบสิ่งแสดง	161	59.6	87	32.2	19	7.0	3	1.1

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อกระบวนการดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ดังตาราง 38 - 48

ตาราง 38 จำนวนและร้อยละของสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ประจำจังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ห้องสมุดประชาชน	12	7.0	5	5.8	24	8.7	32	11.9	73	9.1
ศาลากลางจังหวัด	70	40.7	37	43.0	50	18.2	107	39.6	264	32.9
ศูนย์การศึกษานอก										
โรงเรียนจังหวัด	7	4.1	1	1.2	4	1.5	17	6.3	29	3.6
วิทยาลัยครู	28	16.3	19	22.1	123	44.7	72	26.7	242	30.1
วัด	36	20.9	13	15.1	63	22.9	38	14.1	150	18.7
อื่น ๆ	19	11.0	11	12.8	11	4.0	4	1.5	45	5.6

จากตาราง 38 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า สถานที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้ง ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ศาลากลางจังหวัด ร้อยละ 32.9 รองลงมาได้แก่ วิทยาลัยครู ร้อยละ 30.1

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่างครู ผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นสอดคล้องกันว่า สถานที่ที่เหมาะสม ในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี มากที่สุด ได้แก่ ศาลากลาง จังหวัด ร้อยละ 40.7, ร้อยละ 43.0 และร้อยละ 39.6 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเห็นว่า สถานที่ที่เหมาะสม ได้แก่ วิทยาลัยครู ร้อยละ 44.7

ตาราง 39 จำนวนและร้อยละแสดงการก่อสร้างอาคารศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำ
จังหวัด ตามความเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ก่อสร้างตัวอาคารใหม่เฉพาะ	132	76.7	66	76.7	198	76.7
ดัดแปลงอาคารที่มีอยู่เดิม เช่น ห้องสมุด วัด เป็นต้น	21	12.2	8	9.3	29	11.2
ใช้และดัดแปลงอาคารที่พินัยกรรมที่มีอยู่เดิม	17	9.9	9	10.5	26	10.1
อื่น ๆ	2	1.2	3	3.5	5	1.9

จากตาราง 39 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การก่อสร้างอาคารศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรก่อสร้างอาคารใหม่เฉพาะ ร้อยละ 76.7 รองลงมาเห็นว่า ควรดัดแปลงอาคารที่มีอยู่เดิม เช่น ห้องสมุด วัด เป็นต้น ร้อยละ 11.2

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การก่อสร้างอาคารศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรก่อสร้างอาคารใหม่เฉพาะ ร้อยละ 76.7 เท่ากัน

ตาราง 40 จำนวนและร้อยละของงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำ
จังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา
และผู้นำท้องถิ่น

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งบประมาณแผ่นดิน	32	18.6	16	18.6	21	7.6	107	39.6	176	21.9
เงินบริจาคจาก เอกชน	8	4.7	4	4.7	33	12.0	16	5.9	61	7.6
การกู้เงินจากต่าง ประเทศ	-	-	2	2.3	3	1.1	-	-	5	0.6
งบประมาณแผ่นดิน และการกู้เงินจาก ต่างประเทศ	4	2.3	7	8.1	6	2.2	19	7.0	36	4.5
งบประมาณแผ่นดิน และเงินบริจาค จากเอกชน	110	64.0	44	51.2	95	34.5	94	34.8	343	42.7

ตาราง 40 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การจัดกิจกรรมหา รายได้ในรูปแบบ อื่น ๆ เช่น การจัด ดนตรี คอนเสิร์ต การขอรับบริจาค ทางสถานีโทรทัศน์ อื่น ๆ	18	10.5	11	12.8	116	42.2	34	12.6	179	22.3
	-	-	2	2.3	1	0.4	-	-	3	0.4

จากตาราง 40 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า งบประมาณในการจัดตั้งศูนย์
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรมาจากงบประมาณแผ่นดินและเงินบริจาคจากเอกชน
ร้อยละ 42.7 รองลงมาเห็นว่า ควรจากการจัดกิจกรรมหารายได้ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การจัด
ดนตรี คอนเสิร์ต การขอรับบริจาคทางสถานีโทรทัศน์ ร้อยละ 22.3

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาและกลุ่ม
ตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า งบประมาณในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรมาจากงบประมาณแผ่นดินและเงินบริจาคจากเอกชน ร้อยละ 64.0
และร้อยละ 51.2 ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเห็นว่า ความจากการจัดกิจกรรมหารายได้ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การจัดดนตรี คอนเสิร์ต การขอรับบริจาคทางสถานีโทรทัศน์ ร้อยละ 42.2

ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นว่า ความจากงบประมาณแผ่นดิน ร้อยละ 39.6

ตาราง 41 จำนวนและร้อยละของความเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นในการบริจาคเงินช่วยในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด

รายการ	นักเรียนระดับมัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บริจาค	261	94.9	243	90.0	504	92.5
ไม่บริจาค	14	5.1	27	10.0	41	7.5
ไม่ตอบ	-	-	-	-	-	-

จากตาราง 41 กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า จะบริจาคเงินช่วยในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดถึงร้อยละ 92.5 และไม่บริจาค ร้อยละ 7.5

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นว่า จะบริจาคเงินช่วยในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ร้อยละ 94.9 และร้อยละ 90.0 ตามลำดับ

จากคำถามปลายเปิดพบว่า สาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างบริจาค ได้แก่

1. เพื่อมีส่วนร่วมในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด อันเป็น
การพัฒนาท้องถิ่นของตน
 2. เพื่อให้การดำเนินงานจัดตั้งบรรลุเป้าหมาย เพราะงบประมาณแผ่นดินล่าช้า และอาจ
ไม่เพียงพอมาสนับสนุนงานนี้
 3. มีแหล่งให้ความรู้ ศูนย์รวมศิลปวัตถุของท้องถิ่น เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั่วไป
 4. เห็นความสำคัญ เป็นการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปวัตถุ ตลอดจนขนบธรรมเนียม
ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
 5. มีแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
- สาเหตุที่ไม่บริจาค ได้แก่
1. ไม่มีเงิน
 2. เห็นว่าการจัดตั้งไม่ควรถือเงินบริจาคเป็นหลัก
 3. ยังไม่เห็นความจำเป็น ไม่ศรัทธา

ตาราง 42 จำนวนและร้อยละของความเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นต่อปัญหาการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด

รายการ	นักเรียนระดับมัธยมศึกษา		ผู้นำท้องถิ่น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประชาชนในท้องถิ่นไม่ให้การสนับสนุน	108	39.3	75	27.8	183	33.6
รัฐบาลไม่ให้การสนับสนุน	16	5.8	46	17.0	62	11.4
ขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการดำเนินงานด้านพิพิธภัณฑ์	99	36.0	94	34.8	193	35.4
ไม่มีปัญหา	50	18.2	51	18.9	101	18.5
อื่น ๆ	2	0.7	4	1.5	6	1.1

จากตาราง 42 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด จะแก้ปัญหาด้านการขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการดำเนินงานด้านพิพิธภัณฑ์ ร้อยละ 35.4 รองลงมาได้แก่ ประชาชนในท้องถิ่นไม่ให้การสนับสนุน ร้อยละ 33.6

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเห็นว่า การจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด จะแก้ปัญหาด้านประชาชนในท้องถิ่นไม่ให้การสนับสนุน ร้อยละ 39.3 รองลงมาได้แก่ ขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการดำเนินงานด้านพิพิธภัณฑ์ ร้อยละ 36.0

ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่นเห็นว่า การจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด จะแก้ปัญหาด้านขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการดำเนินงานด้านพิพิธภัณฑ์ ร้อยละ 34.8 รองลงมาได้แก่ ประชาชนในท้องถิ่นไม่ให้การสนับสนุน ร้อยละ 27.8

ตาราง 43 จำนวนและร้อยละของลักษณะการบริหารงานของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ประจำจังหวัด ตามความเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำ จังหวัดที่จัดทำและดำเนินการโดยเอกชน	6	3.5	5	5.8	11	4.3
เป็นศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำ จังหวัดที่สังกัดหน่วยงานราชการภายในจังหวัด เช่น เทศบาล สุขาภิบาล ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด เป็นต้น	56	32.6	24	27.9	80	31.0
เป็นศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำ จังหวัดที่สังกัดและควบคุมจากส่วนกลาง เช่น กรมศิลปากร กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยตรง	71	41.3	39	45.3	110	42.6
เป็นศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำ จังหวัดของ เอกชนและมีระเบียบกฎหมายรับรอง โดยให้หน่วยงานของราชการทางพิพิธภัณฑ์ให้ การสนับสนุนการดำเนินงาน	37	21.5	18	20.9	55	21.3
อื่น ๆ	2	1.2	-	-	2	0.8

จากตาราง 43 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ลักษณะการบริหารงานของศูนย์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรเป็นศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดที่ สังกัดและควบคุมจากส่วนกลาง เช่น กรมศิลปากร กรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยตรง ร้อยละ 42.6 รองลงมาเห็นว่า ควรเป็นศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดที่สังกัดหน่วยราชการ ภายในจังหวัด เช่น เทศบาล สุขาภิบาล ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นต้น ร้อยละ 31.0

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาและกลุ่ม ตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ลักษณะการบริหารงานของศูนย์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรเป็นศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ที่สังกัดและควบคุมจากส่วนกลาง เช่น กรมศิลปากร กรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยตรง ร้อยละ 41.3 และร้อยละ 45.3 ตามลำดับ

ตาราง 44 จำนวนและร้อยละของความเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์
ในด้านคณะกรรมการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการจากส่วนกลาง	–	–	1	1.2	1	0.4
ข้าราชการในท้องถิ่น	9	5.2	5	5.8	14	5.4
ประชาชนในท้องถิ่น	3	1.7	4	4.7	7	2.7
ผู้เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑ์	5	2.9	10	11.6	15	5.8
รวมทั้ง 4 ประเภท	154	89.5	66	76.7	220	85.3
อื่น ๆ	1	0.6	–	–	1	0.4

จากตาราง 44 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า คณะกรรมการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรจะรวมทั้ง 4 ประเภท ร้อยละ 85.3 รองลงมาเห็นว่า ควรเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑ์ ร้อยละ 5.8 และข้าราชการในท้องถิ่น ร้อยละ 5.4

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คณะกรรมการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรจะรวมทั้ง 4 ประเภท ร้อยละ 89.5 และร้อยละ 76.7 ตามลำดับ

ตาราง 45 จำนวนและร้อยละของหน่วยงานที่ควรจะเป็นแกนในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ตามความเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	69	40.1	27	31.4	96	37.2
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค	3	1.7	1	1.2	4	1.6
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด	9	5.2	4	4.7	13	5.0
สำนักผู้ว่าราชการจังหวัด	15	8.7	4	4.7	19	7.4
ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา (พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์หรือ ห้องฟ้าจำลอง)	39	22.7	46	53.5	85	32.9
กวมการศึกษานอกโรงเรียน	19	11.0	3	3.5	22	8.5
กวมศิลปากร	7	4.1	1	1.2	8	3.1
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	4	2.3	-	-	4	1.6
มูลนิธิและหน่วยงานเอกชน	3	1.7	-	-	3	1.2
คณะกรรมการของประชาชนในท้องถิ่น	2	1.2	-	-	2	0.8
อื่น ๆ	2	1.2	-	-	2	0.8

จากตาราง 45 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า หน่วยงานที่ควรจะเป็นแกนในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ร้อยละ 37.2 รองลงมาได้แก่ ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา (พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์หรือห้องฟ้าจำลอง)

ร้อยละ 32.9 และกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ร้อยละ 8.5

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษามีความเห็น
ว่า หน่วยงานที่ควรจะเป็นแกนในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด คือ ศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ร้อยละ 40.1 รองลงมาได้แก่ ศูนย์บริษัทเพื่อการศึกษา ร้อยละ
22.7

สำหรับกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่า หน่วยงานที่ควรจะเป็นแกนในการจัด
ตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด คือ ศูนย์บริษัทเพื่อการศึกษา ร้อยละ 53.5 รอง
ลงมาได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ร้อยละ 31.4

ตาราง 46 จำนวนและร้อยละของความเห็นของกลุ่มผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ที่มีต่อคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด หลังจากทีศูนย์ฯ ได้ จัดตั้งเรียบร้อยแล้ว

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ฯ ซึ่งแต่งตั้งโดยตรงจาก ส่วนกลาง เช่น กรรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น	43	25.0	27	31.4	70	27.1
เจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ฯ ซึ่งแต่งตั้งโดยตรงจาก จังหวัด เช่น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด เป็นต้น	96	55.8	45	52.3	141	54.7
เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ที่ประกอบด้วยประชาชนใน จังหวัด	28	16.3	11	12.8	39	15.1
อื่น ๆ	5	2.9	3	3.5	8	3.1

จากตาราง 46 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า คณะกรรมการดำเนินงานศูนย์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด หลังจากทีศูนย์ฯ ได้จัดตั้งเรียบร้อยแล้ว ควรจะเป็น เจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ฯ ซึ่งแต่งตั้งมาโดยตรงจากจังหวัด เช่น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นต้น ร้อยละ 54.7 รองลงมาเห็นว่า ควรเป็นเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ฯ ซึ่งแต่งตั้งมาโดยตรง จากส่วนกลาง เช่น กรรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น ร้อยละ 27.1 และเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ที่

ประกอบด้วยประชาชนในจังหวัด ร้อยละ 15.1

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คณะกรรมการดำเนินงานศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด หลังจากที่ศูนย์ฯ ได้จัดตั้งเรียบร้อยแล้ว ควรจะเป็นเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ฯ ซึ่งแต่งตั้งมาโดยตรงจากจังหวัด เช่น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นต้น ร้อยละ 55.8 และร้อยละ 52.3 ตามลำดับ

ตาราง 47 จำนวนและร้อยละของรายได้หลักของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด
เมื่อจัดตั้งศูนย์ฯ พร้อมทั้งสิ่งแสดงต่าง ๆ แล้ว ตามความเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอน
วิชาวิทยาศาสตร์

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำหน่ายบัตรเข้าชม	102	59.3	45	52.3	147	57.0
จำหน่ายของที่ระลึกและสิ่งพิมพ์	23	13.4	14	16.3	37	14.3
ผลประโยชน์จากร้านค้า เช่น ร้านขายอาหาร น้ำดื่ม	9	5.2	7	8.1	16	6.2
ให้เข้าสถานที่เพื่อจัดงานต่าง ๆ เช่น ห้องประชุม	2	1.2	2	2.3	4	1.6
ให้เช่าสื่อแสดงในลักษณะต่าง ๆ เช่น วีดิโอเทป โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สไลด์ ภาพยนตร์ เทปคาสเซ็ท เป็นต้น	14	8.1	6	7.0	20	7.8
รับจ้างผลิตสื่อตามความต้องการของหน่วยงาน ต่าง ๆ เช่น โรงเรียน เป็นต้น	7	4.1	3	3.5	10	3.9
อื่น ๆ	15	8.7	9	10.5	24	9.3

จากตาราง 47 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า รายได้หลักของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด เมื่อจัดตั้งศูนย์ฯพร้อมทั้งสิ่งแสดงต่าง ๆ แล้ว ควรมาจากการจำหน่ายบัตรเข้าชม ร้อยละ 57.0 รองลงมาได้แก่ จำหน่ายของที่ระลึกและสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 14.3

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง บปรากฏว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า รายได้หลักของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด เมื่อจัดตั้งศูนย์ฯ พร้อมทั้งสิ่งแสดงต่าง ๆ แล้ว ควรมาจากการจำหน่ายบัตรเข้าชม ร้อยละ 59.3 และร้อยละ 52.3 ตามลำดับ

ตาราง 48 จำนวนและร้อยละของวิธีที่เหมาะสมในการจัดทำโครงการหรือสื่อแสดงภายในศูนย์
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ตามความเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอน
วิชาวิทยาศาสตร์

รายการ	ผู้บริหาร การศึกษา		ครูสอนวิชา วิทยาศาสตร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศูนย์ฯ กำหนดเนื้อหาสิ่งแสดง แล้วจ้างบุคคล ภายนอก (เอกชน) ดำเนินการออกแบบจัดสร้าง สิ่งแสดงทั้งหลาย	22	12.8	17	19.8	39	15.1
ศูนย์ฯ กำหนดเนื้อหาสิ่งแสดง แล้วออกแบบสิ่ง แสดง จึงดำเนินการสั่งจ้างบุคคลภายนอก (เอกชน) จัดทำสิ่งแสดงนั้น ๆ	19	11.0	12	14.0	31	12.0
ศูนย์ฯ เป็นผู้ดำเนินการทุกขั้นตอน ตั้งแต่การ กำหนดเนื้อหา ออกแบบและจัดทำสิ่งแสดงต่าง ๆ	62	36.0	27	31.4	89	34.5
ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน แล้วแต่เนื้อหาหรือลักษณะ การแสดงที่เป็นไปได้ในการเลือกวิธีใช้ให้ได้ ถูกต้องในแต่ละโอกาส	69	40.1	30	34.9	99	38.4
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-

จากตาราง 48 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า วิธีที่เหมาะสมในการจัดทำนิทรรศการ หรือสื่อแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดนั้น ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน แล้วแต่เนื้อหาหรือลักษณะการแสดงที่เป็นไปได้ในการเลือกวิธีใช้ให้ได้ถูกต้องในแต่ละโอกาส ร้อยละ 38.4 รองลงมาได้แก่ ศูนย์ฯ เป็นผู้ดำเนินการทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดเนื้อหา ออกแบบและจัดทำสิ่งแสดงต่าง ๆ ร้อยละ 34.5

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า วิธีที่เหมาะสมในการจัดทำนิทรรศการ หรือสื่อแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดนั้น ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน แล้วแต่เนื้อหาหรือลักษณะการแสดงที่เป็นไปได้ในการเลือกวิธีใช้ให้ได้ถูกต้องในแต่ละโอกาส ร้อยละ 40.1 และร้อยละ 34.9 ตามลำดับ

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประจำจังหวัดเพชรบุรี โดยสำรวจความคิดเห็นด้านรูปแบบการจัดกิจกรรม กระบวนการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามี 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารการศึกษา กลุ่มครูผู้สอนวิชา วิทยาศาสตร์ กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มผู้นำท้องถิ่น โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จากกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ร้อยละ 90.53 กลุ่มครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 94.51 กลุ่ม นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 95.82 และกลุ่มผู้นำท้องถิ่น ร้อยละ 94.74 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชา วิทยาศาสตร์ ชุดที่ 2 สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและชุดที่ 3 สำหรับผู้นำท้องถิ่น แบบสอบถาม มี 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมในพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรมและการนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรม ในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นต่อกระบวนการ ดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ตอนที่ 4 เป็นความ คิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี

สรุปผลการวิจัย

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผู้บริหารการศึกษา นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย
2. ผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีอายุอยู่ในช่วง 30 - 40 ปี มากที่สุด ส่วนผู้นำท้องถิ่น มีอายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี มากที่สุด
3. ผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ส่วนผู้นำท้องถิ่นมีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด
4. ผู้บริหารการศึกษาเคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรม คนละประมาณ 4 แห่ง รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ประมาณ 3 - 4 แห่ง และน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น ประมาณ 1 - 2 แห่ง
5. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่เคยศึกษาวิชาการพิพิธภัณฑ์และไม่เคยมีส่วนร่วมในการจัดงานกับพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรม
6. ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นเห็นว่า พิพิธภัณฑ์มีประโยชน์ในฐานะเป็นแหล่งความรู้ทั่วไปมากที่สุด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมในพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรมและการนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี

1. ผู้บริหารการศึกษาเห็นว่า พิพิธภัณฑ์ที่น่าสนใจที่สุด ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร กรุงเทพฯ สำหรับครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่าพิพิธภัณฑ์ที่น่าสนใจที่สุดได้แก่ พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำบางแสน จังหวัดชลบุรี ส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นเห็นว่า พิพิธภัณฑ์ที่น่าสนใจที่สุด ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครศรีอยุธยา จังหวัดเพชรบุรี

2. สิ่งที่ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น ชอบมากที่สุดในพื้นที่หรือศูนย์วัฒนธรรมได้แก่ สิ่งของที่นำมาแสดง

วิธีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาเข้าชมพิพิธภัณฑ์ ควรใช้โทรทัศน์มากที่สุด

3. สาเหตุจูงใจให้ประชาชนมาชมพิพิธภัณฑ์ตามความเห็นของผู้บริหารการศึกษาและนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ เพื่อการพักผ่อนและความบันเทิง รองลงมาได้แก่ ความสนใจในกิจกรรมที่จัดแสดง ส่วนครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และผู้นำท้องถิ่นเห็นว่า สาเหตุจูงใจ ได้แก่ ความสนใจในกิจกรรมที่จัดแสดง รองลงมาได้แก่ เพื่อการพักผ่อนและความบันเทิง

4. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นเห็นว่า พิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรมมีการจัดกิจกรรมประเภทนิทรรศการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การอภิปราย บรรยาย

นิทรรศการเรื่องที่ยังไม่เข้าใจ ได้แก่ เรื่องความเป็นมาของคนไทย วัฒนธรรม โบราณคดี วัฒนาการของสิ่งที่ยนำมาจัดแสดง

นิทรรศการเรื่องที่เข้าใจ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่มีคำอธิบายประกอบ เช่น ศิลปวัฒนธรรม สิ่งของเครื่องใช้สมัยโบราณ เป็นต้น

5. เนื้อหาและลักษณะการจัดนิทรรศการภายในศูนย์วัฒนธรรมหรือพิพิธภัณฑ์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นว่าดีเพราะได้รับความรู้เพิ่มขึ้น การจัดแสดงเป็นระเบียบ แบ่งเป็นหมวดหมู่ และเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์วัตถุโบราณของชาติ

ลักษณะการจัดที่ไม่ดี ได้แก่ ค่าบัตรเข้าชมแพงเกินไป สถานที่คับแคบ ผู้เข้าชมไม่ได้รับความสะดวก เนื้อหาหรือคำอธิบายน้อยเกินไป สิ่งที่ยนำมาจัดแสดงและเนื้อหาเป็นแบบง่าย ๆ ไม่สร้างความสนใจในการชม

นิทรรศการเรื่องที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นชอบได้แก่ สิ่งของเครื่องใช้ และวัตถุสมัยโบราณ ประวัติศาสตร์ การบุกค้นพบทางโบราณคดี ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยเฉพาะทางด้านอุตสาหกรรม เครื่องจักรกลประเภทต่าง ๆ

6. รูปแบบนิทรรศการที่ควรจัดภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด เพชรบุรี ผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่าควรแล้วแต่สภาพแวดล้อม และความเปลี่ยนแปลงของสังคมในขณะนั้น เช่นเดียวกับกิจกรรมหลักควรจะเป็นวิทยาศาสตร์ทั่วไปและวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ชนิดของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ผู้บริหารการศึกษาเห็นว่า ควรจะเน้นทุก ๆ ด้านให้ผสมกลมกลืนกัน ส่วนครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่า ควรเน้นทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

7. เนื้อหาที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรีมากที่สุด ผู้บริหารการศึกษาและผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นว่า ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาความเป็นมาของจังหวัด ส่วนครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเห็นว่า ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่น

8. เนื้อหาด้านวิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรีมากที่สุด มีดังนี้

8.1 อาหาร

ผู้บริหารการศึกษา นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นว่าควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาการทำตาลโตนดเพชรบุรี รองลงมาเห็นว่าควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ขนมพื้นเมืองเพชรบุรี ส่วนครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่า ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับขนมพื้นเมืองเพชรบุรี รองลงมาเห็นว่า ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาการทำตาลโตนดเพชรบุรี

8.2 เครื่องนุ่งห่ม

ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเห็นว่า ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแต่งกายของชนพื้นเมืองเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี ส่วนผู้นำท้องถิ่นเห็นว่า ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติและวิวัฒนาการเครื่องแต่งกาย

8.3 ที่อยู่อาศัย

ผู้บริหารการศึกษา นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นว่า ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับเรือนไทย ส่วนครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่า ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ศิลปะปูนปั้นเพชรบุรี

8.4 ยารักษาโรค

ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเห็นว่า ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับ สมุนไพรในชีวิตประจำวัน ส่วนผู้นำท้องถิ่นเห็นว่า ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ตำรายากลางบ้าน

9. เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ที่ควรจัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบูรณ์มากที่สุด มีดังนี้

9.1 อาหาร

ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นว่า ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับการถนอมอาหาร ส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเห็นว่าควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับ อาหารสำหรับชีวิตประจำวัน

9.2 เครื่องนุ่งห่ม

ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นว่า ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ความรู้เรื่องผ้า

9.3 ที่อยู่อาศัย

ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นว่า ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับ การผลิตวัสดุสร้างบ้านจากทรัพยากรในท้องถิ่น

9.4 ยารักษาโรค

ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นว่า ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับ หลักการและวิธีใช้ยา

10. เทคนิคในการจัดนิทรรศการ ผู้บริหารการศึกษา นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นเห็นว่า ควรใช้วิธีจัดตั้งวัตถุแสดงและมีคำบรรยายประกอบ ส่วนครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่า ควรใช้เครื่องกลไกเข้าช่วยในการจัดเพื่อให้สิ่งแสดงเกิดการเคลื่อนไหว

11. ผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่า กิจกรรมที่ทำให้ผู้ชมมีส่วนร่วม ที่ควรมีในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดได้แก่ กิจกรรมการทดลองต่าง ๆ เช่น ชุด การทดลองทางวิทยาศาสตร์ ส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นเห็นว่า กิจกรรมที่ทำให้ผู้ชม

มีส่วนร่วมที่ควรมี ได้แก่ การสาธิต

12. กิจกรรมการบริการที่ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรจัดมากที่สุด ตามความเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ การบริการนำชม แนะนำรายละเอียดต่าง ๆ ในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด

สิ่งที่น่าสนใจในการชมนิทรรศการมากที่สุด ตามความเห็นผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ สิ่งแสดงที่เป็นของจริง รองลงมาได้แก่ เนื้อหาวิชาการ ส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเห็นว่า สิ่งที่น่าสนใจมากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาวิชาการ รองลงมาได้แก่ สิ่งแสดงที่เป็นของจริง

13. สิ่งอำนวยความสะดวกที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นให้ความสำคัญมาก ได้แก่ แผนผังและป้ายบอกทิศทาง เอกสารประกอบการชมพิพิธภัณฑ์ การระบายอากาศ ระบบการรักษาความปลอดภัยและป้ายคำบรรยายประกอบสิ่งแสดง และสิ่งที่มีความสำคัญปานกลาง ได้แก่ ระบบแสง ระบบเสียง บริเวณที่พักผ่อน ร้านจำหน่ายของที่ระลึก และร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อกระบวนการดำเนินงาน ในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี

1. ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นว่าสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรีได้แก่ ศาลากลางจังหวัด ส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเห็นว่า สถานที่ที่เหมาะสม ได้แก่ วิทยาลัยครู

2. ผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่า อาคารศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรก่อสร้างตัวอาคารใหม่เฉพาะ

3. ผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเห็นว่างบประมาณในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรมาจากงบประมาณแผ่นดินและเงินบริจาคจากเอกชน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษามีความเห็นว่า ควรมาจากการจัดกิจกรรมหารายได้ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การจัดดนตรี คอนเสิร์ต การขอรับบริจาคทางสถานีโทรทัศน์ ส่วนผู้นำท้องถิ่น

เห็นว่า ควรรวบรวมงบประมาณแผ่นดิน

4. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่มองเห็นว่า จะบริจาคเงินช่วยในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด เพราะเห็นว่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความรู้และช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ศิลปวัตถุของจังหวัดเพชรบุรี

5. ปัญหาในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด นักเรียนระดับมัธยมศึกษาเห็นว่า จะมีปัญหาด้านประชาชนในท้องถิ่นไม่ให้การสนับสนุนมากที่สุด ส่วนผู้นำท้องถิ่นเห็นว่า จะมีปัญหาด้านการขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการดำเนินงานด้านพิพิธภัณฑ์ มากที่สุด

6. ผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์มีความเห็นว่า ลักษณะการบริหารงานของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรจะเป็นศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ที่สังกัดและควบคุมจากส่วนกลาง เช่น กรมศิลปากร กรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยตรง รองลงมาเห็นว่า ควรเป็นศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดที่สังกัดหน่วยงานราชการภายในจังหวัด เช่น เทศบาล สุขาภิบาล ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นต้น และคณะกรรมการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรรวบรวมบุคคลทั้ง 4 ประเภท คือ ข้าราชการจากส่วนกลาง ข้าราชการในท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นและผู้เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑ์

หน่วยงานที่ควรเป็นแกนในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ผู้บริหารการศึกษามีความเห็นว่า ควรเป็นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด รองลงมาเห็นว่าควรเป็นศูนย์ภูมิภาคเพื่อการศึกษา สำหรับครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่า หน่วยงานที่ควรเป็นแกนในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดควรเป็นศูนย์ภูมิภาคเพื่อการศึกษา รองลงมาเห็นว่าควรเป็นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

คณะกรรมการดำเนินงานศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดหลังจากที่ศูนย์ฯ ได้จัดตั้งเรียบร้อยแล้ว ผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์มีความเห็นว่า ควรเป็นเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ฯ ซึ่งแต่งตั้งมาโดยตรงจากจังหวัด เช่น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นต้น รองลงมาเห็นว่า ควรเป็นเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ฯ ซึ่งแต่งตั้งมาโดยตรงจากส่วนกลาง เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น

7. รายได้หลักของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเมื่อจัดตั้งศูนย์ฯ พร้อมทั้งสิ่งแสดงต่าง ๆ แล้ว ผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่า ความมาจากการจำหน่ายบัตรเข้าชม รองลงมาเห็นว่า ความมาจากการจำหน่ายของที่ระลึกและสิ่งพิมพ์

8. วิธีที่เหมาะสมในการจัดทำนิทรรศการหรือสื่อแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่าไม่มีรูปแบบที่แน่นอน แล้วแต่เนื้อหาหรือลักษณะการแสดงที่เป็นไปได้ในการเลือกวิธีใช้ให้ได้ถูกต้องในแต่ละโอกาส รองลงมาเห็นว่า ศูนย์ฯ ควรเป็นผู้ดำเนินการทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดเนื้อหา ออกแบบและจัดทำสิ่งแสดงนั้น ๆ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด

ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

1. การจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรจัดตั้งมานานแล้ว และควรจัดตั้งให้กระจายครบทุกอำเภอ ควรรับดำเนินการจัดทำโดยด่วนเพื่อให้ประชาชนทราบถึงความเปลี่ยนแปลง ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทั้งยังเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ ศึกษาค้นคว้า วิจัยข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผลงานทางด้านวิทยาศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิธรรมเนียบประเพณี ซึ่งช่วยอนุรักษ์และสะท้อนเอกลักษณ์วัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรีไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ทราบถึงประวัติความเป็นมา พร้อมทั้งได้ศึกษาหาความรู้จากของจริงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรเป็นแหล่งข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต บริการความรู้ทางวิชาการ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ ให้ความเพลิดเพลินและความบันเทิงต่อผู้เข้าชม

2. การจัดตั้งควมมีนโยบายที่ชัดเจน มีแผนการดำเนินงานที่แน่นอนโดยจัดทำเป็นแผนระยะยาว กลุ่มเป้าหมายที่จะเข้ามาใช้บริการต้องครอบคลุมทั่วถึงทั้งนักเรียน นักศึกษาและประชาชนผู้สนใจทั่วไป ทั้งที่อยู่ในระบบและนอกระบบโรงเรียน ที่สำคัญคือ การจัดตั้งควรเกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน พยายามให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดทั้งในด้านการวางแผนการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด และมีความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของ

ผู้นำท้องถิ่นบางท่านเห็นว่า การจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรขอความร่วมมือจากนักการเมือง เช่น สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น เพราะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาท้องถิ่นและผลักดันให้โครงการต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความราบรื่น

3. รูปแบบอาคารศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นได้ให้ทัศนะไว้ดังนี้

3.1 รูปแบบของอาคารศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรออกแบบตามสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ตกแต่งบริเวณโดยรอบให้แลดูร่มรื่น สะอาดและสวยงาม เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ โดยอาจจัดทำเป็นสวนหย่อม มีน้ำพุ เป็นต้น

3.2 ควรจัดสร้างอาคารขึ้นใหม่โดยเฉพาะ เป็นอาคารเอกเทศมีอาณาบริเวณกว้างขวาง แบ่งส่วนใหม่เนื้อที่พอสมควรที่จะดำเนินการในรูปของพิพิธภัณฑ์ได้เต็มที่

4. สถานที่จัดตั้งของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรอยู่ในแหล่งชุมชนที่เป็นศูนย์กลาง มีประชาชนอาศัยอยู่มากไม่ห่างไกลจากเส้นทางคมนาคม สามารถเข้าชมได้สะดวกและควรตั้งไว้ที่ตัวจังหวัด เช่น ศาลากลางจังหวัด เพราะมีผู้คนจำนวนมากมาติดต่อราชการในแต่ละวัน แต่ผู้บริหารการศึกษาบางท่านเห็นว่า ควรมีอาคารสถานที่เฉพาะสำหรับการจัดตั้ง ไม่อาศัยหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใด

ผู้บริหารการศึกษาบางท่านเห็นว่า ควรจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรีขึ้นในบริเวณสวนหลวง ร.4 เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติที่พระองค์ท่านทรงเป็นบิดาของวิทยาศาสตร์ไทยและได้ทรงสร้างเขาวัง (พระนครคีรี) ขึ้นในปี พ.ศ. 2404 พร้อมทั้ง

ทรงสร้างหอขั้ววาลเวียงชัย เป็นหอดูดาวสำหรับพระองค์ แต่ผู้บริหารการศึกษาบางท่านเห็นว่า ควรจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดขึ้นในวัด เพราะวัดมีพื้นที่มากแต่ประโยชน์ใช้สอยน้อย ถ้าหากจัดตั้งในวัดจะประหยัดงบประมาณในการจัดซื้อที่ดินและยังอาศัยพระให้ช่วยดูแลได้ด้วย

5. เนื้อหาการจัดแสดงในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดควรเน้นทางด้านวิชาชีพ ประวัติศาสตร์ ประเพณีและความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่ประชาชนในท้องถิ่น ทำให้ประชาชนเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ ต้นตอเกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีที่มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดเวลา ผู้บริหารการศึกษาบางท่านเห็นว่า เนื้อหาควรเน้นทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนเรื่องเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไม่ควรเน้น เพราะมีหน่วยงานอื่นได้แก่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครศรีอยุธยาและศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดทำหน้าที่อยู่แล้ว

ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์บางท่านเห็นว่า ควรจัดให้มีการแสดงผลงานและสิ่งประดิษฐ์ คิดค้นทางด้านวิทยาศาสตร์ของบุคคลต่าง ๆ อันได้แก่ นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป เพื่อให้คนทั่วไปได้ชื่นชมผลงานและเกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของคนไทย

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาบางท่านเห็นว่า ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำคอยอธิบาย รายละเอียด ประวัติความเป็นมาของสิ่งแสดงต่าง ๆ ภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด และควรเปิดให้เข้าชมทุกวันโดยไม่เว้นวันหยุดราชการ

ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรจัดแสดงสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ ลักษณะเด่นของจังหวัดเพชรบุรี รูปแบบการจัดแสดงจะต้องมีเนื้อหาหรือวิธีแสดงที่ไม่จำเจ ให้หมุนเวียนของอื่น ๆ ออกมาสลับกันบ้าง มีการเพิ่มสิ่งแสดงใหม่ ๆ เพื่อสร้างความสนใจให้กับชุมชนและควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทดลอง การฝึกอาชีพ เป็นต้น

6. คณะกรรมการในการดำเนินงาน มีผู้บริหารการศึกษาให้ทัศนะต่างกัันดังนี้

6.1 คณะกรรมการดำเนินงานศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากกรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการ

ประถมศึกษาแห่งชาติและกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

6.2 คณะกรรมการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรให้คณะกรรมการศาสนาวัฒนธรรมของจังหวัดเป็นแกนนำ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานคณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ ทั้งนี้ให้ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นหน่วยงานดำเนินการ

6.3 คณะกรรมการดำเนินงานควรอยู่ในรูปรัฐวิสาหกิจ เช่นเดียวกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) โดยดึงเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอกกระทรวงศึกษาธิการมาร่วมเป็นคณะกรรมการ ทั้งนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

6.4 คณะกรรมการดำเนินงานศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด หลังจากทีศูนย์ฯ ได้จัดตั้งเรียบร้อยแล้ว ควรประกอบด้วยคณะกรรมการจากชมรมครูวิทยาศาสตร์ทุกสถาบัน ร่วมเป็นกรรมการ และแบ่งการดำเนินงานออกเป็นระดับต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา วิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับชาวบ้าน เป็นต้น

7. รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณโดยด่วน งบประมาณควมาจากงบประมาณแผ่นดิน เงินบริจาคจากเอกชน และควรจัดกิจกรรมหารายได้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดคอนเสิร์ต การจัดดนตรีการกุศลต่าง ๆ

8. การประชาสัมพันธ์ ควรทำทุกรูปแบบเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาและประชาชนมาใช้บริการมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ออกเผยแพร่

9. ปัญหาในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดอาจจะมีปัญหาสำคัญได้แก่ขาดงบประมาณสนับสนุน ผู้เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่ควรจะได้รับผิดชอบ ขาดความรับผิดชอบ นโยบายไม่แน่ชัด ขาดองค์กรที่จะเป็นแกนนำอย่างจริงจัง หรือเป็นองค์กรที่ไร้อำนาจ สิ่งการใดไม่ได้และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานของรัฐมักเฉื่อยชา ไม่ค่อยประสบผลสำเร็จ จึงควรตั้งภาคเอกชนเข้ามาบริหาร

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย นำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. พิพิธภัณฑ์เป็นแหล่งความรู้ทั่วไปที่มีประโยชน์ในการช่วยอนุรักษ์ผลงานทางด้านวิทยาศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าวิจัยข้อมูลและสิ่งที่น่าสนใจให้ประชาชนมาชม พิพิธภัณฑ์มากที่สุด ได้แก่ ความสนใจในกิจกรรมที่จัดแสดง ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของบุญเรือง แก้วสะอาด ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษา (2530 : 4 - 5) ที่กล่าวว่า "พิพิธภัณฑ์การศึกษาเป็นพิพิธภัณฑ์ที่ประชาชนสามารถเข้ามาศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความแตกต่างของวิธีการ และสิ่งที่จะศึกษาหาความรู้ ทั้งวิธีการและตัวความรู้ที่ศึกษาค้นคว้า มีความอิสระสมบูรณ์แบบ ไม่มีขอบเขตจำกัดทั้งเรื่องเวลาและสิ่งที่เป็นความสนใจของเขาเอง มีหน้าที่หลัก 3 อย่างคือ
 1. อนุรักษ์มรดกของชาติ
 2. ทำการวิจัยค้นคว้าว่ามรดกที่รวบรวมมานั้น มีความเป็นอยู่อย่างไร
 3. เผยแพร่ความรู้ต่อประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดนิทรรศการจัดกิจกรรมการศึกษา"

2. เนื้อหาที่ควรจัดแสดงในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ พัฒนาความเป็นมาของจังหวัด ร่องลงมาได้แก่ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่น ด้วยจังหวัดเพชรบุรี เป็นเมืองเก่าแก่ที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน เคยมีเจ้าผู้ครองนครหรือกษัตริย์ปกครอง เป็นแหล่งอารยธรรมและศิลปวัฒนธรรมมาตั้งแต่สมัยขอมมีอำนาจ ดังจะสังเกตได้จากโบราณสถานที่ขอมสร้างไว้ เช่น ปราสาท 5 ยอด วัดมหาธาตุ ปราสาทศิลาแลง 5 องค์ ที่วัดกำแพงแลง นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีอีกมากมาย เช่น พระนครคีรี พระที่นั่งปราณีตมโหศวรรษ์ วัดใหญ่สุวรรณาราม พระรามราชนิเวศน์ เป็นต้น (ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี. 2529 : 3 - 15) สิ่งเหล่านี้ย่อมก่อให้เกิดความซาบซึ้งและตระหนักถึงคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น จึงทำให้ประชาชนอยากทราบประวัติความเป็นมาของจังหวัดเพชรบุรี ว่ามีวิวัฒนาการมาอย่างไร สำหรับเนื้อหาด้านวิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าควรจัดแสดงได้แก่ ประวัติความเป็นมาการทำตาลโตนด การแต่งกายของชนพื้นเมืองเผ่าต่าง ๆ เรือนไทยและสมุนไพรในชีวิตประจำวัน เนื่องจากจังหวัดเพชรบุรีมีการทำตาลโตนดกันมาก ประกอบกับมีชนพื้นเมืองเผ่าต่าง ๆ อาศัยอยู่มากมาย เช่น

ลาวเวียง ลาวเซ่ง (ไทยทรงดำ) กระเหรี่ยง กระหำรง มอญ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของจังหวัดที่อนุชนรุ่นหลัง ๆ ต้องการทราบประวัติความเป็นมา ส่วนเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้จัดแสดงได้แก่ อาหารสำหรับชีวิตประจำวัน ความรู้เรื่องผ้าการผลิตวัสดุสร้างบ้านจากทรัพยากรในท้องถิ่นและหลักการและวิธีใช้ยาจากผลการวิจัย ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะให้ความสำคัญต่อเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีน้อยกว่าเนื้อหาด้านศิลปวัฒนธรรม ความเป็นมาของบรรพชน แต่ในการจัดแสดงควรนำเสนอเนื้อหาทั้งสองด้าน ทั้งนี้ นอกจากจะส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจ รักและหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรมของตนเองแล้ว ประชาชนยังสามารถนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาอาชีพหลักให้ดียิ่งขึ้น

3. เทคนิคในการจัดแสดงที่สำคัญ น่าสนใจที่สุด ได้แก่ การจัดแสดงวัตถุที่เป็นของจริง และมีคำบรรยายประกอบ ด้วยเหตุที่ของจริงเป็นสิ่งที่ประชาชนสามารถได้รับประสบการณ์ตรง ผู้ชมจะเกิดความประทับใจ เข้าใจง่ายและจดจำได้นาน เทคนิคการจัดแสดงที่รองลงมา ได้แก่ การใช้เครื่องกลไกเข้าช่วยในการจัดเพื่อให้สิ่งแสดงเกิดการเคลื่อนไหว จะทำให้ผู้ชมเกิดความตื่นเต้นและเพิ่มความสนใจยิ่งขึ้น สำหรับกิจกรรมที่ให้ผู้ชมมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ควรใช้การสาธิต รองลงมาได้แก่ กิจกรรมการทดลองต่าง ๆ เช่น ชุดการทดลองทางวิทยาศาสตร์ และนิทรรศการประเภทที่ต้องใช้ข้อวิริยะสัมผัสเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การโยก การหมุน การกดปุ่ม เป็นต้น ซึ่งวิธีการเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในการจัดหรือชมสิ่งแสดง จะทำให้ผู้ชมเข้าใจลำดับขั้นตอนของเนื้อหามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของโรบิน (Robin. 1985 : 9) ที่กล่าวว่า การจัดแสดงแบบให้ผู้ชมมีส่วนร่วมจะสร้างความสนใจและกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดการเรียนรู้ด้วยการกระทำ ได้ค้นพบความจริงจากการทดลองทำ

4. ด้านการจัดบริการในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าควรจัดบริการนำชมแนะนำรายละเอียดต่าง ๆ ในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดมากที่สุด เพราะจะช่วยให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องที่จัดแสดงมากขึ้นและเป็นไปตามลำดับส่วนกิจกรรมรองลงมา ได้แก่ การจัดบริการนำเที่ยวโบราณสถานหรือสถานที่ที่น่าสนใจ ทั้งนี้ต้องตระหนักถึงการนำบริการของพิพิธภัณฑ์ให้แก่กลุ่มประชาชนส่วนใหญ่ (Francis. 1988 : 4)

ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกในการพิพิธภัณฑ์ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า สิ่งที่ต้องจัดมาก ได้แก่ แผนผัง และป้ายบอกทิศทาง เอกสารประกอบการพิพิธภัณฑ์ การระบายอากาศ ระบบการรักษาความปลอดภัยและป้ายคำบรรยายประกอบสิ่งแสดง รองลงมาได้แก่ บริเวณที่พักผ่อน ระบบแสง ระบบเสียง เป็นต้น เนื่องจากผู้มาศึกษาหาความรู้และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีความมุ่งหมายในการเดินทางไปพิพิธภัณฑ์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวจะช่วยเสริมสร้างแรงดึงดูดใจและความประทับใจต่อนักท่องเที่ยว (สมชาย หิรัญกิจ. 2529 : 17) และยังสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นอีกด้วย

5. การก่อสร้างอาคารศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดควรก่อสร้างใหม่เฉพาะ และสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้ง ได้แก่ ศาลากลางจังหวัด วิทยาลัยครูและวัด สมาคมนักการพิพิธภัณฑ์แห่งแคนาดา ได้เสนอแนะว่า ควรตั้งอยู่ในศูนย์กลางของเมือง มีทางคมนาคมสะดวก (นิคม มุสิกคามะ, กุลทันธาดา จันทร์โพธิ์ศรี และ มณีรัตน์ ท้วมเจริญ. 2521 : 169 - 170) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากศาลากลางจังหวัด วิทยาลัยครูและวัด อยู่ในศูนย์กลางของชุมชน ถ้าศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดจัดตั้งในบริเวณเดียวกันหรือใกล้กับสถานที่ดังกล่าว ก็จะทำให้ประชาชนสะดวกในการเดินทางและค้นคว้ามากขึ้น อย่างไรก็ตาม สุจิตต์ วงษ์เทศ (2531 : 26) ได้ให้ข้อคิดว่า พื้นฐานประเพณีเชิงพิพิธภัณฑ์ของคนไทยนั้นอยู่กับ "วัด" แต่การพิพิธภัณฑ์ของไทยทุกวันนี้ตัดขาดจาก "วัด" อันเป็นสัญลักษณ์พื้นฐาน เป็นผลให้กรมศิลปากรไม่ประสบความสำเร็จในเรื่องการพิพิธภัณฑ์

6. การจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในจังหวัดและจากส่วนกลาง หน่วยงานหลักได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษาและกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดควรสังกัดและควบคุมจากส่วนกลาง เช่น กรมศิลปากร กรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยตรง โดยคณะกรรมการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดควรประกอบด้วยทั้งข้าราชการจากส่วนกลาง ในท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นและผู้เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑ์ หลังจากที่ได้จัดตั้งเรียบร้อยแล้ว ควรเป็นเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ฯ ซึ่งแต่งตั้งมาโดยตรงจากจังหวัด เช่น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นต้น

7. งบประมาณในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรใช้ งบประมาณแผ่นดินและเงินบริจาคจากเอกชน โดยอาจจะจัดกิจกรรมในการหารายได้รูปแบบต่าง ๆ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยินดีที่จะบริจาคเงิน เพื่อมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์มรดกของชาติ ทั้งยังเป็นสถานที่ให้การศึกษาแก่ประชาชน ส่วนรายได้หลักของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประจำจังหวัด หลังจากที่ยุทธศาสตร์ได้จัดตั้งแล้ว ผลการวิจัยปรากฏว่า การจำหน่ายบัตรเข้าชม จะเป็นรายได้หลักโดยตรงของศูนย์ฯ ส่วนรายได้อื่น ๆ เช่น จำหน่ายของที่ระลึกและสิ่งพิมพ์ การให้เช่าสื่อแสดง ผลประโยชน์ร้านค้า เป็นรายได้รองลงไป รายได้ต่าง ๆ นี้ศูนย์ฯ ต้องมีการจัดหาอยู่เสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาศูนย์ฯ ให้ก้าวหน้าและทันสมัยอยู่เสมอ

8. วิธีการประชาสัมพันธ์ที่จะส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นและต่างถิ่นได้รู้จักศูนย์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด เกิดแรงจูงใจเบื้องต้นที่จะเข้าชม กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า สื่อที่ดีที่สุด ได้แก่ โทรทัศน์ รองลงมาได้แก่ ป้ายประกาศ ซึ่งทั้งโทรทัศน์และป้าย ประกาศต่างก็มีข้อดีต่างกันไป เช่น ประชาชนสามารถเห็นทั้งภาพและเสียงจากโทรทัศน์ สามารถชมภาพจริงได้ตามลำดับขั้นตอน ทำให้เข้าใจเรื่องราวและชวนให้ติดตามชม ประกอบทั้งไฟฟ้าได้แพร่กระจายไปตามหมู่บ้านในท้องถิ่น ประชาชนจำนวนมากมีโทรทัศน์แล้ว จึงเป็นการง่ายที่จะเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล ส่วนป้ายประกาศโดยเฉลี่ยแล้วจะมีทุกหมู่บ้าน บางหมู่บ้านอาจมีหลายแห่ง เช่น ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร้านค้า สถานีอนามัย โรงเรียน ห้องสมุด วัด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เป็นต้น ข้อความหรือแผนภาพประชาสัมพันธ์บนป้ายประกาศ เป็นภาพนิ่ง ติดอยู่บนาน จึงทำ ให้ติดตามแก่ผู้พบเห็น สามารถเห็นได้หลายครั้ง จึงจดจำเรื่องราวได้นาน แต่อย่างไรก็ตาม สื่อประชาสัมพันธ์และสื่อสารมวลชนทุกแขนงนับว่ามีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะช่วยนำเสนอข้อมูล เรื่องราว อันเป็นที่น่าสนใจของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดไปสู่ประชาชน เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ หนังสือ วารสาร นิตยสารต่าง ๆ ระบบสื่อดิจิทัลอันทันสมัยและระบบโทรคมนาคมที่ก้าวหน้าในปัจจุบัน ทำให้การเผยแพร่โฆษณาเป็นไปอย่างกว้างขวาง ในเวลาอันรวดเร็ว รวมทั้งยังสามารถนำเสนอข้อมูลของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดในแง่สิ่งที่สวยงามเหมาะสม นอกจากนั้นแล้วการจัดให้มีการเผยแพร่โฆษณาด้วยสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เหล่านี้ ยังควรที่จะได้ดำเนินการจัดทำอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างสูงที่สุด

(สมชาย หิรัญกิจ. 2529 : 16 - 17) เกี่ยวกับเรื่องนี้ สมคิด โชติภาณิษฐ์ รองอธิบดีกรมศิลปากร (2533 : 8) ได้ให้ข้อคิดว่า พิพิธภัณฑ์แต่ละแห่ง ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและผู้เข้าชม ได้ทราบถึงความสำคัญของพิพิธภัณฑ์ในฐานะแหล่งให้การศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในขณะนี้

9. การจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดจะมีปัญหาด้านการขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์มากที่สุด ปัญหาสามารถแก้ไขหรือป้องกันได้โดยการส่งเสริมเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ซึ่งอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การอบรม สัมมนา ซึ่งจัดเฉพาะ จัดส่งบุคลากรไปศึกษาดูงาน ทัศนศึกษาเพิ่มเติม หรืออาจเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมดำเนินงาน เกี่ยวกับเรื่องนี้ สุวรรณ พจน์สมพงษ์ (2530 : 16 - 17) ได้กล่าวถึงประสบการณ์การดูงานด้านการจัดพิพิธภัณฑ์ในต่างประเทศว่า การศึกษาดูงานทำให้มีโอกาสได้พบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและถกปัญหาต่าง ๆ ประสบการณ์ตรงที่ได้รับจากการดูของจริง และการได้ลงมือปฏิบัติ ทำให้เกิดแนวคิดในการนำมาประยุกต์จัดทำพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทย โดยยึดหลักการที่ว่าสิ่งแสดงต่าง ๆ จะต้องสะท้อนเอกลักษณ์ของคนไทยและต้องเน้นให้คนไทยรู้ถึงคุณค่าของสิ่งแสดงเหล่านั้น จะได้เกิดความภาคภูมิใจและรู้สึกหวงแหน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 คัดเลือกจังหวัดที่มีความพร้อมทั้งทางด้านทรัพยากรและบุคคล จัดตั้งขึ้นเป็นตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดตั้งของจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป

1.2 การจัดแสดง ควรจัดเตรียมหาวัตถุแสดงที่เป็นของจริงและใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ร่วมการแสดงผล เช่น สไลด์ วีดีโอ คอมพิวเตอร์และโทรทัศน์วงจรปิด เป็นต้น

1.3 ควรมีการจัดอบรมบุคลากรโดยด่วนที่สุด ให้มีความสามารถในการดำเนินงาน จัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดและมีความสามารถในการชี้แจงอธิบายให้บุคคลต่าง ๆ เข้าใจงานทางนี้

1.4 ควรจัดเตรียมแผนการฝึกอบรมบุคลากรในการบริหาร ทั้งในด้านการดูแลรักษา ซ่อมบำรุงและระบบการรักษาความปลอดภัยต่าง ๆ จนถึงการให้บริการประชาชนและการประสานงานกับส่วนต่าง ๆ ในท้องถิ่น

1.5 ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการในท้องถิ่น ที่ประกอบด้วยบุคคล 4 ประเภทตามผลการวิจัย โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน เพื่อเป็นการทำความเข้าใจและขอความร่วมมือจากท้องถิ่นได้ง่ายและเป็นการประชาสัมพันธ์สร้างความตื่นตัวให้เกิดขึ้น

1.6 ควรวางแผนจัดเตรียมบุคลากรในการดำเนินงานศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด นับตั้งแต่การจัดตั้งจนถึงการบริการ บำรุงรักษาและการพัฒนาต่อเนื่อง

1.7 บุคลากรที่ดำเนินงานจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรจะมีโอกาสได้เดินทางไปศึกษาดูงานตามพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ พอสมควร

1.8 หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรจัดทำคู่มือหรือหนังสือสำหรับผู้ดำเนินการในท้องถิ่นได้เป็นแนวทางการปฏิบัติและดำเนินงาน ตลอดจนให้ความรู้ความเข้าใจพอสมควร

1.9 หน่วยราชการที่รับผิดชอบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรมีการวางแผนประสานงานระหว่างท้องถิ่น เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในด้านเนื้อหา การแสดงที่เป็นแบบเดียวกันและจะได้แบ่งเนื้อหาสาระในการจัดทำ

1.10 ควรวางแผนงบประมาณประจำปีทั้งในระดับกรม ภาคและจังหวัด โดยกำหนดไว้ให้ครบทุกปี ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนทุกฉบับ

1.11 รัฐบาลควรมีนโยบายสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดให้เป็นศูนย์ข่าวสารข้อมูลประจำจังหวัด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

2.1 ควรมีการสำรวจ วิจัยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่นต่อรูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดในระดับภาค เช่น ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ เป็นต้น

2.2 ควมมีการสำรวจ วิจัยความคิดเห็นของประชากรกลุ่มอื่น ๆ เช่น นักวิชาการ นักท่องเที่ยว ข้าราชการฝ่ายต่าง ๆ นิสิตนักศึกษา ประชาชนทั่วไป หรือพระสงฆ์ฆาธิการ ที่มีต่อรูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด

2.3 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหรือภาคหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควมมีการสำรวจและวิจัยถึงความต้องการของประชาชนอย่างละเอียดและค้นหาจุดเน้นหรือเอกลักษณ์ในการแสดงประจำท้องถิ่น โดยเฉพาะประชาชนที่ไม่ได้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรุงเทพมหานครและการเคหะแห่งชาติ. รายชื่อบริเวณชุมชนแออัดตามพิธีสารระหว่างกรุงเทพ-มหานคร กับ การเคหะแห่งชาติ ในการปรับปรุงชุมชนแออัด. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครและการเคหะแห่งชาติ, 2528.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. โครงการพัฒนาศูนย์รวมชาตวิทยา. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน, ม.ป.ป.
- _____. แผนหลักโครงการศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2532.
- _____. 3 ปี กรมการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ข่าวพาณิชย์, 2525.
- กุลพันธุ์ธาดา แสนศักดิ์ และนิคม มุสิกคามะ. วิชาการพิพิธภัณฑ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2510.
- จิรา จงกล. พิพิธภัณฑสถานวิทยา. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, ม.ป.ป.
- นิคม มุสิกคามะ, กุลพันธุ์ธาดา จันทร์โพธิ์ศรี และมณีนรัตน์ ท่วมเจริญ. วิชาการพิพิธภัณฑ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- นิเชต สุนทรพิทักษ์. "บันทึก...จากงานพิพิธภัณฑวิทยาาสตร์," ใน ที่ระลึกวันเปิดพิพิธภัณฑวิทยาาสตร์. หน้า 14 - 36. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2522.
- บุญเรือง แก้วสะอาด. พิพิธภัณฑที่องถิ่นกับการจัดกิจกรรมการศึกษาวทยาาสตร์และเทคโนโลยี นอกรัณบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2530. อัดสำเนา.
- _____. "ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในภูมิภาค," ใน 10 ปี การศึกษานอกโรงเรียนกับการพัฒนาชนบท. หน้า 32 - 35. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.

- บุญเรือง แก้วสะอาด. "ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในภูมิภาค," ใน เอกสารการประชุมผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด เพื่อการดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด. หน้า ก - 01. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2532. อัดสำเนา.
- ปฐม นิคมานนท์. "ปี 2530 กับการศึกษานอกระบบ," การศึกษานอกระบบ. 2(4) : 15 ; มกราคม - เมษายน 2530.
- ประทุม ทุมเพ็ญพันธ์. พิพิธภัณฑวิทยา. พระนครศรีอยุธยา : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา, 2530.
- ประธานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ, ศูนย์. "สรุปแนวทางการพัฒนาชนบทในเรื่องแผนพัฒนาฉบับที่ 6," ใน ทิศทางการพัฒนาชนบทในแผนพัฒนา. กรุงเทพฯ : 2528. อัดสำเนา.
- ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา. "พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ครูใหญ่และนักเรียน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน," มิตรครู. 19(15) : 3 ; 15 สิงหาคม 2520.
- ยุคล พริยะกุล. กรมการศึกษานอกโรงเรียนกับการกิจการกระจายโอกาสการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสู่ท้องถิ่นชนบท. ม.ป.ท., ม.ป.ป. อัดสำเนา.
- _____. "รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานานศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด," ใน เอกสารสรุปการประชุมผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด เพื่อการดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด. หน้า 5 - 5 ถึง 5 - 6 กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2532. อัดสำเนา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. "พิพิธภัณฑศิลป์พื้นบ้าน พิพิธภัณฑที่ไม่ควรมองข้าม," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. 32(13) : 34 - 35 ; 15 กันยายน 2528.

- วิรัช ภูมิพาส. "แนวคิดและนโยบายการขยายโอกาสการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่
ท้องถิ่นของกรมการศึกษานอกโรงเรียน," ใน เอกสารสรุปการประชุมผู้บริหาร
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพื่อดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีประจำจังหวัด. หน้า 2 - 1 ถึง 2 - 3. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยเพื่อ
การศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2532. อัดสำเนา.
- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี. เพชรบุรี. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร, 2529.
- สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. การคาดประมาณจำนวนประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2513 -
2548. กรุงเทพฯ : คณะทำงานคาดประมาณจำนวนประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ,
2524.
- สวัสดี แก้วพวงค์. "การประสานงานกับการพัฒนาชนบท," มิตรครู. 26(4) : 40 - 43 ;
29 กุมภาพันธ์ 2527.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. "หัวใจพิพิธภัณฑสถานของไทย," มติชนสุดสัปดาห์. 8(396) :
26 ; 3 เมษายน 2531.
- สุนทร สันตชัย. แนวโน้มของการศึกษานอกโรงเรียนในแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 6.
กรุงเทพฯ : 2528. อัดสำเนา.
- สุวรรณ พจน์สมพงษ์. "ประสบการณ์การดำเนินงานด้านการจัดพิพิธภัณฑสถานต่างประเทศ," การศึกษา
นอกโรงเรียน. 25(140) : 16 - 17 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2530.
- สมคิด โชติกวนิชย์. "พิพิธภัณฑสถานจังหวัดไว้เทคนิค-ร่างคนเข้าชม," ไทยรัฐ. 1 มีนาคม
2533. หน้า 8.
- สมชาย หิรัญกิจ, พ.อ. "นโยบายการใช้แหล่งศิลปกรรมเพื่อการท่องเที่ยว," ใน เอกสาร
การประชุมทางวิชาการเรื่อง เมืองและชุมชนโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. หน้า
16 - 17. ขอนแก่น : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2529.
- อมรา ปริญญ์ธรรม. "สื่อประกอบนิทรรศการ," ใน เอกสารการประชุมผู้บริหารศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนจังหวัด เพื่อดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด.
หน้า ค - 01 ถึง ค - 02. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา กรมการศึกษานอก
โรงเรียน, 2532. อัดสำเนา.

- Cass, R. Sandak. Museum : What They Are and How They Work. U.S.A. : 1981.
- Francis, Flores Caberoy. "The Philippine National Museum : An Educational Institution," SPAFA. 6(1) : 2 - 4 ; 1988.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal of Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 608, 1970.
- Kenneth, Hudson. Museum for the 1980 s. Unesco : Great Britain, 1977.
- "Museum," in The Encyclopedia Americana. v. 19 p. 636. Danbury : Grolier Incorporated, 1986.
- Robin, J. Dunitz. "Introduction Museum," Media & Methods. 9 - 11 ; May - June, 1985.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

(สำเนา)

ครุฑ

ที่ พม 1007/1515

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 กรกฎาคม 2533

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายรินทร์ กิจวิสาละ

เป็นนิสิตระดับ [] ปริญญาเอก สาขา

[✓] ปริญญาโท วิชาเอก วิทยาศาสตร์ศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์เรื่อง ศึกษารูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ. สมจิต สวอนไญลย์

ประธาน

ผศ. บุษกร เพชรวิวรรณ

กรรมการ

.....

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯ ขอความอนุเคราะห์คือ ขอความร่วมมือให้ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2533 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดฯ ให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) จุฑา โกมลบุญ

(นายจุฑา โกมลบุญ)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

(สำเนา)

ครูท

ที่ ทม 1007/1534

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

23 กรกฎาคม 2533

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายนรินทร์ กิจวิสาละ
 เป็นนิสิตระดับ [] ปริญญาเอก สาขา
 [✓] ปริญญาโท วิชาเอก วิทยาศาสตร์ศึกษา
 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์เรื่อง ศึกษาแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี
 ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ. สมจิต สวอนใหญ่	ประธาน
ผศ. บุษกร เพชรวิวรรณ	กรรมการ
.....	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์คือ ขอความร่วมมือจากท่าน และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
 ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2533 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
 ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ
 (ลงชื่อ) จุฑา โกลสบุญย์
 (นายจุฑา โกลสบุญย์)
 รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
 โทร. 2584119

(สำเนา)

ครูท

ที่ ทม 1007/1512

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 กรกฎาคม 2533

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายณรินทร์ กิจวิสาละ
เป็นนิสิตระดับ [] ปริญญาเอก สาขา
[✓] ปริญญาโท วิชาเอก วิทยาศาสตร์ศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์เรื่อง ศึกษาแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ. สมจิต	สวนใหญ่ลย์	ประธาน
ผศ. บุษกร	เพชรวิวรรณ์	กรรมการ
.....		กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯ ขอความอนุเคราะห์คือ ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์และนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2533
เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) จรุง โภมสบุญย์
(นายจรุง โภมสบุญย์)
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

(สำเนา)

ครูท

ที่ ทม 1007/1533

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

23 กรกฎาคม 2533

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ประธานสภาจังหวัดเพชรบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายณรินทร์ กิจวิสาละ
เป็นนิสิตระดับ [] ปริญญาเอก สาขา
[✓] ปริญญาโท วิชาเอก วิทยาศาสตร์ศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์เรื่อง ศึกษาแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ. สมจิต สวณไพบลีย์	ประธาน
ผศ.บุษกร เพชรวิวรรณ	กรรมการ
.....	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์คือ ขอความร่วมมือจากท่าน และสมาชิกสภาจังหวัดเพชรบุรี
ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2533 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) จรูญ โกมลบุญย์
(นายจรูญ โกมลบุญย์)
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

(สำเนา)

ครูท

ที่ ทม 1007/1530

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

23 กรกฎาคม 2533

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ประธานสภาเทศบาลเมืองเพชรบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายรินทร์ กิจวิสาละ

เป็นนิติระดับ [] ปริญญาเอก สาขา

[✓] ปริญญาโท วิชาเอก วิทยาศาสตร์ศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อทำปริญญานิพนธ์เรื่อง ศึกษาแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ. สมจิต สวณไพบลีย์

ประธาน

ผศ. บุญกร เพชรวิวรรณ

กรรมการ

.....

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์คือ ขอความร่วมมือจากท่าน และสมาชิกสภาเทศบาลเมืองเพชรบุรี
ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2533 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) จุฑา โกมลบุญย์

(นายจุฑา โกมลบุญย์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

(สำเนา)

ครูท

ที่ พม 1007/1535

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

23 กรกฎาคม 2533

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ประธานสภาเทศบาลตำบลชะอำ

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายณรินทร์ กิจวิสาละ

เป็นนิสิตระดับ [] ปริญญาเอก สาขา

[✓] ปริญญาโท วิชาเอก วิทยาศาสตร์ศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์เรื่อง ศึกษารูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ. สมจิต สวธน์ไพบุลย์

ประธาน

ผศ. บุษกร เพชรวิวรรธน์

กรรมการ

.....

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯ ขอความอนุเคราะห์คือ ขอความร่วมมือจากท่าน และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลชะอำ
ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2533 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดฯ ให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) จุฑม โกลมสบุญย์

(นายจุฑม โกลมสบุญย์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

(สำเนา)

ครูท

ที่ พม 1007/1508

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กรกฎาคม 2533

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายนรินทร์ กิจวิสาละ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
วิทยาศาสตร์ศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์เรื่อง ศึกษาแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ. สมจิต สวธนไพฑูรย์

ประธาน

ผศ. บุญกร เพชรวิวรธน์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอขอบความอนุเคราะห์คือ ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือน
กรกฎาคม - สิงหาคม 2533 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอบขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) จรุง โคมสฤษดิ์

(นายจรุง โคมสฤษดิ์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

(สำเนา)

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี
ถนนคีรีรัฐยา อำเภอเมืองเพชรบุรี 76000

1 สิงหาคม 2533

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้านายนรินทร์ กิจวิสาละ ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 5 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ขณะนี้กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท วิชาเอก วิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำการวิจัยเรื่อง "ศึกษารูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี"

การวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาของผู้วิจัยแล้ว ผลของการวิจัยจะนำเสนอต่อศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ต่อไป

ดังนั้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอเรียนว่าการตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะไม่มีความกระทบต่อท่านแต่ประการใด หวังเป็นอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) นรินทร์ กิจวิสาละ

(นายนรินทร์ กิจวิสาละ)

(สำเนา)

ครูท

ที่ ทม 1007/1201

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 มิถุนายน 2533

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายนรินทร์ กิจวิสาละ
เป็นนิสิตระดับ [] ปริญญาเอก สาขา
[✓] ปริญญาโท วิชาเอก วิทยาศาสตร์ศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์เรื่อง ศึกษาแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ. สมจิต สวณโพนบูลย์	ประธาน
ผศ. บุษกร เพชรวิวรรณ์	กรรมการ
.....	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯ ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) สมพร บัวทอง
(นายสมพร บัวทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

(สำเนา)

ครุฑ

ที่ พม 1007/1201

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 มิถุนายน 2533

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายณรินทร์ กิจวิสาละ

เป็นนิสิตระดับ [] ปริญญาเอก สาขา

[✓] ปริญญาโท วิชาเอก วิทยาศาสตร์ศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์เรื่อง ศึกษารูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ. สมจิต สวธนไพบุลย์

ประธาน

ผศ. บุญกร เพชรวิวรธน์

กรรมการ

.....

กรรมการ

สิ่งที่นิตยภัตราขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สมพร บัวทอง

(นายสมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

(สำเนา)

ครุฑ

ที่ ทม 1007/1201

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 มิถุนายน 2533

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายธนินทร์ กิจวิสาละ
เป็นนิสิตระดับ [] ปริญญาเอก สาขา

[✓] ปริญญาโท วิชาเอก วิทยาศาสตร์ศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์เรื่อง ศึกษารูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ. สมจิต สวธน์ไพบูลย์	ประธาน
ผศ. บุษกร เพชรวิวรรณ	กรรมการ
.....	กรรมการ

สิ่งที้นิสิตฯ ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) สมพร บัวทอง
(นายสมพร บัวทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบสอบถาม

1. ผศ.สมจิต สวณไพบูลย์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผศ.บุษกร เพชรวิวรรณ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. นายยงค์ นพคุณ	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
เพชรบุรี
4. ผศ.สุทัศน์ อุดมเวช	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี
5. นายศักดิ์ชัย พจน์นันทวานิชย์	หัวหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนครคีรี
จังหวัดเพชรบุรี

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามกลุ่มผู้บริหารการศึกษา และครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์

เรื่อง

"ศึกษารูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี"

- คำชี้แจง 1. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] ของคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงข้อเดียว นอกจากที่ระบุว่าเลือกได้ หลายข้อ หรือเติมข้อความในข้อที่เป็นคำถามปลายเปิด
2. โปรดกรณตอบคำถามทุกข้อ (ถ้าท่านไม่ตอบทุกข้อ แบบสอบถามนี้จะนำไปใช้วิเคราะห์งานต่อไม่ได้)

คำอธิบาย

ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด เป็นนิติบุคคลทางการศึกษารูปแบบหนึ่ง จัดดำเนินงานให้การศึกษาแบบเปิดที่เป็นศูนย์ข่าวสารข้อมูลทางวิชาการ ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวม ค้นคว้าวิจัยและเผยแพร่การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาอาชีพหลักของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการสะท้อนเอกลักษณ์ที่แสดง ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นเป็นสำคัญ เพื่อให้ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจ รักและหวงแหนท้องถิ่นของตน

ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มีนโยบาย ให้จังหวัดเพชรบุรีจัดตั้งขึ้น เพื่อเป็นสถานบันการศึกษาเปิดสำหรับประชาชนทั่วไป และได้มอบให้ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน ขณะนี้อยู่ในระหว่าง การศึกษาหาข้อมูลเพื่อกำหนดรูปแบบกิจกรรมและกระบวนการดำเนินงาน ให้เหมาะสมสอดคล้อง กับความต้องการของท้องถิ่น

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี	☐ 41 - 50 ปี
☐ 30 - 40 ปี	☐ 51 - 60 ปี
3. การศึกษาสูงสุดของท่าน

☐ มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ ปริญญาตรี
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย	☐ ปริญญาโท
☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น	☐ ปริญญาเอก
☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
4. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

☐ ศึกษาธิการจังหวัด	☐ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
☐ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด	☐ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
☐ ศึกษาธิการอำเภอ	☐ ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์
☐ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
5. ชื่อสถานที่ทำงาน
อำเภอ จังหวัด
6. ท่านเคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรมทั้งหมด แห่ง

☐ ภายในประเทศ	☐ ต่างประเทศ
--	---
7. ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑ์มีประโยชน์ทางด้านใดบ้าง
(ตอบได้หลายข้อและโปรดใส่หมายเลข 1,2,3..... เรียงตามลำดับความสำคัญ)
☐ เป็นแหล่งความรู้ทั่วไป
☐ ส่งเสริมอาชีพ

- ☐ เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าวิจัยข้อมูล
- ☐ ช่วยอนุรักษ์ผลงานทางด้านวิทยาศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม
- ☐ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- ☐ เป็นสถานที่ท่องเที่ยว
- ☐ ให้ความเพลิดเพลินและความบันเทิง
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดกิจกรรม

1. พิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรมที่ท่านเคยเข้าชมแล้ว พิพิธภัณฑ์ใดที่ท่านคิดว่าน่าสนใจที่สุด
ชื่อ จังหวัด
2. ท่านชอบสิ่งใดในศูนย์วัฒนธรรมหรือพิพิธภัณฑ์ (ในข้อ 1) มากที่สุด
 - ☐ วิธีการจัดแสดง ☐ การรับแจกเอกสาร
 - ☐ เนื้อเรื่องที่แสดง ☐ การบริการต้อนรับ
 - ☐ สิ่งของที่นำมาแสดง
 - ☐ กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแสดง การประกวด การแข่งขัน การฉายสไลด์ ภาพยนตร์ เป็นต้น
 - ☐ ไม่ชอบอะไรเลย
 - ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
3. ท่านคิดว่าการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาเข้าชมพิพิธภัณฑ์ ควรใช้วิธีการใดมากที่สุด
 - ☐ วิทยุ ☐ วารสารต่าง ๆ
 - ☐ หนังสือพิมพ์ ☐ บัญชีประกาศ
 - ☐ บุคคล ☐ เสียงตามสาย
 - ☐ หนังสือเชิญ ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
 - ☐ โทรทัศน์

4. ท่านคิดว่าสาเหตุใดที่จูงใจให้ประชาชนมาชมพิพิธภัณฑ์มากที่สุด
- [] ความสนใจในกิจกรรมที่จัดแสดง [] เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ
- [] เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประกอบการเรียนการสอน [] เพื่อเพิ่มพูนความรู้
- [] เพื่อการพักผ่อนและความบันเทิง [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)
5. นิทรรศการที่จัดภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรเป็นแบบใด
- [] นิทรรศการถาวรมากกว่านิทรรศการชั่วคราวและนิทรรศการเคลื่อนที่
- [] นิทรรศการชั่วคราวมากกว่านิทรรศการถาวรและนิทรรศการเคลื่อนที่
- [] นิทรรศการเคลื่อนที่มากกว่านิทรรศการถาวรและนิทรรศการชั่วคราว
- [] แล้วแต่สภาพแวดล้อมและความเปลี่ยนแปลงของสังคมในขณะนั้น
- [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)
6. ท่านคิดว่าศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรเป็นพิพิธภัณฑ์การศึกษาที่เน้นทางด้านอะไร
- [] ศิลปะและโบราณคดี
- [] ธรรมชาติวิทยา
- [] วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- [] ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
- [] มนุษยวิทยาและชาติพันธุ์วิทยา
- [] ควรจะเน้นทุก ๆ ด้านให้ผสมกลมกลืนกัน
- [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตั้งแต่ข้อ 7 - 14 ตอบได้หลายข้อและโปรดใส่หมายเลข 1,2,3 ... เรียงตามลำดับความสำคัญ

7. เนื้อหาที่จัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

- ☐ [] พัฒนาความเป็นมาของจังหวัด
- ☐ [] ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของจังหวัด
- ☐ [] สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัด
- ☐ [] วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในห้องถื่น
- ☐ [] วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในโลกกว้าง
- ☐ [] วิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
- ☐ [] อาชีพท้องถิ่นและพัฒนาการดำรงชีพ
- ☐ [] สาธารณสุข
- ☐ [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

8. เนื้อหาทางด้านวิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ ที่จัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

8.1 อาหาร

- ☐ [] ประวัติความเป็นมาการทำตาลโตนดเพชรบุรี
- ☐ [] ผลิตภัณฑ์ได้จากตาลโตนด
- ☐ [] ชมพู่เมืองเพชร
- ☐ [] ชมพู่เมืองเพชรบุรี
- ☐ [] อาหารไทยท้องถิ่นภาคกลาง
- ☐ [] อาหารไทยท้องถิ่นภาคต่าง ๆ
- ☐ [] ความเชื่อผิด ๆ เกี่ยวกับอาหาร
- ☐ [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

8.2 เครื่องนุ่งห่ม

- ☐ ประวัติและวิวัฒนาการเครื่องแต่งกาย
- ☐ การแต่งกายของชนพื้นเมืองเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี
- ☐ การแต่งกายของไทยสมัยต่าง ๆ
- ☐ การแต่งกายสมัยนิยม
- ☐ การทอผ้าพื้นเมืองเพชรบุรี
- ☐ การทอผ้าพื้นเมืองภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

8.3 ที่อยู่อาศัย

- ☐ เรือนไทย
- ☐ เรือนไทยประยุกต์
- ☐ คุณค่าที่ควรคำนึงในการปลูกสร้างบ้าน
- ☐ การเลือกจุดที่ตั้งบ้าน
- ☐ การจัดเครื่องเรือน
- ☐ การเลือกซื้อเครื่องเรือน
- ☐ ศิลปะปูนปั้นเพชรบุรี
- ☐ ลักษณะบ้านของชนพื้นเมืองเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี
- ☐ ความสัมพันธ์ระหว่างที่อยู่กับการดำรงชีวิตครอบครัว
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

8.4 ยารักษาโรค

- ☐ ตำรายากลางบ้าน
- ☐ ยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ
- ☐ วิธีใช้ยาไทยให้ตามตำรา
- ☐ สมุนไพรในวิถีชีวิตประจำวัน
- ☐ การปรุงยาสมุนไพร
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

9. เนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ ที่จัดแสดงภายใน ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

9.1 อาหาร

- ☐ การถนอมอาหาร
- ☐ การแปรรูปอาหาร
- ☐ อาหารสำหรับชีวิตประจำวัน
- ☐ คุณค่าของอาหาร
- ☐ อาหารบำบัดโรค
- ☐ สุขวิทยาอาหาร
- ☐ การเสื่อมคุณภาพและการเน่าเสียของอาหาร
- ☐ วัตถุเจือปนในอาหาร
- ☐ คุณและโทษของผงชูรส
- ☐ ภาวะโภชนาการที่ดีและไม่ดี
- ☐ ปัญหาโภชนาการในประเทศไทย
- ☐ การเป็นผู้บริโภคที่ดี
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

9.2 เครื่องนุ่งห่ม

- ☐ ความรู้เรื่องผ้า
- ☐ การทอผ้าด้วยเส้นใยชนิดต่าง ๆ
- ☐ การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ
- ☐ การย้อมผ้าด้วยสีวิทยาศาสตร์
- ☐ การรักษาเสื้อผ้า
- ☐ การกำจัดรอยเปื้อนบนผ้า
- ☐ หลักสำคัญในการรีดผ้า
- ☐ เทคนิคการตัดเย็บ

- ☐ การออกแบบลวดลายผ้าด้วยการพิมพ์
- ☐ การทำซิลค์สกรีน
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

9.3 ท้ายอยู่อาศัย

- ☐ ความรู้เกี่ยวกับอาคารชุด คอนโดมิเนียม
- ☐ การผลิตวัสดุสร้างบ้านจากทรัพยากรในท้องถิ่น
- ☐ เทคนิคการบำรุงรักษาและซ่อมแซมบ้าน
- ☐ การสุขาภิบาลบ้านเรือน
- ☐ การประดิษฐ์เครื่องเรือนเครื่องใช้ราคาถูก
- ☐ การรักษาเครื่องเรือนเครื่องใช้
- ☐ การปรับปรุงที่อยู่อาศัย
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

9.4 ยารักษาโรค

- ☐ หลักการและวิธีใช้ยา
- ☐ ประโยชน์และโทษของการใช้ยา
- ☐ อุบัติเหตุทางยาและพฤติกรรมการใช้ยาที่ผิด
- ☐ การแพ้ยา
- ☐ ยาสามัญประจำบ้าน
- ☐ ยาตำราหลวง
- ☐ ยาที่เป็นเครื่องสำอาง
- ☐ ยาลดความอ้วน
- ☐ หลักการซื้อยารับประทานเอง
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

10. กิจกรรมหลักในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรประกอบด้วยส่วนอะไรบ้าง

- ☐ วิทยาศาสตร์ทั่วไปและวิทยาศาสตร์ประยุกต์
- ☐ ห้องห้ำจำลองขนาดเล็ก

- [] พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา ซึ่งรวมชาติพันธุ์วิทยา
- [] สวนพฤกษศาสตร์
- [] ศูนย์ข่าวสารข้อมูล
- [] พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและโบราณคดี
- [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

11. เทคนิคในการจัดแสดงนิทรรศการที่สำคัญที่สุด ควรมีลักษณะอย่างไร

- [] จัดตั้งวัตถุแสดงและมีคำบรรยายประกอบ
- [] มีการใช้เครื่องกลไกเข้าช่วยในการจัด เพื่อให้สิ่งแสดงเกิดการเคลื่อนไหว
- [] มีบริเวณที่จัดฉายภาพยนตร์หรือสไลด์ ซึ่งเมื่อฉายจบแล้วเครื่องจะหยุดเองโดยอัตโนมัติ
- [] ให้ผู้ชมสามารถทดลองกระทำด้วยตนเองได้
- [] มีการรับฟังเสียงที่บันทึกไว้แล้วด้วยหูฟัง
- [] มีการควบคุมแสง สี เสียง ให้สัมพันธ์และใช้แสงเข้มเฉพาะจุด
- [] มีการใช้เทคนิคการสลับการสว่างการดับของแสงไฟในลักษณะต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดลำดับขั้นตอนการชมสิ่งแสดงนั้น ๆ
- [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

12. กิจกรรมที่ให้ผู้ชมมีส่วนร่วมที่สำคัญที่สุด ที่ควรมีในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรประกอบด้วยกิจกรรมใดบ้าง

- [] การสาธิต
- [] กิจกรรมการทดลองต่าง ๆ เช่น ชุดการทดลองทางวิทยาศาสตร์
- [] จัดรายการส่งโทรทัศน์วงจรปิด โดยให้ผู้ชมเข้าร่วมแสดง
- [] จัดรายการวิทยุ
- [] นิทรรศการประเภทที่ต้องใช้อวัยวะสัมผัสเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การโยก การหมุน การกดปุ่ม เป็นต้น
- [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

13. กิจกรรมการบริการที่ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรจัดมากที่สุดคือ
กิจกรรมใดบ้าง

- ☐ การบริการนำชม แนะนำรายละเอียดต่าง ๆ ในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ประจำจังหวัด
- ☐ จัดบริการนำเที่ยวโบราณสถานหรือสถานที่ที่น่าสนใจ
- ☐ การจัดปฐกถาในและนอกศูนย์ฯ
- ☐ การจัดประชุม อบรม สัมมนา การนิเทศ
- ☐ การจัดแข่งขัน ประกวด
- ☐ จัดงานประเพณี
- ☐ พิมพ์เอกสาร หนังสือ ออกเผยแพร่
- ☐ จัดสอนพิเศษเฉพาะเรื่องให้กับนักเรียนหรือผู้สนใจเป็นกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย
- ☐ จัดตั้งชมรมผู้สนใจงานพิพิธภัณฑ์ในด้านต่าง ๆ
- ☐ การแสดงกลที่ใช้หลักวิทยาศาสตร์
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

14. สิ่งสำคัญที่ท่านสนใจในการชมนิทรรศการมากที่สุด ได้แก่อะไร

- ☐ เนื้อหาวิชาการ
- ☐ สิ่งแสดงที่เป็นของจริง
- ☐ ภาพนิ่ง
- ☐ หุ่นจำลอง
- ☐ กลไกที่เคลื่อนไหว
- ☐ ความสวยงาม เช่น สี สัน เป็นต้น
- ☐ ไฟวุ้นอิเล็กทรอนิกส์
- ☐ บรรยากาศที่สลับ เน้นการใช้แสงเพื่อให้สิ่งแสดงน่าสนใจ
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 กระบวนการดำเนินงาน

1. สถานที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นที่ไหนใด

☐ ห้องสมุดประชาชน	☐ ศาลากลางจังหวัด
☐ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	☐ วิทยาลัยครู
☐ วัด	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
2. การก่อสร้างอาคารศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ตามความคิดเห็นของท่าน ควรก่อสร้างอย่างไร

☐ ก่อสร้างตัวอาคารใหม่เฉพาะ
☐ ดัดแปลงอาคารที่มีอยู่เดิม เช่น ห้องสมุด วัด เป็นต้น
☐ ใช้และดัดแปลงอาคารพิพิธภัณฑสถานที่มีอยู่เดิม
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
3. งบประมาณในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ท่านคิดว่า ควรมาจากข้อใด ที่จะทำให้สามารถจัดตั้งศูนย์ฯ ได้สำเร็จและเป็นไปได้มากที่สุด

☐ งบประมาณแผ่นดิน
☐ เงินบริจาคจากเอกชน
☐ การกู้เงินจากต่างประเทศ
☐ งบประมาณแผ่นดินและการกู้เงินจากต่างประเทศ
☐ งบประมาณแผ่นดินและเงินบริจาคจากเอกชน
☐ การจัดกิจกรรมหารายได้ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การจัดดนตรี คอนเสิร์ต การขอรับบริจาคทางสถานีโทรทัศน์
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. ลักษณะการบริหารงานของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรจะเป็นแบบใด
- ☐ เป็นศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดที่จัดทำและดำเนินการโดยเอกชน
 - ☐ เป็นศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดที่สังกัดหน่วยงานราชการภายในจังหวัด เช่น เทศบาล สุขาภิบาล ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นต้น
 - ☐ เป็นศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดที่สังกัดและควบคุมจากส่วนกลาง เช่น กรมศิลปากร กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยตรง
 - ☐ เป็นศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดของเอกชน และมีระเบียบกฎหมายรับรอง โดยให้หน่วยงานของราชการทางพิพิธภัณฑ์ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน
 - ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
5. คณะกรรมการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรประกอบด้วยใครบ้าง
- ☐ ข้าราชการจากส่วนกลาง
 - ☐ ข้าราชการในท้องถิ่น
 - ☐ ประชาชนในท้องถิ่น
 - ☐ ผู้เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑ์
 - ☐ รวมทั้ง 4 ประเภท
 - ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
6. หน่วยงานใด ควรจะเป็นแกนในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด
- ☐ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
 - ☐ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค
 - ☐ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
 - ☐ สำนักผู้ว่าราชการจังหวัด
 - ☐ ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา (พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ หรือ ห้องฟ้าจำลอง)
 - ☐ กรมการศึกษานอกโรงเรียน
 - ☐ กรมศิลปากร

- ☐ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
- ☐ มุสนีและหน่วยงานเอกชน
- ☐ คณะกรรมการของประชาชนในท้องถิ่น
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

7. คณะกรรมการดำเนินงานศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด หลังจากทีศูนย์ฯ ได้จัดตั้งเรียบร้อยแล้ว ควรประกอบด้วยใคร

- ☐ เจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ฯ ซึ่งแต่งตั้งมาโดยตรงจากส่วนกลาง เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น
- ☐ เจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ฯ ซึ่งแต่งตั้งมาโดยตรงจากจังหวัด เช่น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นต้น
- ☐ เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ที่ประกอบด้วยประชาชนในจังหวัด
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

8. เมื่อจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด พร้อมทั้งสิ่งแสดงต่าง ๆ แล้ว รายได้หลักของศูนย์ฯ ควรมาจากแหล่งใด

- ☐ จำหน่ายบัตรเข้าชม
- ☐ จำหน่ายของที่ระลึกและสิ่งพิมพ์
- ☐ ผลประโยชน์จากร้านค้า เช่น ร้านขายอาหาร น้ำดื่ม
- ☐ ให้เช่าสถานที่เพื่อจัดงานต่าง ๆ เช่น ห้องประชุม
- ☐ ให้เช่าสื่อแสดงในลักษณะต่าง ๆ เช่น วีดีโอเทป โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สไลด์ ภาพยนตร์ เทปคาสเซ็ท เป็นต้น
- ☐ รับจ้างผลิตสื่อตามความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น โรงเรียน เป็นต้น
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

9. ในการจัดทำนิตรรศการหรือสื่อแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด วิธีใดเหมาะสมที่สุด

- ☐ ศูนย์ฯ กำหนดเนื้อหาสิ่งแสดง แล้วจ้างให้บุคคลภายนอก (เอกชน) ดำเนินการออกแบบ จัดสร้างสิ่งแสดงทั้งหลาย

- [] ศูนย์ฯ กำหนดเนื้อหาสิ่งแสดงแล้วออกแบบสิ่งแสดง จึงดำเนินการสั่งจ้างบุคคลภายนอก (เอกชน) จัดทำสิ่งแสดงนั้น ๆ
- [] ศูนย์ฯ เป็นผู้ดำเนินการทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดเนื้อหา ออกแบบและจัดทำสิ่งแสดงต่าง ๆ
- [] ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน แล้วแต่เนื้อหาหรือลักษณะการแสดงที่เป็นไปได้ในการเลือกวิธีใช้ให้ได้ถูกต้องในแต่ละโอกาส
- [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 4 บ่อเสนอแนะทั่วไป

1. ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด
อย่างไร

This image shows a single sheet of white paper with ten evenly spaced horizontal dotted lines, typical of primary school writing paper. The lines are black and extend across the full width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

แบบสอบถามกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

1509

"ศึกษารูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี"

- คำชี้แจง 1. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] ของคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงข้อเดียว นอกจากที่ระบุว่าเลือกได้ หลายข้อ หรือเติมข้อความในข้อที่เป็นคำถามปลายเปิด
2. โปรดกรณาคอบคำถามทุกข้อ (ถ้าท่านไม่ตอบทุกข้อ แบบสอบถามนี้จะนำไปใช้วิเคราะห์งานต่อไม่ได้)

2. โปรดกรุณาตอบคำถามทุกข้อ (ถ้าท่านไม่ตอบทุกข้อ แบบสอบถามนี้จะนำไปใช้วิเคราะห์งานต่อไม่ได้)

คำอธิบาย

ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด เป็นพิพิธภัณฑ์การศึกษารูปแบบหนึ่ง จัดดำเนินงานให้การศึกษาแบบเปิดที่เป็นศูนย์ข่าวสารข้อมูลทางวิชาการ ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวม ค้นคว้าวิจัยและเผยแพร่การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาอาชีพหลักของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการสะท้อนเอกลักษณ์ที่แสดง ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นเป็นสำคัญ เพื่อให้ ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจ รักและหวงแหนท้องถิ่นของตน

ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดขึ้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มีนโยบาย
ให้จังหวัดเพชรบุรีจัดตั้งขึ้น เพื่อเป็นสถานการศึกษาเปิดสำหรับประชาชนทั่วไป และได้มอบให้
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน ขณะนี้อยู่ในระหว่าง
การศึกษาหาข้อมูลเพื่อกำหนดรูปแบบกิจกรรมและกระบวนการดำเนินงาน ให้เหมาะสมสอดคล้อง
กับความต้องการของท้องถิ่น

ตอนที่ 1 . สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. กำลังศึกษาอยู่ในระดับ

[] มัธยมศึกษาตอนต้น

[] มัธยมศึกษาตอนปลาย

[] ม. 1

[] ม. 4

[] ม. 2

[] ม. 5

[] ม. 3

[] ม. 6

3. ชื่อโรงเรียน

อำเภอ จังหวัด

4. ท่านเคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์ เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครศรีอยุธยา พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ห้องฟ้าจำลอง พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำบางแสน ฯลฯ หรือศูนย์วัฒนธรรม ทั้งหมด แห่ง

5. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการจัดงานร่วมกับพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรม หรือไม่

[] ไม่เคย

[] เคย (โปรดระบุประเภทของความร่วมมือ)
ร่วมกับพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรม ชื่อ

6. ท่านเคยศึกษาหรือได้รับการอบรมวิชาการที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ หรือไม่

[] ไม่เคย

[] เคย (โปรดระบุสถาบัน)

7. ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑ์มีประโยชน์ทางด้านใดบ้าง

(ตอบได้หลายข้อและโปรดใส่หมายเลข 1,2,3..... เรียงตามลำดับความสำคัญ)

[] เป็นแหล่งความรู้ทั่วไป

[] ส่งเสริมอาชีพ

[] เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าวิจัยข้อมูล

[] ช่วยอนุรักษ์ผลงานทางด้านวิทยาศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม

[] เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

[] เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

[] ให้ความเพลิดเพลินและความบันเทิง

[] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดกิจกรรม

1. พิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรมที่ท่านเคยเข้าชมแล้ว พิพิธภัณฑ์ใดที่ท่านคิดว่าน่าสนใจที่สุด
ชื่อ จังหวัด
2. ท่านชอบสิ่งใดในศูนย์วัฒนธรรมหรือพิพิธภัณฑ์ (ในข้อ 1) มากที่สุด

☐ วิธีการจัดแสดง	☐ การรับแจกเอกสาร
☐ เนื้อเรื่องที่แสดง	☐ การบริการต้อนรับ
☐ สิ่งของที่นำมาแสดง	
☐ กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแสดง การประกวด การแข่งขัน การฉายสไลด์ ภาพยนตร์ เป็นต้น	
☐ ไม่ชอบอะไรเลย	
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
3. ท่านคิดว่าการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาเข้าชมพิพิธภัณฑ์ ควรใช้วิธีการใดมากที่สุด

☐ วิทยุ	☐ วารสารต่าง ๆ
☐ หนังสือพิมพ์	☐ ป้ายประกาศ
☐ บุคคล	☐ เสียงตามสาย
☐ หนังสือเชิญ	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
☐ โทรทัศน์	
4. ท่านคิดว่าสาเหตุใดที่สนใจให้ประชาชนมาชมพิพิธภัณฑ์มากที่สุด

☐ ความสนใจในกิจกรรมที่จัดแสดง	☐ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ
☐ เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประกอบการเรียนการสอน	☐ เพื่อเพิ่มพูนความรู้
☐ เพื่อการพักผ่อนและความบันเทิง	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
5. พิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรมที่ท่านเข้าชม มีการจัดกิจกรรมอะไรบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

☐ นิทรรศการ	☐ สัมมนา
☐ อภิปราย บรรยาย	☐ การประกวด การแข่งขัน
☐ การฉายสไลด์ หรือภาพยนตร์	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

10. เนื้อหาทางด้านวิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ ที่จัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

10.1 อาหาร

- ☐ ประวัติความเป็นมาการทำตาลโตนดเพชรบุรี
- ☐ ผลผลิตที่ได้จากตาลโตนด
- ☐ ชุมชนเมืองเพชร
- ☐ ชุมชนเมืองเพชรบุรี
- ☐ อาหารไทยท้องถิ่นภาคกลาง
- ☐ อาหารไทยท้องถิ่นภาคต่าง ๆ
- ☐ ความเชื่อผิด ๆ เกี่ยวกับอาหาร
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

10.2 เครื่องนุ่งห่ม

- ☐ ประวัติและวิวัฒนาการเครื่องแต่งกาย
- ☐ การแต่งกายของชุมชนเมืองเฝ้าต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี
- ☐ การแต่งกายของไทยสมัยต่าง ๆ
- ☐ การแต่งกายสมัยนิยม
- ☐ การทอผ้าพื้นเมืองเพชรบุรี
- ☐ การทอผ้าพื้นเมืองภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

10.3 ที่อยู่อาศัย

- ☐ เรือนไทย
- ☐ เรือนไทยประยุกต์
- ☐ คุณค่าที่ควรคำนึงในการปลูกสร้างบ้าน
- ☐ การเลือกจุดที่ตั้งบ้าน

- ☐ การจัดเครื่องเรือน
- ☐ การเลือกซื้อเครื่องเรือน
- ☐ ศิลปะปูนปั้นเพชรบุรี
- ☐ ลักษณะบ้านของชนพื้นเมืองเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี
- ☐ ความสัมพันธ์ระหว่างที่อยู่กับการดำรงชีวิตครอบครัว
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

10.4 ยารักษาโรค

- ☐ ตำรายากลางบ้าน
- ☐ ยาสมุนไพรจำบ้านแผนโบราณ
- ☐ วิธีใช้ยาไทยให้ตามตำรา
- ☐ สมุนไพรในชีวิตประจำวัน
- ☐ การปรุงยาสมุนไพร
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

11. เนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ ที่จัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

11.1 อาหาร

- ☐ การถนอมอาหาร
- ☐ การแปรรูปอาหาร
- ☐ อาหารสำหรับชีวิตประจำวัน
- ☐ คุณค่าของอาหาร
- ☐ อาหารบำบัดโรค
- ☐ สุขวิทยาอาหาร
- ☐ การเสื่อมคุณภาพและการเน่าเสียของอาหาร
- ☐ วัตถุเจือปนในอาหาร
- ☐ คุณและโทษของผงชูรส

- [] ภาวะโภชนาการที่ดีและไม่ดี
- [] ปัญหาโภชนาการในประเทศไทย
- [] การเป็นผู้บริโภคที่ดี
- [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

11.2 เครื่องนุ่งห่ม

- [] ความรู้เรื่องผ้า
- [] การทอผ้าด้วยเส้นใยชนิดต่าง ๆ
- [] การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ
- [] การย้อมผ้าด้วยสีย้อมสังเคราะห์
- [] การรักษาเสื้อผ้า
- [] การกำจัดรอยเปื้อนในผ้า
- [] หลักสำคัญในการรีดผ้า
- [] เทคนิคการตัดเย็บ
- [] การออกแบบลวดลายผ้าด้วยการพิมพ์
- [] การทำซิกซ์สะกรีน
- [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

11.3 ที่อยู่อาศัย

- [] ความรู้เกี่ยวกับอาคารชุด คอนโดมิเนียม
- [] การผลิตวัสดุสร้างบ้านจากทรัพยากรในท้องถิ่น
- [] เทคนิคการบำรุงรักษาและซ่อมแซมบ้าน
- [] การสุขาภิบาลบ้านเรือน
- [] การประดิษฐ์เครื่องเรือนเครื่องใช้ราคาถูก
- [] การรักษาเครื่องเรือนเครื่องใช้
- [] การปรับปรุงที่อยู่อาศัย
- [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

11.4 ยารักษาโรค

- ☐ หลักการและวิธีใช้ยา
- ☐ ประโยชน์และโทษของการใช้ยา
- ☐ อุบัติเหตุทางยาและเหตุการณ์การใช้ยาที่ผิด
- ☐ การแพ้ยา
- ☐ ยาสามัญประจำบ้าน
- ☐ ยาตำราหลวง
- ☐ ยาที่เป็นเครื่องสำอาง
- ☐ ยาลดความอ้วน
- ☐ หลักการซื้อยารับประทานเอง
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

12. เทคนิคในการจัดแสดงนิทรรศการที่สำคัญที่สุด ควรมีลักษณะอย่างไร

- ☐ จัดตั้งวัตถุแสดงและมีคำบรรยายประกอบ
- ☐ มีการใช้เครื่องกลไกเข้าช่วยในการจัด เพื่อให้สิ่งแสดงเกิดการเคลื่อนไหว
- ☐ มีบริเวณที่จัดฉายภาพยนตร์หรือสไลด์ ซึ่งเมื่อฉายจบแล้วเครื่องจะหยุดเองโดยอัตโนมัติ
- ☐ ให้ผู้ชมสามารถทดลองกระทำด้วยตนเองได้
- ☐ มีการรับฟังเสียงที่บันทึกไว้แล้วด้วยหูฟัง
- ☐ มีการควบคุมแสง สี เสียง ให้สัมพันธ์และใช้แสงเข้มเฉพาะจุด
- ☐ มีการใช้เทคนิคการสลับการสว่างการดับของแสงไฟในลักษณะต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดลำดับขั้นตอนการชมสิ่งแสดงนั้น ๆ
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

13. กิจกรรมที่ให้ผู้ชมมีส่วนร่วมที่สำคัญที่สุด ที่ควรมีในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรประกอบด้วยกิจกรรมใดบ้าง

- ☐ การสาธิต
- ☐ กิจกรรมการทดลองต่าง ๆ เช่น ชุดการทดลองทางวิทยาศาสตร์

- ☐ จัดรายการส่งโทรทัศน์วงจรปิด โดยให้ผู้ชมเข้าร่วมแสดง
- ☐ จัดรายการวิทยุ
- ☐ นิทรรศการประเภทที่ต้องใช้อวัยวะสัมผัสเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การโยก การหมุน การกดปุ่ม เป็นต้น
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

14. กิจกรรมการบริการที่ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรจัดมากที่สุดคือ กิจกรรมใดบ้าง

- ☐ การบริการนำชม แนะนำรายละเอียดต่าง ๆ ในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด
- ☐ จัดบริการนำเที่ยวโบราณสถานหรือสถานที่ที่น่าสนใจ
- ☐ การจัดปาฐกถาในและนอกศูนย์ฯ
- ☐ การจัดประชุม อบรม สัมมนา การนิเทศ
- ☐ การจัดแข่งขัน ประกวด
- ☐ จัดงานประเพณี
- ☐ พิมพ์เอกสาร หนังสือ ออกเผยแพร่
- ☐ จัดสอนพิเศษเฉพาะเรื่องให้กับนักเรียนหรือผู้สนใจเป็นกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย
- ☐ จัดตั้งชมรมผู้สนใจงานพิพิธภัณฑ์ในด้านต่าง ๆ
- ☐ การแสดงกลที่ใช้หลักวิทยาศาสตร์
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

15. สิ่งสำคัญที่ท่านสนใจในการชมนิทรรศการมากที่สุด ได้แก่อะไร

- ☐ เนื้อหาวิชาการ
- ☐ สิ่งแสดงที่เป็นของจริง
- ☐ ภาพนิ่ง
- ☐ หุ่นจำลอง
- ☐ กลไกที่เคลื่อนไหว

- [] ความสวยงาม เช่น สีสน เป็นต้น
- [] ไฟรั้งอิเล็กทรอนิกส์
- [] บรรยายภาพที่สลับ เน้นการใช้แสงเพื่อให้สิ่งแสดงน่าสนใจ
- [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตั้งแต่ข้อ 16 – 25 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความสำคัญที่ท่านเห็นด้วย

	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่สำคัญ
16. แผนผังและป้ายบอกทิศทาง				
17. เอกสารประกอบการพิมพ์นิทรรศน์				
18. ระบบแสง				
19. ระบบเสียง				
20. การระบายอากาศ				
21. บริเวณที่พักผ่อน				
22. ร้านจำหน่ายของที่ระลึก				
23. ร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม				
24. ระบบการรักษาความปลอดภัย				
25. ป้ายคำบรรยายประกอบสิ่งแสดง				

ตอนที่ 3 กระบวนการดำเนินงาน

1. สถานที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นที่ไหน

☐ ห้องสมุดประชาชน	☐ ศาลากลางจังหวัด
☐ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	☐ วิทยาลัยครู
☐ วัด	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
2. งบประมาณในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ท่านคิดว่า ควรมาจาก

ข้อใด ที่จะทำให้สามารถจัดตั้งศูนย์ฯได้สำเร็จและเป็นไปได้มากที่สุด

☐ งบประมาณแผ่นดิน
☐ เงินบริจาคจากเอกชน
☐ การกู้เงินจากต่างประเทศ
☐ งบประมาณแผ่นดินและการกู้เงินจากต่างประเทศ
☐ งบประมาณแผ่นดินและเงินบริจาคจากเอกชน
☐ การจัดกิจกรรมหารายได้ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การจัดดนตรี คอนเสิร์ต การขอรับบริจาคทางสถานีโทรทัศน์
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
3. ท่านคิดจะบริจาคเงินช่วยในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดหรือไม่

☐ บริจาค เพราะ
☐ ไม่บริจาค เพราะ
4. ท่านคิดว่า ปัญหาการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ได้แก่อะไร

☐ ประชาชนในท้องถิ่นไม่ให้การสนับสนุน
☐ รัฐบาลไม่ให้การสนับสนุน
☐ ขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการดำเนินงานด้านพิพิธภัณฑ์
☐ ไม่มีปัญหา
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด
อย่างไร •

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามกลุ่มผู้นำท้องถิ่น

เรื่อง

"ศึกษารูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี"

- คำชี้แจง 1. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] ของคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงข้อเดียว นอกจากที่ระบุว่าเลือกได้หลายข้อ หรือเติมข้อความในข้อที่เป็นคำถามปลายเปิด
2. โปรดกรณาดตอบคำถามทุกข้อ (ถ้าท่านไม่ตอบทุกข้อ แบบสอบถามนี้จะนำไปใช้วิเคราะห์งานต่อไม่ได้)

คำอธิบาย

ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด เป็นพหุพันธก์การศึกษารูปแบบหนึ่ง จัดดำเนินงานให้การศึกษาแบบเปิดที่เป็นศูนย์ข่าวสารข้อมูลทางวิชาการ ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมค้นคว้าวิจัยและเผยแพร่การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาอาชีพหลักของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการสะท้อนเอกลักษณ์ที่แสดงความจริงก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นเป็นสำคัญ เพื่อให้ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจ รักและหวงแหนท้องถิ่นของตน

ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มอบหมายให้จังหวัดเพชรบุรีจัดตั้งขึ้น เพื่อเป็นสถานการศึกษาเปิดสำหรับประชาชนทั่วไป และได้มอบให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน ขณะนี้อยู่ในระหว่างการศึกษาหาข้อมูลเพื่อกำหนดรูปแบบกิจกรรมและกระบวนการดำเนินงาน ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ	[] ชาย	[] หญิง
2. อายุ		
	[] ต่ำกว่า 30 ปี	[] 41 - 50 ปี
	[] 30 - 40 ปี	[] 51 - 60 ปี

3. การศึกษาสูงสุดของท่าน

☐ ประถมศึกษา	☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
☐ มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย	☐ ปริญญาโท
☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น	☐ ปริญญาเอก
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
4. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

☐ กำนัน	☐ สมาชิกสภาเทศบาล
☐ ผู้ใหญ่บ้าน	☐ สมาชิกสภาจังหวัด
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
5. ชื่อสถานที่ทำงาน
 หมู่ที่ ตำบล อำเภอ
 จังหวัด
6. ท่านเคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์ เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครคีรี พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ห้องฟ้าจำลอง พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำบางแสน ฯลฯ หรือ ศูนย์วัฒนธรรม ทั้งหมด แห่ง
7. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการจัดงานร่วมกับพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรม หรือไม่
☐ ไม่เคย
☐ เคย (โปรดระบุประเภทของความร่วมมือ)
 ร่วมกับพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรม ชื่อ
8. ท่านเคยศึกษาหรือได้รับการอบรมวิชาการที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ หรือไม่
☐ ไม่เคย
☐ เคย (โปรดระบุสถาบัน)
9. ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑ์มีประโยชน์ทางด้านใดบ้าง
 (ตอบได้หลายข้อและโปรดใส่หมายเลข 1,2,3..... เรียงตามลำดับความสำคัญ)
☐ เป็นแหล่งความรู้ทั่วไป
☐ ส่งเสริมอาชีพ
☐ เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าวิจัยข้อมูล
☐ ช่วยอนุรักษ์ผลงานทางด้านวิทยาศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม
☐ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
☐ เป็นสถานที่ท่องเที่ยว
☐ ให้ความเพลิดเพลินและความบันเทิง
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดกิจกรรม

1. พิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรมที่ท่านเคยเข้าชมแล้ว พิพิธภัณฑ์ใดที่ท่านคิดว่าน่าสนใจที่สุด
ชื่อ จังหวัด
2. ท่านชอบสิ่งใดในศูนย์วัฒนธรรมหรือพิพิธภัณฑ์ (ในข้อ 1) มากที่สุด

☐ วิธีการจัดแสดง	☐ การรับแจกเอกสาร
☐ เนื้อเรื่องที่แสดง	☐ การบริการต้อนรับ
☐ สิ่งของที่นำมาแสดง	
☐ กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแสดง การประกวด การแข่งขัน การฉายสไลด์ ภาพยนตร์ เป็นต้น	
☐ ไม่ชอบอะไรเลย	
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
3. ท่านคิดว่าการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาเข้าชมพิพิธภัณฑ์ ควรใช้วิธีการใดมากที่สุด

☐ วิทยุ	☐ วารสารต่าง ๆ
☐ หนังสือพิมพ์	☐ บ้ายประกาศ
☐ บุคคล	☐ เสียงตามสาย
☐ หนังสือเชิญ	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
☐ โทรทัศน์	
4. ท่านคิดว่าสาเหตุใดที่จูงใจให้ประชาชนมาชมพิพิธภัณฑ์มากที่สุด

☐ ความสนใจในกิจกรรมที่จัดแสดง	☐ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ
☐ เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประกอบการเรียนการสอน	☐ เพื่อเพิ่มพูนความรู้
☐ เพื่อการพักผ่อนและความบันเทิง	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
5. พิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรมที่ท่านเข้าชม มีการจัดกิจกรรมอะไรบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

☐ นิทรรศการ	☐ สัมมนา
☐ อภิปราย บรรยาย	☐ การประกวด การแข่งขัน
☐ การฉายสไลด์ หรือภาพยนตร์	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

6. ท่านเข้าใจเรื่องการจัดนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์วัฒนธรรม ที่เคยเข้าชมหรือไม่
- [] บางเรื่องเข้าใจ [] เข้าใจทุกเรื่อง
- [] บางเรื่องไม่เข้าใจ [] ไม่เข้าใจทุกเรื่อง
- เรื่องที่เข้าใจ เป็นเรื่องเกี่ยวกับ
- เรื่องที่ไม่เข้าใจ เป็นเรื่องเกี่ยวกับ
7. ท่านเห็นว่า เนื้อหาและลักษณะการจัดนิทรรศการภายในศูนย์วัฒนธรรมหรือพิพิธภัณฑ์ที่ท่านเคยเข้าชม โดยรวม ๆ แล้วเป็นอย่างไร
- [] ดี เพราะ
- [] ไม่ดี เพราะ
8. นิทรรศการภายในศูนย์วัฒนธรรมหรือพิพิธภัณฑ์ที่ท่านเคยเข้าชม เรื่องอะไรที่ท่านชอบมากที่สุด
-

ตั้งแต่ข้อ 9 - 15 ตอบได้หลายข้อและโปรดใส่หมายเลข 1,2,3 ...เรียงตามลำดับความสำคัญ

9. เนื้อหาที่จัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- [] พัฒนาความเป็นมาของจังหวัด
- [] ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของจังหวัด
- [] สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัด
- [] วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่น
- [] วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในโลกกว้าง
- [] วิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
- [] อาชีพท้องถิ่นและพัฒนาการดำรงชีพ
- [] สาธารณสุข
- [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

10. เนื้อหาทางด้านวิถีทางการดำเนินชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ ที่จัดแสดงภายในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

10.1 อาหาร

- ☐ ประวัติความเป็นมาการทำตาลโตนดเพชรบุรี
- ☐ ผลิตภัณฑ์ได้จากตาลโตนด
- ☐ ชมพู่เมืองเพชร
- ☐ ขนมหั้นเมืองเพชรบุรี
- ☐ อาหารไทยท้องถิ่นภาคกลาง
- ☐ อาหารไทยท้องถิ่นภาคต่าง ๆ
- ☐ ความเชื่อผิด ๆ เกี่ยวกับอาหาร
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

10.2 เครื่องนุ่งห่ม

- ☐ ประวัติและวิวัฒนาการเครื่องแต่งกาย
- ☐ การแต่งกายของชนพื้นเมืองเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี
- ☐ การแต่งกายของไทยสมัยต่าง ๆ
- ☐ การแต่งกายสมัยนิยม
- ☐ การทอผ้าพื้นเมืองเพชรบุรี
- ☐ การทอผ้าพื้นเมืองภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

10.3 ที่อยู่อาศัย

- ☐ เรือนไทย
- ☐ เรือนไทยประยุกต์
- ☐ คุณค่าที่ควรคำนึงในการปลูกสร้างบ้าน
- ☐ การเลือกจุดที่ตั้งบ้าน

- ☐ การจัดเครื่องเรือน
- ☐ การเลือกซื้อเครื่องเรือน
- ☐ ศิลปะปูนปั้นเพชรบุรี
- ☐ ลักษณะบ้านของชนพื้นเมืองเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี
- ☐ ความสัมพันธ์ระหว่างที่อยู่กับการดำรงชีวิตครอบครัว
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

10.4 ยารักษาโรค

- ☐ ตำรายากลางบ้าน
- ☐ ยาสมุนไพรจำบ้านแผนโบราณ
- ☐ วิธีใช้ยาไทยให้ตามตำรา
- ☐ สมุนไพรในชีวิตประจำวัน
- ☐ การปรุงยาสมุนไพร
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

11. เนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ ที่จัดแสดงภายใน ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

11.1 อาหาร

- ☐ การถนอมอาหาร
- ☐ การแปรรูปอาหาร
- ☐ อาหารสำหรับชีวิตประจำวัน
- ☐ คุณค่าของอาหาร
- ☐ อาหารบำบัดโรค
- ☐ สุนัขวิทยาอาหาร
- ☐ การเสื่อมคุณภาพและการเน่าเสียของอาหาร
- ☐ วัตถุเจือปนในอาหาร
- ☐ คุณและโทษของผงชูรส

- [] ภาวะโภชนาการที่ดีและไม่ดี
- [] ปัญหาโภชนาการในประเทศไทย
- [] การเป็นผู้บริโภคที่ดี
- [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

11.2 เครื่องนุ่งห่ม

- [] ความรู้เรื่องผ้า
- [] การทอผ้าด้วยเส้นใยชนิดต่าง ๆ
- [] การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ
- [] การย้อมผ้าด้วยสีวิทยาศาสตร์
- [] การรักษาเสื้อผ้า
- [] การกำจัดรอยเปื้อนบนผ้า
- [] หลักสำคัญในการรีดผ้า
- [] เทคนิคการตัดเย็บ
- [] การออกแบบลวดลายผ้าด้วยการพิมพ์
- [] การทำซิลค์สกรีน
- [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

11.3 ที่อยู่อาศัย

- [] ความรู้เกี่ยวกับอาคารชุด คอนโดมิเนียม
- [] การผลิตวัสดุสร้างบ้านจากทรัพยากรในท้องถิ่น
- [] เทคนิคการบำรุงรักษาและซ่อมแซมบ้าน
- [] การสุขาภิบาลบ้านเรือน
- [] การประดิษฐ์เครื่องเรือนเครื่องใช้ราคาถูก
- [] การรักษาเครื่องเรือนเครื่องใช้
- [] การปรับปรุงที่อยู่อาศัย
- [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

11.4 ยารักษาโรค

- ☐ หลักการและวิธีใช้ยา
- ☐ ประโยชน์และโทษของการใช้ยา
- ☐ อุบัติเหตุทางยาและพฤติกรรมการใช้ยาที่ผิด
- ☐ การแพ้ยา
- ☐ ยาสามัญประจำบ้าน
- ☐ ยาตำราหลวง
- ☐ ยาที่เป็นเครื่องสำอาง
- ☐ ยาลดความอ้วน
- ☐ หลักการซื้อยารับประทานเอง
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

12. เทคนิคในการจัดแสดงนิทรรศการที่สำคัญที่สุด ควรมีลักษณะอย่างไร

- ☐ จัดตั้งวัตถุแสดงและมีคำบรรยายประกอบ
- ☐ มีการใช้เครื่องกลไกเข้าช่วยในการจัด เพื่อให้สิ่งแสดงเกิดการเคลื่อนไหว
- ☐ มีบริเวณที่จัดฉายภาพยนตร์หรือสไลด์ ซึ่งเมื่อฉายจบแล้วเครื่องจะหยุดเองโดยอัตโนมัติ
- ☐ ให้ผู้ชมสามารถทดลองกระทำด้วยตนเองได้
- ☐ มีการรับฟังเสียงที่บันทึกไว้แล้วด้วยหูฟัง
- ☐ มีการควบคุมแสง สี เสียง ให้สัมพันธ์และใช้แสงเข้มเฉพาะจุด
- ☐ มีการใช้เทคนิคการสลับการสว่างการดับของแสงไฟในลักษณะต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดลำดับขั้นตอนการชมสิ่งแสดงนั้น ๆ
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

13. กิจกรรมที่ให้ผู้ชมมีส่วนร่วมที่สำคัญที่สุด ที่ควรมีในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรประกอบด้วยกิจกรรมใดบ้าง

- ☐ การสาธิต
- ☐ กิจกรรมการทดลองต่าง ๆ เช่น ชุดการทดลองทางวิทยาศาสตร์

- ☐ จัดรายการส่งโทรทัศน์วงจรปิด โดยให้ผู้ชมเข้าร่วมแสดง
- ☐ จัดรายการวิทยุ
- ☐ นิทรรศการประเภทที่ต้องใช้อวัยวะสัมผัสเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การโยก การหมุน การกดปุ่ม เป็นต้น
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

14. กิจกรรมการบริการที่ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ควรจัดมากที่สุดคือ
กิจกรรมใดบ้าง

- ☐ การบริการนำชม แนะนำรายละเอียดต่าง ๆ ในศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด
- ☐ จัดบริการนำเที่ยวโบราณสถานหรือสถานที่ที่น่าสนใจ
- ☐ การจัดปาฐกถาในและนอกศูนย์ฯ
- ☐ การจัดประชุม อบรม สัมมนา การนิเทศ
- ☐ การจัดแข่งขัน ประกวด
- ☐ จัดงานประเพณี
- ☐ พิมพ์เอกสาร หนังสือ ออกเผยแพร่
- ☐ จัดสอนพิเศษเฉพาะเรื่องให้กับนักเรียนหรือผู้สนใจเป็นกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย
- ☐ จัดตั้งชมรมผู้สนใจงานพิพิธภัณฑ์ในด้านต่าง ๆ
- ☐ การแสดงกลที่ใช้หลักวิทยาศาสตร์
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

15. สิ่งสำคัญที่ท่านสนใจในการนิทรรศการมากที่สุด ได้แก่อะไร

- ☐ เนื้อหาวิชาการ
- ☐ สิ่งแสดงที่เป็นของจริง
- ☐ ภาพนิ่ง
- ☐ หุ่นจำลอง
- ☐ กลไกที่เคลื่อนไหว

- [] ความสวยงาม เช่น สีกัน เป็นต้น
- [] ไฟรั้งอิเล็กทรอนิกส์
- [] บรรยายภาพที่สลับ เน้นการใช้แสงเพื่อให้สิ่งแสดงน่าสนใจ
- [] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตั้งแต่ข้อ 16 - 25 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความสำคัญที่ท่านเห็นด้วย

	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่สำคัญ
16. แผนผังและป้ายบอกทิศทาง				
17. เอกสารประกอบการพิมพ์นิทรรศน์				
18. ระบบแสง				
19. ระบบเสียง				
20. การระบายอากาศ				
21. บริเวณที่พักผ่อน				
22. ร้านจำหน่ายของที่ระลึก				
23. ร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม				
24. ระบบการรักษาความปลอดภัย				
25. ป้ายคำบรรยายประกอบสิ่งแสดง				

ตอนที่ 3 กระบวนการดำเนินงาน

1. สถานที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นที่ไหนใด

☐ ห้องสมุดประชาชน	☐ ศาลากลางจังหวัด
☐ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	☐ วิทยาลัยครู
☐ วัด	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
2. งบประมาณในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ท่านคิดว่า ควรมาจากข้อใด ที่จะทำให้สามารถจัดตั้งศูนย์ฯได้สำเร็จและเป็นไปได้มากที่สุด

☐ งบประมาณแผ่นดิน
☐ เงินบริจาคจากเอกชน
☐ การกู้เงินจากต่างประเทศ
☐ งบประมาณแผ่นดินและการกู้เงินจากต่างประเทศ
☐ งบประมาณแผ่นดินและเงินบริจาคจากเอกชน
☐ การจัดกิจกรรมหารายได้ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การจัดดนตรี คอนเสิร์ต การขอรับบริจาคทางสถานีโทรทัศน์
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
3. ท่านคิดจะบริจาคเงินช่วยในการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดหรือไม่

☐ บริจาค เพราะ
☐ ไม่บริจาค เพราะ
4. ท่านคิดว่า ปัญหาการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด ได้แก่อะไร

☐ ประชาชนในท้องถิ่นไม่ให้การสนับสนุน
☐ รัฐบาลไม่ให้การสนับสนุน
☐ ขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการดำเนินงานด้านพิพิธภัณฑ์
☐ ไม่มีปัญหา
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัด
อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายณรินทร์ ชื่อสกุล กิจวิสาละ

เกิดวันที่ 15 เดือนเมษายน

พุทธศักราช 2495

สถานที่เกิด

ตำบลบางกระทีก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

12/1 ถนนสีระอินทร์ ตำบลคลองกระแซง

อำเภอมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ถนนศิริรัฐยา

อำเภอมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2511

ม.ศ. 3 จากโรงเรียนทวีธาภิเศก กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2513

ประกาศนียบัตรนักเรียนจำพรรษาเรือ พรรคนาวิน

เหล่าปืนใหญ่ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ อำเภอสัตหีบ
จังหวัดชลบุรี

พ.ศ. 2518

ป.กศ. จากวิทยาลัยครูจันทระเกษม กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2520

ป.กศ.สูง (วิชาเอกวิทยาศาสตร์) จากวิทยาลัยครู
จันทระเกษม กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2523

กศ.บ. (วิชาเอกวิทยาศาสตร์) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน จังหวัดชลบุรี

พ.ศ. 2534

กศ.ม. (วิชาเอกวิทยาศาสตร์ศึกษา) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

ศึกษารูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี

บทคัดย่อ
ของ
นรินทร์ กิจวิสาละ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกวิทยาศาสตร์ศึกษา

กุมภาพันธ์ 2534

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี โดยอาศัยข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอน วิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้นำท้องถิ่น

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรมีรูปแบบ ดังนี้

1. คณะกรรมการในการดำเนินงานจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรมาจากประชาชนในชุมชนท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการต่าง ๆ ในจังหวัด และส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง
2. อาคารและสถานที่ตั้ง ควรเป็นอาคารที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะ และตั้งอยู่ในสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางของชุมชน
3. ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควมมีเนื้อหาการแสดงในด้านพัฒนาความเป็นมาของจังหวัด ประวัติความเป็นมาการทำตาลโตนด ลักษณะบ้านและการแต่งกายของชนพื้นเมืองเผ่าต่าง ๆ เรือนไทย สมุนไพรในชีวิตประจำวัน อาหารสำหรับชีวิตประจำวัน ความรู้เรื่องผ้า การผลิตวัสดุสร้างบ้านจากทรัพยากรในท้องถิ่น หลักการและวิธีใช้ยา
4. เทคนิคในการจัดแสดง ควรใช้วิธีจัดแสดงด้วยวัตถุที่เป็นของจริงมีคำบรรยายประกอบ และจัดกิจกรรมที่ให้ผู้ชมมีส่วนร่วม ที่สำคัญคือ การสาธิตและกิจกรรมการทดลองต่าง ๆ
5. การจัดการบริการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ชม ควรมีการจัดการบริการนำชม แนะนำรายละเอียดต่าง ๆ ในศูนย์ฯ การจัดแผนผังป้ายบอกทิศทาง การมีเอกสารประกอบการชม พิพิธภัณฑ์ และการจัดบริเวณที่พักผ่อนภายในศูนย์ฯ
6. การดำเนินงานของศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรดำเนินการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
7. งบประมาณ ใช้งบประมาณแผ่นดิน เงินบริจาคจากเอกชน และจัดกิจกรรมหารายได้
8. การประชาสัมพันธ์ ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และควรใช้สื่อทุกรูปแบบ โดยเฉพาะสื่อทางโทรทัศน์และป้ายประกาศมากที่สุด

A STUDY ON THE ESTABLISHMENT MODEL OF PHETCHABURI
SCIENCE AND TECHNOLOGY CENTER

AN ABSTRACT

BY

NARINTRA KIJVISALA

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Science Education
at Srinakharinwirot University

February 1991

The objective of this research was to study on the establishment model of Phetchaburi Science and Technology Center. The opinions of educational administrators, science teachers, secondary school students and community leaders were used to develop the guidelines for the study.

The results of the study revealed that a Phetchaburi Science and Technology Center should consist of the following :

1. The operation committees, who establish the Phetchaburi Science and Technology Center, should be composed of local people and the relevant government officers.
2. The establishment of the Phetchaburi Science and Technology Center must have its own building and be constructed in the center of the community.
3. The contents of the Phetchaburi Science and Technology Center should exhibit the history of the province, the history of palm sugar making, house and dressing styles of local tribes, Thai house style, herbs and foods for everyday life, knowledge of textile, house material production from local resources, principles and how to use the medicine.
4. Display techniques were suggested to display real things accompanied with written descriptions, and it was also suggested that visitors should be allowed to interact with the displays especially the demonstrations and experimental activities.
5. The facilities to be provided should include an introduction to the Phetchaburi science and technology center service, diagrams, signs, documents, and a place to relax in the Phetchaburi Science and Technology Center.

6. The Phetchaburi Science and Technology Center should be administered by the Phetchaburi provincial nonformal education center.

7. The budget should be supported by the local and national governments, from donation, and some fund raising activities.

8. It was recommended that all kinds of mass media should be employed to promote the Phetchaburi Science and Technology Center, particularly, television and exhibition boards.